

TRTÜM GÖRÜŞMELERİ

Işığa Gönül Verenler

TANER DÖKÜ

3. SERİ

Isığa Gönül Verenler

TANER UFUK

Isığa Gönül Verenler

*Ömrünü Kur'ân Hizmetine Adanmışların
Hatıralarından*

TANER UFUK

İŞİĞA GÖNÜL VERENLER

Copyright © Rehber Yayınları, 2008

Bu eserin tüm yayın hakları Işık Yayıncılık Tic. A.Ş.'ye aittir.

Eserde yer alan metin ve resimlerin Işık Yayıncılık Tic. A.Ş.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

Editör

Ali BUDAK

Görsel Yönetmen

Engin ÇİFTÇİ

Kapak

İhsan DEMİRHAN

Sayfa Düzeni

Ahmet KAHRAMANOĞLU

ISBN

978-975-6096-65-4

Yayın Numarası

58

Basım Yeri ve Yılı

Çağlayan Matbaası Sarnıç Yolu Üzeri No: 7

Gaziemir/İZMİR

Tel: (0232) 252 20 96

Eylül 2008

Genel Dağıtım

Gökkuşuğu Pazarlama ve Dağıtım

Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31 Tek-Er İş Merkezi

Mahmutbey/İSTANBUL

Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Rehber Yayınları

Emniyet Mahallesi Huzur Sokak No: 5

34676 Üsküdar/İSTANBUL

Tel: (0216) 318 42 88 Faks: (0216) 318 52 20

www.rehber yayinlari.com

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	7
Otuz Kitap	9
Pas	12
Hüsrev Hoca	14
İman, Ruhun Gıdası	16
Bir Kez Allah Dese Aşk ile Lisan.....	19
Hoşgörü	21
Havari	24
Derdi Olan Neylesin?.....	26
“Nasıl Öleceğiz?”	31
Çok Kazandıran Ticaret	33
Hayat ve Ölüm	34
İhlâs ve Merhamet.....	36
Hakk’a Yakınlık	38
Beklentisizlik.....	40
Cennet Hazinesinden Bir Hazine.....	43
İnşallah.....	44
Kendin Yaşa	46
Güvenilir İnsan	49
Buna da mı İstiğfar?.....	51
Sevdalarımız.....	52
En Büyük Bayram	57
Peygamber Sevgisi	59
Samimiyet ve Niyet	63
Amatör Ruhlar ve Şöhret.....	65
Ben	70

Yaşar Tunagür Hoca	72
Demir Leblebi: Sabır	75
Ben Karışmam	78
Güzel Görebilmenin Şartı	81
İkinci Fıtrat	83
Yazının İhlâsı	86
Nefsini Bilmek	88
Altın Diş	90
Şükür	92
Her Şey İmtihan	94
Tevazu	96
Hikmet Bakışı	98
Huzur Bakışı	101
Marifetullah Yollarından: Elif Okumak	107
Gıybet	113
Aksiyon	115
Kalp Hayatı	117
Benim Adım	119
Zülcenaheyn	120
Sevgi Kulubesinin Işığı	131
İlm-i Ledün	136
Hakka İtimat	138
On İkiye Bir Kala	139
Solmayan Gül	145
Dileriz	148

TAKDİM

“Güzel söz kökü yerde, dalları gökyüzünde bir ağaç gibidir.” Kurân-ı Kerîm

Baştan sona güzelliklerle dokunmuş bir kitap. İnsana ufuk açan cümleler, rikkat mayalayan düşünceler, azim aşıl原因an hatıralarla örgülenmiş.

İnsan niçin yaşar, insan nasıl olmalı, idealist bir ruhun yapması gereken nedir, insan olmanın şartları nelerdir, gibi can alıcı sorulara bu kitapta cevaplar bulacaksınız..

Sevgi ve hoş görüye giden yol, aşka kanatlanış, ya da sevda yıldızlarına sıçrama rota ve pusulasını bu kitapta sevgiyle, akılla, bazen de basiretinizle yakalayacaksınız.

Bu kitap yaşanan hayatlardan kesitler sunuyor bizlere..

Ütopik değil, reel bir dünyadan yontulmuş elmas ve altın gibi.

Taner Ufuk bu konuları işlerken ince hassas yüreğinden sağdığı ışıklar ve nurlarla ustalığını göz ve gönüllerimize müşahhas tablolar şeklinde takdim ediyor...

Konular turfanda meyve tadı veren üslup ve anlatımla sunulmuş.

Diğergamlık, fedakârlık, umut, azim, peygamber aşkı, Allah'a olan samimi saygı ve sevgi gibi kalbin kut ve gıdası olan konular bunlar.

Bunlar hayatın gerçeklerinden, bizzat yaşanmış hadiselerden, imbikten süzer gibi alınmış, sayfalara resmedilmiş, işlenmiş. Uсталık isteyen bu iş Taner Ufuk'un kalemine de pek uygun düşmüş.

Zira böyle ince bir işin, sanatın rikkatli ve dikkatli bir yüreğin emrindeki bir kalemden süduru elzemdir.

Böyle usta kalemler çokça işlenmiş konuları bile ellerine alsalar yeni ve orijinalmiş gibi takdim edebilirler insanlığa. Bu farklı bir yön ve anlaşılamayan tılsımlı bir taraftır Taner Ufuk gibi yazarlarda...

Bana göre gerçek hayatın, reel dünyanın edebi bir tad ile ince bir ruh ile okuyucuya takdimidir bu kitap. Ama dakik seçilmiş, dikkatli derlenmiş, bir kuyumcu hassasiyetiyle işlenmiş ve okuyucuya takdim edilmiş. Nice derslere, ibretlere vabeste.

Siz bilhassa Altın Diş, Zülcehaheyn, Derdi Olan Neylesin, Peygamber Sevgisi, Tevazu, Şükür, Gıybet gibi deneme, hatıra tadı iç içe olan bölümleri okuyunca bana hak vereceksiniz.

Buyurun gerçek hayat şölenine, realite iksirine, maneviyat kevserine. Buyurun maddenin manalaştığı, kömürün elmaslaştığı, taşın cevherleştiği, uhrevileştiği, isyankâr duyguların bile Hak ve hakikat ikliminde munisleştiği gönül sohbetine...

Hürmetlerimle...

Mehmet ERDOĞAN

OTUZ KİTAP

İstanbul'da rızkını ticaretle kazanıp aynı zamanda kendisini iman ve Kuran hizmetine adanmış bir esnafımız, Hatat Muzaffer Ecevit Ağabey'e anlatır: "Kutlu Doğum Haftası münasebetiyle Efendiler Efendisini anlatan otuz adet kitap aldım ve esnaf arkadaşlarıma hediye ettim. Efendimiz'i (sallallahu aleyhi ve sellem) anlatan kitaplardan hediye ettiğim esnaf arasında kendisinden yıllardır mal aldığım ve o günlerde iş için İstanbul'da bulunan Mardinli bir büyüğüm de vardı. Kitabı hediye ettiğim günden bir ay kadar sonra, işyerimde Mardin'den bir telefon olduğu söylenince kim olduğunu tahmin etmiştim. Bu, yıllardır kendisinden mal aldığım Mardinli esnaf ağabeyimdi. Telefondaki hal hatır faslının ardından, eşiyile İstanbul'a geleceğini, kendisine güzel bir otelde yer ayırtmamı rica ediyordu. Ayrıca geleceği günü ve saati söyleyerek karşılamamı istemişti. Bu görevi seve seve kabul ettim. Yaşça benden büyük bu misafirime elimden geldiğince yardımcı olacaktım. İstanbul'a

geldiği gün onu otele yerleştirdim. Otel terasında çay içerken “Allah senden razı olsun, gönderdiğin kitap sayesinde peygamberimizi sevdik, ona inandık.” dedi. Ben, bu cevap karşısında şaşırılmışım. O, tekrar: “Sayende Hz Muhammed’i (sallallahu aleyhi ve sellem) tanıdık, sevdik.” deyince ben de şaşkın şaşkın kendisine: “Peygamberimizi bugüne kadar hiç mi duymadın?” dedim. Fakat o hâlâ, “Sayende âlemlere rahmeti tanımış olduk.” diyor; bana teşekkürler ediyordu. Böyle dedikçe ben de şaşkınlıkla: “Ağabey bugüne kadar aileden, çevrenden yahut camilerde hiç mi Efendimiz’i duymadın?” diyordum. Ben üçüncü defa aynı soruyu sormaya hazırlanırken, kardeşim diyerek söze girdi: “Sen beni bunca yıldır tanıyorsun. Benim ismim bir Türk ismi vatanım da Türkiye; fakat ben Mardinli bir Hıristiyan’dım. Sen hiç bugüne kadar sormadın, ben de söylemedim.” deyince iyice şaşırılmışım. Devam etti: “Kardeşim! Bugüne kadar kimse bize, Hazreti Muhammed’i (sallallahu aleyhi ve sellem) anlatmadı. Senin gönderdiğin kitabı eşimle iyice okuduk, tetkik ettik. Eserde anlatılanlarla idrak ettik ki böyle bir insan elbette ki peygamberdir. Biz de İsa’dan (aleyhisselâm) sonra Hz. Muhammed’e (sallallahu aleyhi ve sellem) de iman ettik. Buraya da, eşimle camileri gezmeye geldik. Kısmet olursa bizi yarın sabah namazına Eyüp Sultan’a götür, Sultan Ahmet’i ve diğer camileri gezdir.” Bu sözleri duyunca hem çok şaşırılmışım hem de dünyalar benim olmuştu.”

Hadiseyi yaşayan Bülent isimli esnafımız böyle anlatmış yaşadıklarını. Elbette bizler de bu hadiseye çok çok sevindik, dünyalar bizim de oldu. Fakat yüreğimde bir sızı vardı.

Efendiler Efendisini anlatan otuz kitap alıp hediye edecek kadar O'nu sevememiş miydim? O en güzel gülü anlatan otuz kitap, hiç olmazsa bir kitap...

Ben de tanıdık tanımadık birilerine birkaç kitap olsun hediye edemez miydim? Gerçekten bu hadiseye hem sevindim hem de Güller Gülü için bir şey yapmamanın hüznünü yaşadım. Bundan sonra, yılda bir kez olsun böyle güzel böyle hayırlı bir iş yapmaya ne dersiniz? Otuz kitap olmasa da bir kitap veya bir gül...

PAS

Kıymetli ilahiyatçı Ergün Bey anlatmıştı:

“Prof. Dr. Selçuk Eraydın, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde tasavvuf dersleri veren bir hocamızdı. Sözleriyle amelleri bütünlük arz eden, öğrencileri tarafından sevilen bir insandı. Bir trafik kazasıyla hayata veda eden bu güzel insanın cenaze namazına Fethullah Gülen Hoca Efendi gibi nezih insanlar da katılmış ve hocamız öbür âleme bu insanların şahitliğiyle uğurlanmıştı.

Selçuk Eraydın Hoca, nafile ibadetleri sıkça yerine getiren biriydi; özellikle nafile oruç hassas olduğu bir konuydu. Yine oruçlu olduğu bir günde kendisine ikram edilen çayı nezaketle geri çevirmiş, bu hassasiyetini merak eden arkadaşları sormadan edememişti:

– Hocam neden bu kadar nafile ibadetlere, oruca önem veriyorsun?

– Allah’a (celle celâluhû) yakınlık için!

– Allah isterse hiçbir sebep olmadan da bizi kendisine yakınlaştırır, ne gerek var bunca ibadete?

Hocanın cevabı ise hayli düşündürücüydü:

– Bilirsiniz mıknatıs demiri çeker; fakat paslanmış, küflenmiş bir demiri çekmez.

Evet, kalp âyinesi paslı ise ilahî rahmetten tecelliler bu aynada gereği gibi yansmaz. Allah (celle celâluhû) dilediğini yapar; fakat kulun da onun yolunda olması, rızasını, rahmetini gözetmesi gerekir.”Sen Allah’ı seversen Allah seni sevmez mi?” der bir ilahimiz. Sevenin sevdiği uğrunda muhabbetini izhar etmesi de gerekmez mi? Rahmet tecellileriyle kulunun kalbine bakan yaratıcının, paslı bir kalbe, kendisinden başka her şeyle dolu bir kalbe veya günahlarla kirlenmiş bir kalbe, tecellisi ne kadar yansır?

*“Dostluk yolunda nistlik gerek
Yâr önünde pestlik gerek
Ten cübbesi çak gerek
Gönül evi pak gerek.”*

der Sinan Paşa. Gönül evi pak olmazsa gönül tahtımız başka sultanların, başka sevdaların mekânı olursa, Rahman gönül sarayımıza nüzul eyler mi, misafir olur mu? Kendisi bağışlanmış olduğu, şefaât sancağı kendisine verilmiş olduğu halde Allah Resûlü’nün, ayakları şişene kadar nemez kılması; bir rivayette yetmiş, bir rivayette de günde yüz defa istiğfar etmesi, bize ne anlatıyor? Kalp pasına dikkat etmemiz, dua ve zikir yoluyla, ibadetlerimizle dil hane-mizi pür nur eylememiz gerekiyor.

HÜSREV HOCA

Yaşar Tunagür Hoca, haliyle, kaliyle örnek bir Müslüman ve hayatı İslâm'ı anlatmayla geçmiş nezih bir insan. Kendisini yakinen tanıyan Fethullah Gülen Hoca Efendi'nin ifadesiyle: “Bir İstanbul beyefendisi.” O, Doğu'ya vukufiyetinin yanında Batı'yı da iyi tanıyan, birkaç yabancı dili olan bir insan. Hayatı tam bir aksiyon insanına yaraşacak dolulukla geçen bu insanı tanıma fırsatına erdiğim için de kendimi şanslı sayıyor ve Rabbimize şükrediyorum.

Yaşar Tunagür Hoca'nın hayatında, ders aldığı ilim adamlarının silinmez izleri var. Kendisi anlatıyor: “Gençlik yıllarında kendisinden ders aldığımız ilmiyle, irfanıyla mümtaz şahsiyetlerden Hüsrev Hoca iman hakikatlerini, dinî meseleleri anlatmada çok iştiaklı ve çok samimiydi. Onun samimiyetini ve hassasiyetini talebeleri olarak hepimiz biliyor ve bu haline imreniyorduk. Yaşlılığına ve rahatsızlığına rağmen derslerine devam ediyor, o halinde de talebe yetiştiriyordu. Son senesinde rahatsızlığı iyice ilerlemişti. Artık ders

yaptığı kitabı elinde tutmakta zorlanıyordu. Bu hâliyle yine de derse devam etmek istiyordu. Son katıldığımız derste elinin titremesi iyice artmış, kitabı elinde sabit tutamaz olmuştu. Hızla titreyen ellerine bakınca içim sızladı. “Hocam, bugün ders yapmasak daha sonra geldiğimizde ders yapsanız olur mu?” dediğimde ne demek istediğimi çok iyi anlamıştı. Birden gözleri yaşardı ve kitabı bırakıp ellerini havaya kaldırarak: “Şahid ol ya Rabbi ben dersi bırakmadım.” dedi ve bu hadiseden üç gün sonra da vefat etti.

Yaşar Tunagür Hoca'nın bu konuda naklettiği bir hadiseyi de onun yakın dostu Muhterem Fethullah Gülen Hoca Efendi şöyle anlatıyor:

“Yaşar Hoca çok anlatırdı: Fatih Camii'nde ders veren bir Hüsrev Hoca varmış. Yaşar Hoca onun derslerine katılmış. Çok derin birisi... Bir kızı varmış ve üniversitede okurmuş. Bir gün Yaşar Hoca ders okumak için hocanın kulübesine gidiyor. Bakıyor ki bir kazanla su kaynıyor. Hoca, her günkü gibi dersini takrir ediyor. Tavırlarında, neşesinde hiçbir farklılık yok. Ders bitince diyor ki: ‘Şimdi sıra cenazemizi defnetmekte. Bizim kız dün gece vefat etti.’ İşte böylesine Allah'a iman... O, verdi, O, aldı. Biz de ölünce O'nun yanına gideceğiz. Kerimesini ahirete uğurlayan bir babanın yüreği yanmaz mı, elbette ki yanar. Ama iman her şeyi hallediyor.”¹

İşte bu hadiseye benzer hadiseler günümüzde de yaşanmış, iman dersini iptal etmek istemeyen aşk ve şevkle dolu insanlar benzer tavırlar sergilemişlerdir.

¹ M. Fethullah Gülen, *Kırk Testi* 39.

İMAN, RUHUN GIDASASI

Sabahattin Bey anlatmıştı: “Ülkemizin güzide üniversitelerinin birinde hazırlık sınıfı öğrencisiydim. Üniversitedeki bu ilk yılımda bir hocamız bize çok yakınlık gösterir ve her tür problemimizi kendisine anlatabileceğimizi, elinden geldiğince bize yardımcı olmaya çalışacağını söylerdi. Hocamız bu konuda gerçekten samimiydi. İnsanları seviyor, fikrî ayrılıklara bakmadan bizlere yardımcı olmaya çalışıyordu; fakat bu sevgisine tezat oluşturacak şekilde hayatı anlamsız görüyor, ölümün yokluk olduğuna inanıyor, yer yer yaratıcıya inançsızlığını ifade ediyordu. Onun bu haline çok üzülüyordum. Yine bize, “Bir probleminiz var mı?” dediği bir gün kendisine:

- Hocam benim bir problemim var, dediğimde:
- Söyle bakalım, dedi.
- Efendim, ben ülkeme faydalı bir insan olmak istiyorum ve geleceğe dair şahsım ve ülkem adına çok güzel projeler düşünüyorum; fakat bir derdim var: Şu ölüm aklıma

geldiği zaman bütün hayallerimi bütün çalışma gücümü kaybediyorum. Ne yapmalıyım hocam?

- Ah evladım, o dert bende de var!
- Peki, ne yapmam gerekir hocam?
- Ben ölüm duygusuna yoğunlaşınca biraz içirim.
- Peki, çare oluyor mu?
- Bir süre rahatlıyorum.

Daha sonraki ikili görüşmelerimizde, Allah'ın varlığına dair deliller anlatırdım. Nezaketle dinlerdi. Sabit fikirli değildi. En son görüşmemizde “Evet, ahireti kabullenmeyince hayat çok anlamsız oluyor.” demişti...

*“Çocukken haftalar bana asırdı
Derken saat oldu derken saniye
İlk düşünce beni yokluk ısırdı
Sonum yokluk olsa bu varlık niye.”* (NFK)

Ruhumuz sonsuzu istiyor. Ölümden sonra yokluğa gideceğimize inanmak hayatı acılaştırıyor, anlamsızlaştırıyor. “İman insanı insan eder.” sözü birçok psikoloğa iyi bir reçetenin, insanı idrakin anahtarı gibi...

Kıymetli Dostum Ahmet Özdemir Bey anlatmıştı:

“Ramazan Güner, Yurt dışında özel ve güzel okullarımızda öğretmenlik yapmış; Yunus'un; 'Kamu âleme bir gözle bakma' felefesini yaşayan, insanları çok seven milletine, vatanına aşk derecesinde bağlı bir insandı. Bu genç arkadaşımız, sevgiye dair insanlığa dair söyleyeceği çok şey varken birden rahatsızlandı ve ölümü beklemeye başladı. Yakalandığı hastalığın ileri safhalarında hastanedey-

di. Kendisini ziyaretlerimde şikâyetten eser yoktu. Ondan, “Niye böyle bir hastalığa yakalandım? Ne güzel ülkemi temsil ediyor, insanlara faydalı olmaya, insanlar arasında sevgi köprüleri kurmaya çalışıyordum.” tarzında cümleler duymak mümkün değildi. Âdeta “Ölüm güzel şey, budur perde ardından haber/ Hiç güzel olmasaydı ölür müydü peygamber.” düşünce ve duygusuna kilitlenmişti. Evliydi ve bir çocuğu vardı. Hayatının baharında denilecek çağdaydı; fakat imanı onu o kadar büyütmişti ki mülkün sahibine tamamen teslim olmuş; bütün azalarıyla ‘lütfun da hoş; kahrın da hoş’ diyordu. Odasında aynı hastalığa yeni yakalanmış biri vardı; fakat hastanın bundan haberi yoktu. O da bir umut, doktorlardan sevindirici bir haber bekliyordu. İşe bakın ki ölümü bekleyen Ramazan Bey, oda arkadaşlarına Haşir Risalesi’nden bölümler okuyor, ölümün sonsuz âleme açılan bir kapı olduğunu anlatıyordu.”

*“Ne var ki, pazarlığa girişecek ecelle;
Sermayem tek kelime, Allah azze ve celle...” (NFK)*

Evet, iman hayata ve hadiselere bakışımızı değiştiren, bizi ayakta tutan en güçlü ruh dinamiğimizdir. Ve ruhumuzun gıdasıdır.

BİR KEZ ALLAH DESE AŞK İLE LİSAN

1960'lı yıllarda ülkemizde bulunan bir Alman Türkolog, merhum Süleyman Çelebi ve Mevlit'i üzerine araştırmalar yapmaktadır. Kendisine yardımcı olan ve hadiseyi anlatan şahıs: "Onun kültürümüz ve Mevlit hakkındaki bilgisi beni çok şaşırttı." der. Alman bilim adamı bir gün kendisine yardımcı olan vatandaşımıza, merhum Süleyman Çelebi'nin kabrini ziyaret etmek istediğini söyler. Randevulaşırlar. Belirlenen saat ve yerde buluşmaya giden vatandaşımız hayretler içindedir. Her zaman spor giyinen Alman Türkolog takım elbiseli haliyle ve yeni boyanmış ayakkabılarıyla arkadaşını çok şaşırtmıştır; fakat nezaketinden olsa gerek bu kıyafetin sebebini sormadan birlikte Bursa, Çekirge yolunu tutarlar. Süleyman Çelebi'nin mezarını ziyaret esnasında Alman türkoloğun kıyafetine bir anlam veremeyen vatandaşımız merakını yenemez ve bu yabancıya niçin böyle giyindiğini sorar. O, İslâm âlimlerinin müstahsen bir âdet-i İslâmiye olarak gördükleri Mevlit'ten, kendi Türkçesiyle:

*“Bir kez Allah dese aşk ile lisan
Dökülür cümle günah misli-i hazan”*

beytini okur ve: “Bir kez aşk ile Allah derse insan dökülür cümle günah misli hazan. Bu çok büyük bir manadır. Bu sözü söyleyen insanın huzuruna en güzel şekilde gitmek istedim.” der. “Her huzurun bir edebi vardır.” der eskiler. Acaba Hakkın huzuruna hangi düşünce ve his atmosferinde durmak gerekir? Ve sonsuz âleme libasımızı buradan hazırlamamız gerekmiyor mu?

Amellerimiz orada elbiselerimiz olacak...

HOŞGÖRÜ

Rivayet ederler ki Hacı Bektaş-ı Veli'ye bir adam gelir, dergâhında hizmetinde bulunmak, feyzinden nasiplenmek istediğini söyler. Yalnız, adamın bir kusuru vardır: İçki içmekte ve bazen şehrin caddelerinde ayyaş ayyaş dolaşmaktadır. Hacı Bektaş-ı Veli bu zatın isteğini kabul etmez. Bir süre ümitsizlik içinde kavrulan adam, bir ümit, soluğu Mevlana'nın kapısında alır ve Mevlana adamı kabul eder. Mevlana'nın müritleri kendisine bu adamın sokaklarda sallana sallana gezdiğini anlatınca Koca Mevlana şöyle der: "Bizim de her günahımız bununki gibi kendisini belli etseydi; Settâr ismiyle örtülmeseydi şu Konya'nın sokaklarında gezecek adam bulamazdık."

Yine rivayet ederler ki bu durumu Hacı Bektaş-ı Veli'ye aktarırlar: "Mevlana Hazretleri'nin kabul ettiğini siz niye kabul etmediniz?" deyince Hacı Bektaş-ı Veli, müritlerine: "Biz küçük bir göl gibiyiz; Mevlana ise okyanus gibidir, ummanlar gibidir içine ne girse temizlenip kaybolur." der.

Bin iki yüzlerden günümüze gelelim ve Mevlana gönüllü bir insanı onu tanıyan yabancıların dilinden dinleyelim:

“Japon Prof. Dr. Sasaki Yoshiaki Hoca ‘Süratle değişen dünya ve bir rehber ihtiyacı’ başlıklı makalesinde; dünyanın içinde bulunduğu keşmekeşi, bilgisayarın yaygınlaşması ve medyanın gelişmesiyle dünyadaki hızlı değişimi ele alarak, mânevî bir lidere olan ihtiyacı tespit etmektedir.

Özellikle bu liderin en başta halkı cezbedecek gönülden gelen bir şevk ve enerjiye sahip olması, güçlü bir sabrının bulunması, dünya çapında düşünme, engin bir tolerans, sezgi ve ufuk sahibi olması gerektiğini vurgulamaktadır. Makalesinin sonunda Prof. Dr. Sasaki, Fethullah Gülen Hocaefendi için şöyle diyor:

“Fethullah Gülen Beyefendi’den söz ediyorum. Onun hakkında böyle bir değerlendirme yapıyor olmam aşağıdaki tecrübelerimin sonucudur:

Fethullah Gülen Beyefendi ile ilk karşılaşmamda kendilerine sarılarak selamlaşmak şerefine ulaştım. O anki hislerimi anlatayım. Kendileri o dönemde hastalardı ve sağlık durumları iyi değildi. Ama kendilerine sarılınca sıcacık dokunmuş ipek bir kaftanın üzerime giydirildiği hissine kapılıverdim. Henüz çocukken ebeveyniniz sizi kucakladığında neler hissettiğinizi hatırlamanızı istiyorum. Onun vücudundan yayılan sıcaklıkta sınırsız bir nezaketin bütün vücudumu sardığını hissettim. O an cesaret edip o hissimi dile getirdim. Bunun üzerine Fethullah Gülen Beyefendi, ‘Sizlerin bana verdiği desteğin tesiri olsa gerek. Sizin hissettiğiniz sıcaklık, beni çevreleyen sizlerin kalplerinin sıcaklığı. ‘ diye cevap verdi.

Şöyle bir hatıram daha var. Bir kış günü New Jersey’de

ikamet eden kendilerini ziyaret etmiştim. Hasta hali ile Fethullah Gülen Beyefendi sandalyeye oturmuş, doktorun muayenesinden geçiyordu. Ben odaya girince ayağa kalkıp sarılarak beni karşıladı. O anda ilk karşılaşmamızdaki sıcaklığı hissettim. Fethullah Gülen Beyefendi bana yanındaki sandalyeye oturmamı tavsiye etti ise de diğer insanlar yerde oturdukları için onlara hürmeten ben de yere oturdum. Böyle yapınca Fethullah Gülen Beyefendi de yerde oturmak üzere sandalyeden indi. Ben hemen kalkıp acele ile onu sandalyesine oturttum. Eğer sessizce, onun iltifatına uygun bir şekilde gösterdiği yere oturmuş olsaydım, hasta halinde ona bu zahmeti yaşatmış olmayacaktım diye düşündükçe şimdi bile yüzüm kızarıyor.”²

Hoca Efendi hoşgörüsüyle günümüzde bir Mevlana portresi çiziyor ve Allah’ın lütfuyla bu ve benzeri birçok hadise yaşanıyor. Sevginin dili tercümeyle gerek bırakmıyor. Bazı art niyetli Batılı fanatikler dinimize dil uzatsa da, insanlığın bizlerden uzanacak sevgi ve hoşgörü eline ne kadar muhtaç olduğu ortada değil mi?

Peygamber Efendimiz’in (sallallâhu aleyhi ve sellem) amcasını şehit eden Hazreti Vahşi (r.a.), af kapısı kendisine açık bıraktığı için Müslüman olmuş; yüce dinimiz, inkâr edenler haricinde kimseye rahmet kapısını kapatmamıştır.

Sözü çağımızın sevgi yüklü, merhamet buudlu sesine verelim: “Eğer günümüzün düşünce mimarları yeni bir dünya kurmayı planlıyorlarsa bu dünyanın harcı mutlaka sevgi olmalıdır.”

M. Fethullah GÜLEN

² Abdullah Aymaz, *Zaman gazetesi* 27.3.2006.

HAVARİ

ABD’de bir taraftan yüksek lisans yapan bir taraftan da çalışan temiz yüzlü, ibadetlerini aksatmayan ışık insanlardan biridir Mehmet. Bulunduğu ülkenin insanlarına elinden geldiğince kendi ülkesini anlatmakta, onların sorularıyla gelişen sohbetlerinde İslâm’a ait güzellikleri tanıtmaya çalışmaktadır. Kendisinden İslâmi konular hakkında sorular yoluyla bilgi edinenler arasında bir papaz da vardır. Zamanla soru cevap tarzı sohbetler, samimiyete dönüşür. Mehmet’in anlatıklarıyla birlikte hali de çok güzeldir. Müslüman, Hristiyan demeden herkesin yardımına koşar. Her hâli edep her hâli imanın yansımasıdır âdeta. Onda bir velinin Allah’ı görüyor-muşçasına yaşayışı vardır. Bu hâli ve fedakârca bütün hayatını bu yola adanması çevresini de etkilemektedir. İslâmiyet’le ilgili sohbetler derinleşince uzun uzadıya görüşebilmek için papazı yemeğe davet eder. “Yemeğe başka arkadaşlarımı da getirebilir miyim?” diyen papaz “evet” cevabını alır ve Türkiye’den birkaç arkadaşıyla birlikte kalan Mehmet’in evi-

ne misafir olurlar. Yemek başlamadan önce, papaz bir konuşma yapmak istediğini söyler ve anlatır:

“Kıymetli Dostlar!

... Bizler bugüne kadar hep havarileri ve havarilerin sahip olduğu sevgiyi, üstün ahlâkı, insanlığı, Allah sevgisini anlattık. Fakat doğrusu yaşayışımızla işte havarilik budur diyemedik. İşin doğrusu, “Ben de günümüzde bu ruhta insanlar var mıdır, kalmış mıdır?” diye merak ediyordum. Fakat şükürler olsun ki; Allah bana bu ruhta bir insanı tanıttı. Kıymetli dostum Mehmet Beyin şahsında ben havari nezahetinde insanların yaşadığını gördüm. Bize yanlış tanıdığımız İslâm hakkında anlattıklarından dolayı da kendisine müteşekkirim. Ben hayattayken bir havari tanımış olduğum için Allah’a şükrediyorum...”

Tebliğden çok temsile ihtiyacımız var; sözden çok hâle, Edeb-i Muhammediye’ye ihtiyacımız var.

“O yüz, her hattı tevhit kaleminden bir satır.

O yüz ki göz değince Allah’ı hatırlatır.” (NFK)

DERDİ OLAN NEYLESİN?

Hava biraz sisliydi, fakat sabahın erken saatleri olduğundan yol tenhaydı. O gün de işe giderken çoğu zaman olduğu gibi radyo dinliyordum. Özel bir televizyon kanalının sabah programı, bu radyodan canlı olarak veriliyordu. Sesiyle ruha hitap eden sunucu birazdan hikâye okuyacağını söyleyince merakla bekledim. Kısa süren reklâmların ardından hikâye başlamıştı. Eseri; Türkçe'yi en iyi kullanan sunucu ödülünü alan Asım Bey, çok içten okuyordu:

Celâdetin ve adaletin timsali Yavuz Sultan Selim, Mısır Seferi'nden sonra muzaffer bir komutan olarak fethettiği beldede adaleti ve otoriteyi tesis için bir süre kalmak ister. Bunun için hazırlıklar yapılır ve padişahın otağ-ı hümayunu kurulur. Sultan'ın çadırını temizlemekle görevli kölelerden biri, akşamları çadıra dönen Yavuz'u o gün ilk defa yakından görür ve o andan sonra onun sevgisiyle yanmaya başlar. Gel zaman git zaman bu sevgi, kara bir seveda olur Mısırlı kölenin yüreğinde. Köle kim, Koca Yavuz kim? Fa-

kat sevdası gün geçtikçe hakem dinlemez bir hâl almakta, köle bu derdine çareler aramaktadır. Bir cuma günü Koca Yavuz çadırdan çıktıktan sonra bir tanıdığına yazdırdığı kâğıdı sultanın yastığının yanına ilıstiriverir. Kâğıtta: “Derdi olan neylesin?” yazmaktadır. Sultan, gece istirahatine çekildiğinde yastığının yanında bulduğu kâğıtta yazılı bu ümitsiz cümleye bir karşılık yazıp yastığının altına bırakır. Mısırlı köle sabah meraklar içinde “Acaba sultan cevap yazdı mı?” heyecan ve helecenıyla yastığın altına bakar ve kâğıdının arkasına bir şeyler yazıldığını görür. Kâğıtta “Derdi olan söylesin” yazmaktadır. Kadıncağız en azından derdini anlatabileceğı düşüncesiyle biraz da olsa sevinir, umutlanır bu cümleye. Fakat böyle bir şey söylemek kolay mı? Bu defa köle “Korkuyorsa neylesin?” yazılı bir kâğıt bırakır sultanın yastığının altına ve ertesi günü sabırsızlıkla bekler. Ertesi sabah yine yastığın altına heyecanla bakar, sultanın kaleminden çıkan “Hiç korkmasın söylesin” cevabını bulunca artık biraz daha umutlanmışır. Hiç olmazsa derdini, kendini yakıp kavuran derdini söyleyecek, kabul göremese de içinin ateşinden bir nebze olsun kurtulacaktır. Bütün cesaretini toplayıp akşam sultanın gelme vaktinde çadırın girişinde bekler. Birazdan Koca Yavuz, bütün haşmetiyle görünür. Halinden, duruşundan kadının kendisine bir şeyler söylemek istediğini fark eden sultan: “Söyle!” der kadına. Edeple elleri birbirine bağı kölenin elleri titrer, dizlerinin bağı çözülür. Titreyen ellerini dirseklerine götürür; fakat ellerinin titremesi daha da artmakta, kadın heyecanını gizleyememektedir. Padişah gür sesiyle ikinci defa “Söyle!” deyince utancından, heyecanından sadece:

“Efendim!” der ve gerisi gelmez. Heyecandan hemen olduğu yere yığılıp oracıkta ruhunu Rabbine teslim etmiştir köle. Herkesi bir telaş bir heyecan sarsa da, gözler Koca Yavuz’dadır. Meseleyi günlerdir hisseden Yavuz’un bu tablo karşısında yüreği yanar, gözleri dolar ve şöyle der: “Gerçek âşık odur ki sevdiği uğruna canını versin!”

Hikâye bittiğinde böyle güzel bir eseri dinlemenin verdiği hazı hissettim, fakat...

GERÇEK ÂŞIK, işte bu söz beni başka bir mecraya yöneltmişti. Kıssalarda fasıl değil asıldı önemli olan. Ve bu hikâye de hikâye olsun diye değil, bu aslı anlatmak için okunmuştu. Bizi yokluktan varlığa erdiren, nimetleriyle perverde eden kâinatın sultanına karşı ne kadar lakayt bir ömür sürmekteydim. Bizi insan olma şerefine, idrak ve iman şerefine erdiren, her varlıkta merhameti güneş gibi ayan olan, Vedud olan, Rahman olan, Kerim olan zat-ı bî misle karşı ciddi bir muhabbet ciddi bir saygı içimde hâsıl olmamıştı doğrusu. İlahî aşk benim gibiler için zaten çok uzak mevzulardı; fakat bizi rahmetiyle kuşatan her yeri ve her şeyi muhit bir gücün varlığını hissedip, ona inanıp yine ona bigâne kalmanın gafletiyle geçen ömürdü şu anda ıstırap verici olan.

“Yok mudur kuzum sende meçhule karşı bir saygı,
Dipsiz göklerden ürperiş ötelerden bir kaygı?” (NFK)

diyen şairin anlattığı bu milyarlarca ışık yılı ve ötesi mesafelerde milyarlarca yıldız kümesini evirip çeviren ve kullarına şah damarından da yakın olan Mevla’ya karşı, onun sonsuz merhametine karşı ne kadar lakayt bir hayatın için-

deydim. Yıllar önce çalıştığım okulun müdürü, Milli Eğitim’den emekli müdürümüz Fazlı Beyin bir vesileyle okuduğu ibretlik mısralar geldi aklıma.

Bir arif zat gezmek, hava almak için köyünden uzaklara açılır, yolda ihtiyar bir zata rast gelir. Selam verdikten sonra merhametle baktığı yaşlı adama irticalen şu dörtlüğü okur:

“Merhaba baba dayı!
Bıyığı kaba dayı
Bunca yıl yaş yaşadın
Ne doldurdun kaba dayı?”

Kaba ne doldurmuştum? Ömür sermayesi sona doğru yol alırken hâlâ “Yazda yiyim, kışta giyim derdine sarf olunup buldu ömür intiha.” çizgisinin dışına çıkamamıştım. İnsan olmak gerçekten ne zormuş. Bir an hüznümlü gurbette yaşayan merhamet insanının: “**Sizi harekete geçirmeyen imanın sizi sıradan geçirmesine imkân yoktur...**” cümlesi yankılandı içimde. Bizi Sultanlar Sultanına ulaştıracak, gecelerimizi aydınlatacak namazın nuru için, gafletten uyanmak için; kaba bir şeyler doldurmak için aşk lazımdı, şevk lazımdı. Dert lazımdı...

“Aşk ağlatır, dert söyletir.” demişti atalarımız. Aşk yoksa dert yoksa neye ağlayacak neyi söyleyecektik! Kendi dertlerimiz, derd-i maişet, daha iyi hayat şartları, benliğin susmayan feryatları, dert bu yönde olunca kasrına Rahman’ın nüzul eylediği secde gecelerine, gözyaşı gecelerine de uzak kalıyorduk.

*“Tam otuz yıl saatim işlemiş ben durmuşum
Gökyüzünden habersiz uçurtma uçurmuşum.”* (NFK)

Mısralarına tam tercüme olacak bir hayatın temsilcisi olmak...

Ömür sermayemiz de şu yollar gibi her geçen anda tükenmekte, insana layık bir amel yapamadan yalan dünyada oyalanmaktaydım.

Dilime: *“Bir ticaret yapamadım nakd-i ömür oldu heba.”* mısraı dolanmaktaydı.

“Uyan ey gözlerim gafletten uyan.” Bu ilahiyi birçok insan gibi ben de çok sevmekteydim; fakat neden sözüyle özü bir olanlardan olamıyordum...

Artık trafiğin yoğunlaştığı bir yerdeydim. Hikâyenin tesirinden uzaklaşmak zorundaydım. İş yerine geldiğimde tekrar Yavuz Sultan Selim geldi aklıma. Bu hikâyeye ona olan sevgim biraz daha artmıştı. Bu sabah gazeteye göz gezdirmek içimden gelmiyordu. Yavuz’un kıssası, hayatın gayesini hatırlatıyordu sürekli. Gayr-ı ihtiyari elim masada duran “Çile”ye uzandı rastgele; açtım, sayfa yirmi dörtteki mısraları okudum:

*“Her şey, her şey şu tek müjdede
Yoktur ölüm, Allah diyene!
Canım kurban, başı secdede,
İki büklüm, Allah (c.c.) diyene!”* (NFK)

Ne diyelim Rabbimiz bizleri derdi olanlardan, gecelerin karanlıklarında başı secdede olanlardan eylesin...

“NASIL ÖLECEĞİZ?”

Bu dünya bir imtihan meydanı. Burada hayat rüyamızda kalben daha çok neyle meşgul olursak ölümümüz de onlar üzere olacak ve öldüğümüz gibi dirileceğiz. Kastamonu havalisinde yaşanan bir olay: “Hatip Mehmet (r.a.) namında ciddi bir talebe, İhtiyarlar Risalesi’ni yazıyordu. Tâ on birinci ricanın âhirlerinde ve merhum Abdurrahman’ın vefatının tam mukabilinde (o konuyu yazdığı anda) kalemî “Lâ ilahe illa Hu” yazıp ve lisanı da “Lâ ilahe illallah“ diyerek hüsn-ü hâtimenin hâtemi (mührü) ile hayat sayfasını mühürledi...”³

Bu dünyada nasıl yaşadığımız çok önemli. Emanet verilen zamanımız beklenmedik bir anda bitebilir. Yani ömür kısa, vazifemiz ise çok. Hayat rüyası noktalanmadan bizim rüyadan uyanmamız ve tam ifadesiyle “Ölmeden evvel ölmemiz” gerekmektedir. Gözümüz kapanmadan gönül gözünü açmaya çalışmak gerek. Aksi takdirde; Kur’ân’ın ifa-

---

³ *Kastamonu Lahikası Üzerine*, Şahdamar Yayınları, Metin ve açıklama: Abdullah Ay-maz, 54.

desiyle: “Burada, dünyada kör olan orada da (ahirette) kördür,” (İsrâ,17/72) hükmünü yaşayan talihsizlerden olacağız. Evet, büyük buluşmaya her an hazır olmamız, hayatımızı bu buluşmaya göre tanzim etmemiz gerekiyor:

*“Büyük randevu... Bilsem nerede, saat kaçta?
Tabutumun tahtası bilmem hangi ağaçta?” (NFK)*

ÇOK KAZANDIRAN TİCARET

Muhterem M. Fethullah Gülen Hocaefendi: “Bir insan bütün ömrü boyu başını secdeden kaldırmasa şirket-i mânevîyeden gelen kadar kazanamaz. Çünkü şirket-i mânevîyede kâr bölünmez.” diyor. Az bir amele çok mükâfat. Kısa bir ömrü kârlı bir ticarete çevirmenin en kestirme yolu dünyanın şarkında, garbında yapılan hayırlara ortak olmaktır. Malını Allah yolunda harcayan Arif Çağan Ağabeyler gibi, iman hizmeti için seksen iki senelik hayatını, inançlı edep- li nesiller için yaşayan muhterem Yaşar Tunagür Hocaefendilerin, Sonsuz Nur’un nurunu kalplere ulaştırmak için gecelerini gündüz eden Safvet Senih Ağabeyler gibi insanların hasenatlarına ortak olmayı kim istemez! Cenab-ı Hak şirket-i mânevîye yolunda olanlardan ve hayatını şirket-i mânevîyeden kazananlardan eylesin.

HAYAT VE ÖLÜM

Risale-i Nurlarda hayat: “Hem ilim hem hikmet hem de rahmet” olarak tanımlanır. Gerçekte de hayat yani canlılığın varolduğu mikro-organik varlıklardan en büyük canlılara hayat sahibi her şeyde veya bütün bir varlıkta büyük bir ilim, bu ilimden nakşını alan ince bir sanat göze çarpıyor. Ve yine bütün bir varlıkta iç içe bir düzen, hikmet ve bu hikmet içinde rahmeti görüyoruz. Yağmurda görülen rahmet, kuzuların sevimli simasında, yavru kedilerin simalarında ve hele de insanın simasında görülen rahmet...

Hayat; rahmet-i sonsuz olan Allah’ın, alim (her şeyi hakkıyla bilen) ve hakim (her şeyi maksatla ve hikmetle yaratan) isminin bir yansıması ve rahmetinin bir tecellisi-dir. Bize düşense, hayat nimetini iyi değerlendirip mülkü mülk sahibinin isteği doğrultusunda kullanmaktır.

Hafız Ali Ağabey, Bediüzzaman’ın en muhlis talebelerinden ve ehl-i kalp ve keşfel kubur (kabirdeki ölülerin halini an-

lama) veli bir zat. Ara sıra mezarlıklara uğrar ve gözyaşları içinde mezarlıktan dönermiş: “Hiç rızıkları yok, hiç rızıkları yok!” diyerek ölenlere ağlayan bu Hak dostunun hâli, bize rızığımızı burada iyi hazırlamamız gerektiğini anlatıyor:

*“Bunlar ki çoktu malları
gör nice oldu halleri
sonucu bir gömlek giymiş
onun da yoktur yenleri.*

***

*Bunlar bir zamanlar beyler idi
kapıcılar korlar idi
gel şimdi gör bilmeyesin
bey hangidir
ya kulları”* (Yunus Eme)

İHLÂS VE MERHAMET

Yurt dışında uzak bir beldede insanımızın gayretleriyle özel bir okulun temeli atılmaktadır. Samimi bir kalabalık vardır. Herkes bu hayırlı iş için sevinç içindeyken, köşelerde kalmış biraz hüznü biraz durgun birkaç kişi, okulun temelinin atılmasından önce konuşma yapan hatibin, gözyaşı insanının dikkatini çeker; yanındaki arkadaşlarına bu kişileri sorar. Arkadaşlarından: “Bu arkadaşlar da buraya daha önceleri gelip böyle hayırlı işler yapmak isteyen insanlardır; fakat istediklerine pek ulaşamadılar. Belki onun için biraz mahzunlar.” cevabını alınca, ihlâs insanının içi burkular: “Keşke bu işleri onlar yapsaydı; onlara kismet olsaydı.” der. Aynı muhterem zatın hemen her duasında İslâm’a hizmet eden bütün manevi büyüklerle dua ettiğini, şahit olanlar naklediyorlar. Evet, cennete girerken bile başkalarına, “Önce siz buyurun.” diyecek samimiyet ve ihlâsta, nezaket ve edepte olabilen Müslümanlar ancak İslâm’ı temsil edebilirler. Başkası için

yaşama ve yaşatma ruhu öncelikle ihlâs ve samimiyetten, Hakk'a yakınlıktan geçer.

Bu konudaki son sözü söz sultanı Allah Resûlüyle (sallallâhu aleyhi ve sellem) noktalayalım: “Birbirinizi sevmedikçe kâmil imana ermiş olmazsınız.”

HAKK'A YAKINLIK

Arap ulemasından Taha Abdurrahman, Bediüzzaman'ı ve eserlerini tanıdığı, onun nasıl bir iman hizmetine vesile olduğunu idrak ettiği zaman şöyle der: “Bu eserlerin arkasında bir manevi kaynak olmalı.” Sonra Üstad'ın Mecmuatül Ahzab'ı on beş günde bir devrettiğini ve her gün sayfalarla çevşen okuduğunu öğrenince “Şimdi bu eserlerin neden bu kadar tesirli olduklarını anladım.” ifadesini kullanır.

Yağmur yağmayınca yağmur için dua edilmesi gibi bazen hadiseler bizi duaya yöneltir. Kulluğumuzu cebri olarak hissederiz. Dua tam bir ibadettir. Diğer ibadetlerde rıyanın karışma ihtimali olsa da duada bu ihtimal zayıftır. Zira dua eden insan isteme durumundadır ve acz içindedir. Yani tam bir kulluk halindedir. Sahabe, Peygamber Efendimiz'in dualarında çok ciddi bir inleyiş ve yakarış halinde olduğunu anlatır. Aczle istemek, gönülden istemek çok önemlidir. Bir manevî büyüğün ifadesiyle: “İnsan Allah'a tam bir

sadakatle ve samimiyetle yalvarsa bu belki İsm-i Azam tesiri yapar.” Bu açıdan duada samimiyet, içtenlik çok önemlidir. Dua bahsini isterseniz bir dua ve gözyaşı insanından dinleyelim: “Dua, ruhun gıdasıdır, bu gıda ruha fasılasız verilmelidir. Dua, iradeyi kanatlandıran bir büyüdür; ona devam edenlerden başkası da, onun bu güçlü sırrını anlayamaz. Dua, sebep ve vasıtaları aşarak, hem Allah’ın kudretine itimadı hem de beşerî zaafî ilândır. Duaya musallat en tehlikeli virüs, sebeplere tesir-i hakikî vermektir. Bu virüsü kapmış ruh, “ekstra” tedavi ister. Şiddete karşı yapılan en güzel dua, rahat ve rehavet zamanında yapılan duadır. Allah’ım, Sana ve dualara itimadımı artır; sebeplere riayeti de bir vazife şuuru olarak vicdanıma duyur! Allah’ım, ne azabına dayanacak hâlim, ne de rahmetinden mahrum kalmaya mecalim var... Allah’ım, vefasızlık edip Senden uzak kalsam da, hâlim, Sensiz edemeyeceğimi haykırmaktadır... Vefasızlığım itibarıyla değil, ihtiyacıma göre Senin lütfuna talibim!”⁴

Evet, dua bir tür ibadettir. Ve “Duamız olmasa bir ehemmiyetimiz yoktur.” Dua etmeyi unutmak belki kulluğu da unutmaktır. Cenab-ı Hak dualarımızda samimi olanlardan, duayla kulluğa yakınlaşanlardan eylesin.

⁴ M. Fethullah Gülen, *Sızıntı dergisi* Ağustos 1991.

BEKLENTİSİZLİK

İman ve Kuran hizmetinde bulunan insanların karşılaştığı en zor meselelerden biri de, yaptığı hayır ve hasenatın veya ortaya attığı güzel fikirlerin neticesini beklememektir. Böyle bir beklentisizlik, diğer manasıyla muhlis olmaktır. Yaptıklarımızın anlaşılmasını ve takdir görmeyi istemek hem ihlâsa mugayirdir hem de kadere rıza göstermemektir. İnsan nefsi kendinde olan güzelliklerin bilinmesini yaptıklarının takdirini istese bile sadece ve sadece Ezel ve Ebedin Sultanının rızasını isteyenler böyle düşünce ve davranışları zor da olsa terk ederler. Onlar, rıza salıklarının hayatları boyunca hep ırgalandıklarını türlü türlü zorluklara duçar kaldıklarını bilirler:

“Mevlâna, Yunus, Hoca Yesevî, Bediüzzaman Hazretleri gibi muhabbet insanları, kuvve-i kutsiyeleri ve Allah’la irtibatları bizlerden daha fazla, yanılma payları da daha az olduğu için, çevrelerindeki insanlara sevgi, muhabbet ve hoşgörü hususunda inkârı kabil olmayan gayretleri, mües-

siriyetleri olmuştur. Ama onları yaşadıkları dönem itibarıyla değerlendirecek olursak, ne Ahmed Yesevî, ne Mevlâna, ne Osmanlı'nın bidayetinde yaşadığı söylenen Yunus Emre, ne de yakın tarih itibarıyla Bediüzzaman, günümüzdeki müminlerin başlattığı diyalog ve müsamaha gayretleri neticesi ulaşılan seviyeyi görebilmişlerdir. Hatta onların her birerleri, insanın onur ve haysiyetine yakışmayacak şekilde muamelelere maruz kalmışlardı. Ahmed Yesevî'yi, altmış yaşından sonra, ta ölünceye kadar, ömrünü bir çukurda geçirmeye iten sebebin aleyhinde söylenen şeyler ve insanlardan gördüğü tazyik olduğunu bilmem biliyor muydunuz? Mevlânâ kendi döneminde tekfir edilmiştir; Yunus Emre, hep meçhul yaşamış ve neredeyse yirminci asırda tanınmış. Evet, kendi döneminde kadri, kıymeti bilinmeyenlerden biri de Yunus'tur. Ve asrın çilekeşinin yaşantısı, o hepimizin malumu! 'Beni nefsini kurtarmayı düşünen hodgam biri mi zannediyorlar? Ben, cemiyetin imanını kurtarmak yolunda dünyamı da feda ettim, ahiretimi de. Seksen küsur senelik hayatımda dünya zevki namına bir şey bilmiyorum. Bütün ömrüm harp meydanlarında, esaret zindanlarında yahut memleket hapishanelerinde, memleket mahkemelerinde geçti. Çekmediğim cefa, görmediğim eza kalmadı. Divan-ı Harplerde bir canı gibi muamele gördüm; bir serseri gibi memleket memleket sürgüne yollandım.' ifadeleriyle anlattığı zehir-zemberek bir hayat yaşamıştır."

Bu cümlelerin sahibi Muhterem F. Gülen Hoca Efendi Mevlana ve Yunus Emre gibi milletimizin gönlünde taht kurmuş; fakat birtakım kadir bilmezlerin yüzünden hayatı boyunca hep zorluklar yaşamasına rağmen iman hizmeti

ve rıza yolundan başka bir yöne asla adım atmamıştır. O gönül ve aksiyon insanı bu konuyla ilgili şöyle söylemekte: “Allah halis olanın dışında hiçbir ameli kabul etmez.” Bedi-üzzaman da iman düşmanlarının başarılarını samimi gayretlerine bu yoldaki beklentisizliklerine bağlar. Tecrübeli bir eğitimciden dinlemiştim: Bütün gaye ve gayreti ateizmi öğrencilerinin zihnine yerleştirmek olan bir öğretmen, yaptığı siyasi faaliyetlerinden dolayı kendisini görevden aldıracağını söyleyen idareciye, sen beni okuldan attırsan bile ben okul önünde çekirdek satar yine onlara anlatacaklarımı anlatırım .” der. İşte bazıları, sadece üç günlük dünya hayatına yönelik düşüncelere bu kadar samimi bu kadar beklentisiz bağlanıyorsa...

Beklentisizlik, bir manada da yaptığını halisane yaparsa biz de “Bir iyilik yap denize at, balık bilmese Halik bilir.” diyor; Vedud olan Rabbimiz beklentisiz olanlardan sadece Allah için hareket edenlerden, rıza yolunda olanlardan eylesin diye dua ediyoruz.

CENNET HAZİNELERİNDEN BİR HAZİNE

Medine'nin Gülü, âlemlerin en gür sedalı bülbül-ü zî-şânı, (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde "La havle vela kuvvete illa billâh, cennet hazinelerinden bir hazinedir" buyururlar. "La havle vela kuvvete illa billâh." Yani Allah'tan başka güç ve kuvvet sahibi yoktur. Varlığa ait her tecelli ondandır. O dilemedikçe yeryüzünde bir yaprak bile kıymıdamaz. Bu duayı her gün sıkça tekrar eden bir insan zamanla kalben de hisseder ki güç sadece ve sadece Allah'ındır (celle celâluhû). Bizim her işimizin halli onun elindedir. Sebepler de sadece bir perdedir. Müsebbibü'l esbap, sebepleri yaratan, sadece ve sadece Allah'tır.

*"Ne ye baksam aynı şey, neyi görsem aynı şey...
Olan sensin, hey gidi Hakikat Sultanı hey!" (NFK)*

Bir insan Allah gibi bir vekil, Allah (celle celâluhû) gibi bir yakın bulursa ondan daha rahat ve ondan daha güvende kim olabilir?

*"Yakın O'dur, gerisi birbirine en uzak,
Her şey Rakip ismiyle O'nun kurduğu tuzak" (NFK)*

İNŞALLAH

Fakülte birinci sınıftayken derslerinde gayet başarılı bir arkadaşım vardı. Hemen her imtihandan beklediği not gelirdi. Bir final imtihanı çıkışında derslerden konuşurken, “Bu imtihandan kaç bekliyorsun?” dediğimde: “Seksen beş ya da doksan gelecek!” demiş; ben de gayriihtiyari: “İnşallah!” demiştim. Arkadaşım: “İnşallah’ı yok doksan gelecek” deyince şaşırılmışım. Çünkü, arkadaşım imam hatip lisesi mezunuydu. Sonuçlar açıklandığında, arkadaşım her dersten beklediği notlarla geçmesine rağmen “İnşaallah’ı yok!” dediği dersten kalmıştı. Çok sonra dersin hocasının, imtihandaki cevap kâğıtlarının birini kaybettiğini öğrenmişti. Her hadise sebeplerle cereyan ediyor; fakat sebepler de bir perdedir. Tasavvufi kıssalarda şöyle bir anekdot vardır: “Bir adam elindeki sopayla sizin sırtınıza veya kafanıza sertçe vursa sopaya mı adama mı kızarsınız, hadiseyi sopadan mı adamdan mı bilirsiniz?” Evet, her şey sebep; sebeplerin ardında da var bir Müsebbibül

Esbab. Birçoğumuz, hayatımızda sebepler açısından olmaması anormal olacak işlerin olmadığını, olması çok zor işlerin de kaderi yazan Kadiri Mutlak'ın kendini hissettirdiği şekilde ayan beyan Onun inayetiyle gerçekleştiğini görmüşüzdür. Onun için O, dilerse her işimiz asan olur; O, dilemezse sebepler de lâl olur. Her işimiz inşallah'la var olur.

KENDİN YAŞA

M. Ali Bey, anlatmıştı: İdarî yardımcılık vazifesi yaptığım yurttan bazen çocukların yedikleri bisküvilerin kabı, çikolata kabı vb. kâğıtlar yurdun bahçesine atılır; bunlar da nahos bir görüntü meydana getirirdi. Ben de bunu engellemek için çoğu zaman çocuklara temizlik ve çevre temizliği konusunda nasihat ediyor, çocukları bu konuda motive etmeye çalışıyordum. Fakat ne yapsam ne etsem ne söylesem nafile, yurdun bahçesinin görüntüsünde en ufak bir değişme olmuyordu. Hatta durum gittikçe kötüleşiyordu. Bu durumu, yurdun en üst seviyede yöneticisine anlattım. “Hocam, dedim. Ne yapsam ne etsem bu durum düzelmüyor, bahçe kâğıttan geçilmiyor. Defalarca çocuklara söylüyorum hatta bazen azarlıyorum fakat değişen bir şey yok.”

Durumu arz ettiğim hocam beni şöyle bir süzdükten sonra, müşfik bir tonda: “Mehmet Ali Bey söyleme, yap!” dedi. Denileni çok iyi anlamıştım. Çocuklar yere kâğıt atıkça ben eğilip topluyordum. Bir iki derken zamanla ço-

cuklar kâğıtları elimden almaya ve yere kâğıt atmamaya başlamışlar ve bu mesele de bu şekilde hallolmuştu.”

Yine M. Ali Bey, aynı zatın yurdun tuvaleti tıkağında kolunu omzuna kadar sıyırıp tuvaleti temizlediğini, onun bu şekildeki davranışlarından dolayı sözlerinin kendilerine de tesir ettiğini anlatmıştı.

Ankara’ da eski Milli Eğitim mensuplarından Samanyolu Liseleri Müdürü Bahri Dulkadiroğlu Bey vardı. O da okul bahçesinde gördüğü tek tük kâğıtları yerden alır, bu durumu gören öğrenciler hemen koştururlar, elindeki kâğıtları almaya çalışırlardı. Onun bu durumu, öğrencilerin temizlik konusunda hassas olmalarında tesirli oluyordu.

İmam Hatip lisesinde göreve başlayan bir öğretmen, o yıl yeşilay kolu sorumlusudur. Sigara tiryakisidir ve öğrenciler de onun sigara içtiğine şahit olmaktadır. Öğretmen, öğretmenler kurulunda dahi müdürün imasına rağmen sigara içmektedir. Öğretmen, kol öğrencileriyle birlikte okulda zararlı alışkanlıklar ve özellikle sigara konusunda nasıl etkili olacakları konusunu görüşürken arkadan “Geç hoca bunları!” sözü duyulur. Bu, elbette ağır bir sözdür ve öğretmenin çok zoruna gitmiştir. “Kim bu sözü söyleyen?” diye sınıfa yönelir. Bir öğrenci biraz mahcup da olsa ayağa kalkar: “Hocam, özür dilerim; fakat siz sigara içerken, arkadaşlarımıza biz bu konuyu nasıl anlatacağız?” deyince okul müdürünün ikazına rağmen sigara içen öğretmenin başından kaynar sular dökülür. Ve o günden sonra bir daha sigara içmez. Hassas bir ruh: “Teheccüt namazımı kaçırdığım gün olduğunda, dilimi tutar o ay namaz demem!” derken ne de çok şey anlatıyordu.

Kuran, “Ey iman edenler niçin yapmadığınız şeyleri söylüyorsunuz?” (Saf, 61/2) derken geniş mana boyutuyla bizlere çok şeyler anlatıyor. Özden gelmeyen, yaşanmayan sözler pek tesirli olmuyor, olamıyor.

*“Onlar ki laf ile verirler dünyaya nizâmat
Bin türlü teseyyüb bulunur hanelerinde”* (Ziya Paşa)

GÜVENİLİR İNSAN

İnsanlığın Son Rehberi (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde: "Hud suresi beni ihtiyarlattı." buyurur. Hud suresinin yüz on ikinci ayetinde Efendiler Efendisi'ne (sallallahu aleyhi ve sellem) hitaben: "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol!" buyrulur. Dosdoğru olmak, Müslüman'ın en bariz vasfıdır. Herkesin güvendiği, Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) gibi "Emin" insan olmak, insanlara güven vermek, güvenilir olmak...

Sözüne güvenilen insandır Müslüman. Bu mevzuda muhterem F. Gülen Hocaefendi: "Size biri saati sordu mu 'İkiye geliyor üçe geliyor.' demeyin. Dakikası dakikasına, mesela ikiye on yedi dakika var, gibi tam doğruyu söyleyin." der. Sözüne güvenilir olmak peygamberlik vasfıdır. Efendiler Efendisi'ne; cahiliye insanları onu hazmedemeyenler; sihirbaz, şair, mecnun diyorlardı; fakat asla yalancı diyemiyorlardı. Sonsuz kudret sahibinin son elçisi "Aldatan bizden değildir." diyerek sözlerimizde ve

amellerimizde doğru olmamıza işaret eder. O, (sallallahu aleyhi ve sellem) şakadan dahi olsa yalana tevessülü reddeder. Bu mevzuda “Sonsuz Nur” adlı eserinde muhterem Hocamız “Doğruluk peygamberliğin mihveridir.” derken onun ümmetinin de bu mihverle, doğrulukla mücehhez olmasına dikkat çeker. Yıllar önce üniversitede aldığı asistanının inancından, düşünce dünyasından dolayı eleştirilen hoca kendisini eleştirenlere şunu sorar: Siz bu üniversitede ondan daha çalışkanını, daha dürüstünü, daha nezaketlisini bulun getirin; ben de onu alayım.” Evet, inananlar her konuda emin ve ehil olmak durumunda. Meşhur ifadesiyle mümin öyle doğru, öyle güvenilir olmalı ki onu öldürmeye gelenler onda dirilmeli...

Not: Muhterem Fethullah Gülen Hocamızın yerli ve yabancı birçok ilim adamının takdirlerini kazanmış “Sonsuz Nur” adlı eserinin ikinci cildinde (syf-176-181) Hz. İbrahim’in (aleyhisselâm) en zor şartlarda dahi nasıl ismetle hareket ettiği genişçe yer almaktadır.

BUNA DA MI İSTİĞFAR?

Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) mübarek hanelerinde bir akşam vakti evlerini aydınlatan kandil birden söner. Âlemlere rahmet, eşyanın hakikatini gören mübarek gözlerin sahibi, Arap'ın ve Acem'in efendisi, yanında bulunan Hz. Ayşe'ye şöyle der:

İstiğfar edelim!

– Buna da mı ya Resûlullah?

– Evet, buna da!

Eşya ve hadiselere, başımıza gelen en küçük sıkıntılara bile nasıl bakmamız gerektiğini haliyle kâliyle anlatan Zülf-ü Siyah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) yüz binler salât ü selam...

*“Sende insan ve toplum, sende temel ve bina;
Ne getirdin, götürdün bildirdinse amenna!”*

SEVDALARIMIZ

Arkadaşım anlatmıştı: “Mart ayının son günleriydi. Dışarıda güneşin ışığına gizlenmiş soğuk bir hava vardı. Arabamı park ettikten sonra eve geldiğimde, kendimi salondaki koltuklardan birine attım. Biraz nefeslendikten sonra, gelirken yolda gördüğüm lüks otomobiller gözlerimin önünden geçmeye başladı. Uzun süredir arabamı yenilemeyi düşünüyordum; bu yüzden hayal dünyamda da çoğu zaman arabalar yol alıyordu. Şöyle göz zevkini okşayan, teknolojisi yeni, güvenliğine güvenilir bir araba almalıydım. Maddi açıdan biraz zorlanacaktım; fakat ‘Artık bu bir zaruret.’ dedim kendi kendime. Epey bir zaman, otobanda akan lüks otomobillerin hayaliyle geçti. Araba sevdalarından, duvarda ‘Beni oku!’ der, gibi duran ve camına yansıyan ışıklarla parlayan Esmâ’ül Hüsna’yı fark ettiğimde sıyrıldım. Su içme düşüncesiyle mutfığa yöneldiğimde kapı zili beni durdurdu. Komşuda olan eşim ve çocuğum mu gelmişti? Adesteden baktığımda kimseyi göremedim. Bu arada, hızlıca bir bardak su içme düşüncesi içimden geçtiyse de vazgeçtim.

İkinci bakışında adeseden postacıyı gördüm. İmza karşılığında aldığım kolinin nereden geldiğine bakmamıştım. Oturma odasına geçtim. Adresten bu küçük kolinin Adana'da özel bir okulda idarecilik yapan eski bir arkadaşım-dan geldiğini gördüm. Küçük koliyi açtığımda, bir kitapla arkadaşımın okulunun çıkardığı gazeteleri gördüm. Gazetelere göz gezdirirken “Çanakkale Özel” başlıklı sayı dikkatimi çekti. Elimdeki okulu tanıtım amaçlı sayıyı bırakıp “Çanakkale Özel” sayısının sayfalarına bakmaya başladım. Orta sayfayı açtığımda, gözlerim üstteki fotoğrafa takıldı. Fotoğrafı iyice görmek için gazeteyi katlayıp yüzüme yaklaştırdığımda, birden içim yangın yerine döndü, yüreğim kanadı. Bir süre resimlere baktıktan sonra yavaşça kane-peden aşağı inip bağdaş kurdum, oturdum; ellerimi yakan gazeteyi küçük sehpanın üzerine koydum. Gözyaşlarımı tutamıyordum; yüzüm sanki en ağır suçların utancıyla kızarıyor, yanıyordu. Sonraları fotoğrafa bakan arkadaşlarım ve akrabalarım hep aynı şeyi söyleyeceklerdi: “Allah Allah bunlar çocuk yaa!” Fotoğrafta Çanakkale’ye vatanın imdadına koşan on beş an altı yaşlarında asker elbiseli “çocuklar” yer alıyordu. Üstteki başlıkta ise “Onların Oynayacakları Oyuncakları Yoktu.” yazısı vardı. İçimden ‘Onların arabaları yoktu.’ dedim. Seddülbahir’deki, bir günde yedi defa el değiştiren Conkbayırı’ndaki siperleri hatırladım. Şehitlerin bedenleriyle defalarca dolup boşalan siperlere, birazdan öleceklerini bildikleri siperlere koşan bu çocuklar gözümde büyüdü, büyüdü; tarihe sığmayacak kadar büyüdü. Yıllar önce şiir yarışmasında il ikincisi olan öğrencimi çalıştırırken ezberlediğim şiirin mısralarını hatırladım:

“Belki şimdi, sana son
 Sözlerimi yazmadan,
 Gözlerim kapanacak;
 Belki var daha beş on
 Dakikalık bir zaman
 Anne için yanacak
 Mektubum okunurken
 Lâkin ölümün eli
 Alnıma dokunurken
 Beliren bir emeli
 Çok görme bana sakın.
 Ben Tanrıya en yakın
 Bir yola sapıyorum
 Milletimin uğruna
 Türbemi yapıyorum ...” (Kemalettin Kamu)

Evet, şu vatan toprağı bir türbeydi ve bu türbenin toprağı şu günaha, hatalara bulaşmamış temiz çocukların, temiz bedenleriyle karışmıştı. Bu türbe temiz gençlerin, mübarek ihtiyarların, kimisi nişanlı kimisi evli; fakat evi barkı ve canı cananı terk edenlerin sebil ettikleri kanlarıyla yoğrulmuştu. Allah, peygamber sevdalılarının Leyla’sıydı bu vatan. Zülf-ü Siyah denince onların aklına Hazret-i peygamber düşerdi. Siyahtı ya saçları peygamberin! Vatan namustu ya vatan valideydi ya onlar için. Onlar da bu şiirdeki gibi annelerine mektuplar yazmışlar mıydı? Herhalde bu kuzucukların analarına ilk ve son mektupları bu veda mektupları olmuştu:

“... Eğer ölürsem burada
 Göremeden yüzünü
 Hiçbir gün kaplamasın
 Bir damla yaş gözünü

Çünkü şehit olarak
 Gömülmek bu vatana
 Şerefli bir taç olur
 Can veren kahramana!” (Baki Öngün - Huduttan Mektup)

Onların kalemlerinden dökülen, kalplerini yakan satırlar, annelerinin yüreğini paslı bir hançer gibi mi deşmişti? Kaç annenin eli titremiştir bu mektupları okurken veya kaç yarım kalmıştır hıçkırıklarının selinde. Bunları düşünürken yeniden bir ağlama seline kapılmıştım; ellerimle yanan yüzümü kapattım. Yüzümün yanmasıyla birlikte müthiş bir baş ağrısı duymaya başlamıştım. Eşim ve çocuğum gelmeden yüzümü yıkamalı; bu hâlimle onlara görünmemeliydim. Banyoda yüzümü yıkadıktan sonra bitkin bir halde, yorgun ağır adımlarla salona doğru ilerledim. Dışarıdan, oyun oynayan çocukların sesleri duyuluyordu. Perdeyi araladığımda sokakta top oynayan neşe dolu çocukları gördüm. Onların oyuncaklarıysa boylarınca tüfekler olmuştu. Hangi soğuk kurşunlarla vurulup yere düşmüşlerdi, nasıl yanmış nasıl sızlamıştı çocuk bedenleri? Kim bilir son anlarında neler hissetmiş, neler düşünmüşlerdi? “Vurulup tertemiz alnından uzanmış yatıyor/ Bir hilal uğruna Ya Rab ne güneşler batıyor.” mısraları elbette onlar için söylenmişti. Bunları düşünürken gözüm park ettiğim arabama takıldı. Bir müddet öylece baktım. Acıyla, araba sevdası kelimelerini tekrarladım. Oysa onların sevdaları büyüktü. Onların sevdaları vatandı; araba sevdası kadar küçük değildi sevdaları. Ve insanlar sevdaları kadar büyük veya sevdaları kadar küçüktü şu yeryüzünde. Necip Fazıl’ın mısraları düştü dilime:

*“Evler döşemektir bendeki tasa
Yaptım ettim nöbet mezara geldi
Yeter üç beş arşın bez olsa bana
Beklenmedik mallar pazara geldi”*

Bir gazeteyle, bir fotoğrafla beklenmedik malların pazarına düşmüştüm. Kutlukhan Şakirov Beyin anlattıkları geldi aklıma. Kutlukhan Beyin kutlu babası yıllar yılı demir perdenin baskısı altında, “ALLAH” demenin yasak olduğu dönemlerde çok sevdiği Hazret-i Peygamber’in hayatını gizli gizli yazmıştı. Yazdığı bölümleri naylon poşetler içinde top-
rak altında saklıyor, umutlarını hep yarınlara erteliyor, sabır yudumluyordu zorlu günlerde. Günü geldiğinde yüz bini aş-
kın tiraja ulaşan Peygamber sevgisiyle gergef gergef işlenmiş
“Tarih-i Muhammedi”yi, ne zorluklar altında yazmıştı. Sev-
dasıyla gizli gizli sarılmıştı kalemine Alihan Töre Saguni Bey. İstirapla tohum atmış, çileyle sulanan tohumun çiçek açtığı-
nı görmemişti. Yıllar sonra Taşkent’te basılan bu eser bü-
yük bir çilenin, tükenmeyen ümidin, peygamber sevdasının
eseriydi. Taşkent’te ulvi bir sevdanın çiçeği, âdeta taşları ve
yılları delip kıyamete kadar ulaşması ümidiyle insanlara su-
nuluyordu. İnsanların türlü türlü sevdaları var; fakat gerçek
sevdaları unutmamalıyız. Sevdalarımız büyük olmalı derken
zil sesiyle birlikte perdeyi çektim...”

Arkadaşımın anlattıkları, dünyanın dört bir yöresine
sevgi tohumları atmak için evi barkı terk ederek koşuşturu-
ran gençleri hatırlattı.

*“Garip geldik gideriz, rafa koy evi barkı
Tek, dudaktan dudağa geçsin ölümsüz şarkı.” (NFK)*

EN BÜYÜK BAYRAM

Hüzünlü gurbetteki gözyaşı insanı: “Bu dünyada insanın en büyük bayramı, Efendimiz’in, Âlemlere rahmetin (sallallahu aleyhi ve sellem) dünyaya gelişidir.” diyor. Varlığın manasını kendisinden öğrendiğimiz Kur’an’la gönderilen o Güzeller Güzeli’nin dünyaya gelişi elbette ki inananlar için bir bayramdır. Süleyman Çelebinin gelişini ‘merhaba!’ tekrirleriyle andığı Âlemlere Rahmet’i biz de diriltici soluklarıyla asrımıza davet ediyoruz. (celle celâluhû)

Arif Nihat Asya gibi:

*“Gel Ey Muhammed (s.a.s) bahardır,
Dudaklar ardında saklı âminlerimiz vardır.
Hacdan döner gibi gel miraçtan iner gibi gel
Bekliyoruz yıllardır”*

diyoruz. Ya da Ali Katırcıoğlu Ağabeyin Hocaefendi’nin beni yakan cümleleriydi dediği:

“Ya Resulallah, o alını boyalı atınla Arap diyarlarında

dolaştığın yeter artık, gel biraz da bizi gör, gözet. Biraz da bizim memleketimizin gecesini gündüz et.” yakarışıyla onu çağırıyoruz ve ‘Rabbim bize de bayram lütfeder misin?’ diyoruz...

PEYGAMBER SEVGİSİ

Özbek ilim adamı Kutlukhan Şakiroğlu anlatmıştı: “Biz Özbekistan’da komünist dönemde dünyaya geldik ve o dönemin şartlarıyla büyüdük. Dinin yok edilmek ve eğitim sisteminde bile programlı olarak dinî düşünce ve duyguların zihinlerden, gönüllerden silinmek istendiği bu dönemde bazen göz yaşartıcı hadiseler olurdu. Ne kadar aleyhte yayın yapılırsa yapılsın, bu düşünce ve duygular insanların kalbinden sökülüp atılamıyordu. Ben, yedi sekiz yaşlarındaydım. Muhammed ismindeki arkadaşımın bazen evimizin biraz uzağında olan altmış yaşlarında bir teyzenin evinin önüne gider, orada oynardık. Bu teyze sonraları bize hep su, şerbet gibi içecekler ikram ederdi. Hiç unutmam ilk defa bizimle konuştuğunda isimlerimizi sormuş; ben ismimi söyledikten sonra sıra arkadaşımın gelmişti. Arkadaşım:

“Benim adım Muhammed” dediğinde yaşlı kadının yüzü aydınlandı. ‘Bir daha söyle kuzum.’ dedi. Arkadaşım

tekrar Muhammed dediğinde yaşlı teyze, “Senin adına kurban olayım, senin adına kurban olayım.” diyerek arkadaşşıma, ismini birkaç defa daha söyletmiş ve her defasında: ‘Muhammed’e (sallallâhu aleyhi ve sellem) kurban olurum Muhammed’e (sallallâhu aleyhi ve sellem) kurban olurum.’ demişti. Zemire’nin annesi diye hatırladığım bu yaşlı kadın, aslında fitratın, kalplerde yaratılıştan var olan ve silinmeyen inancın canlı bir âbidesiydi.

Âlemlere rahmet Efendimiz’le irtibat Cenab-ı Allah’a kurbiyetin de en güzel vesilelerindendir. Allah’ı ciddi seven bir Müslüman’ın Peygamber Efendimizden uzak olması düşünülebilir mi? İbadet-ü teatine düşkün bir Ahmet ağabey vardı. Kendisi, makine mühendisliğinde okuyordu. Her hâliyle edep ve nezaket timsali bir insandı. Kendisine iltifat edilince hemen yüzü kızarır, her tavrından edep okunurdu. Onun ve beraber kaldığı arkadaşlarının Efendimiz’e (sallallâhu aleyhi ve sellem) olan bağlılıklarını biliyordum; fakat özellikle Ahmet ağabeyin sevgisinin çokça olduğunu tahmin ediyordum. Bir gün o zamanlar için yaşımın küçüklüğünü de perde ederek kendisine: “Ahmet ağabey size bir şey soracağım; fakat cevabı ne olur benden saklamayın. Siz hiç peygamber efendimizi gördünüz mü?” dedim. Oturduğu kanepede biraz öne eğildi, yüzü hafif kızardı ve “Evet, ortaokul son sınıftayken onu görmeyi o kadar çok istiyordum ki bir taraftan her gün salât ü selam getiriyor, bir taraftan da O’nu (sallallâhu aleyhi ve sellem) görürsem kumbaramda her gün biriktirdiğim parayı bir fakire vereceğim diye söz veriyordum. Onu gördüğümde altmış liram vardı. Kumbaramda biriktirdiğim paranın hepsini mahallemiz-

deki bir fakire verdim.” Ahmet ağabey çocukluğuna dair bu güzel hatırayı bir çırpıda anlatmıştı. Ben merakımı yene meyip “Yakın zamanlarda gördünüz mü?” diye tekrar sorduğumda bu defa yüzü kıpkırmızı oldu “Çocukluktakini anlattım ya.” dedi. Belli ki çocukluktaki riya olmaz diye anlatmış, mevzu o günlere gelince susmayı tercih etmişti. Fakat ben onun âlemlere rahmet Efendimiz’i defalarca gördüğünden emindim.

Birkaç yıl önce İstanbul’a gelmiş, Katolikken Müslüman olmuş yirmi, yirmi iki yaşlarında Paul adında Amerikalı bir gençle tanışmıştım. Paul, İrlanda kökenli Katolik bir ailedendi. Tanıştıktan bir iki hafta sonra, daha samimi olduğu, önceden tanıdığı bir Türk arkadaşıyla annesine hediye almak için Kadıköy’de hediyelik eşya satan mağazaları geziyorduk. Paul, İslâm’ı tanımanın ve tanıtmanın heyecanı içindeydi. Peygamber Efendimiz’e çok büyük bir sevgi besliyor, sevgisi sözlerine de yansyordu. Hediyelik eşya mağazasına girdiğimizde, doğrusu ben de heyecanlanmıştım. Acaba annesine nasıl bir hediye alacaktı. Birçok eşyaya baktık. Vazolar, kolyeler, camdan yapılmış güller; hiçbirini seçmemişti. Paul birazdan bir çerçevenin önünde durdu, çerçevenin içini görememiştik. Çerçeveyi bana çevirdi, gözleri ışıldamıştı. Sağ elinin parmaklarını birleştirip dudaklarına götürdü ve beni derinden etkileyen bir sesle: “MUHAMMED” dedi. Paul aradığı hediyeyi bulmuştu. Aradığı hakikati, güzelliği bulduğu gibi Peygamberler Peygamberi’ni de bulmuştu ve Yaman Dede gibi onun sevgisiyle yanmaktaydı. Bu “Muhammed“ sesi, bir yabancıdan duyduğum en içten en yanık şekilde telaffuz edilen

Allah Resûlü'nün has adıydı. Evet, adı güzel kendi güzel Muhammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) daha nice gönülleri yacak, arayan nice gönüllerin tahtı ona ayrılacaktı

Peygamber Efendimiz hayatımızda mutlaka olmalı, hem de her gün evimize gelecek aziz bir misafir gibi onu anmalı, onu görmeyi çok çok istemeliyiz. O'nun "Fethetmeliydi cihanı ezan-ı Muhammedi" düşüncesinde olan mekânları ziyaret ettiğini teftiş ettiğini unutmamalıyız.

*"Sana ermek imanlı gönüllerin rüyası,
Seni bilmeyenler ölüdür ya Resûlullah."
"Vuslatın bu garip kıtmîrin her dem hülyası
Bu benim gönlümün gülüdür ya Resûlullah." (MFG)*

SAMİMİYET VE NİYET

“Her işin bir ihlâsı, samimiyeti vardır.” Hatta bilim adamları, samimi, içten gelen bir gülüşle; içten gelmeyen, hatırına yapılan gülüşlerin bile fizik farklılığını ortaya koymuşlardır. Samimiyet maddi manevi birçok işimizin tesirinde, hüsnü-kabul görmesinde en önemli unsurdur. Duaların samimiyeti de bu konuda ayrı bir hususiyet taşır. Sadece dualarımızda değil her amelimizde samimiyet ve rıza-yı ilahî olmalıdır. Allah’ın memnun olmadığı işler kimi memnun ederse etsin gayemiz olmamalıdır. Samimiyet ve ihlâsın önündeki en büyük engellerden biri de benliktir. Benliğini aşamayan kişiler ihlâsın, uhuvvetin sıcaklığını yaşayamaz. Bediüzzaman, Risale-i Nurların elle çoğaltıldığı dönemlerde talebelerinden Hafız Ali’yi çok sevmekte; ona bazı eserlerinde iltifat da etmektedir. Hafız Ali Ağabey de, Nurları yazarak çoğaltanlardandır. Hüsrev Ağabey ise güzel hattıyla nurları çoğaltan insanların başında gelmektedir. Üstad talebeleri arasında en ufak bir ihlâsa mugayir işe razı değildir. Bir gün bir vesileyle Hafız Ali Ağabeye: “Hüsrev’in hattı senin hattından daha

güzel.” der. Hafız Ali Ağabey: “Evet, üstadım.” şeklinde cevap verir. Üstad, bu konuda daha sonraları, “Ben Hafız Ali’nin kalbine baktım kalbi de evet diyordu.” der...

Birkaç gün önce arabayla eve giderken, Burç FM’de muhterem M. Fethullah Gülen Hoca Efendi’nin bir konuşmasını dinledim. Konuşmada bazı insanların tasavvufî meseleleri anlatırken bile “Bakın ben ne derin mevzular biliyorum.” gibi kendini satma, egosunu tatmin etme gibi duygulara kapılabileceklerini ihtar ediyor ve insanlara dinî meseleleri anlatırken dahi kalbimizi, niyetimizi halis tutmamız gerektiğini söylüyordu. Doğru, ameller niyetlere göreydi ve Üstad’ın ifadesiyle: ‘Niyet dahi bir ruhtu.’ Ve biz niyetlerimize göre yaptığımız amellerle büyük buluşmaya çıkacaktık. Sırat gerçekten kıldan inceymiş. **Halk aldanır, Hak aldanmaz...**

Maddenin ve şahsi menfaatin putlaştırıldığı bir çağda, ülkenin en gözde üniversitelerini bitirmiş, dünyevî ve maddi imkânların, sosyal statü ve mevkilerin eşliğine adım atmış gençler; barış köprüleri kurma adına, savaşın, açlığın ve her türlü mahrumiyetin yaşandığı Asya’ya giderler. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendi ise, Asya’yı ziyaret etmeyi ve bu kültür elçilerini görmeyi çok ister; fakat ‘Kalbime bir şey gelir, diye gidemiyorum.’ der ve bize amellerimizde nasıl bir muhasebe, nasıl ince bir niyet sorgulaması içinde olmamız gerektiğini haliyle ders verir.

Evet, bu dünyada bile bazen zahire değil niyetlere bakılıyor. Niyet halisse işe tamam deniyor. Peki, her amelin niyete göre değerlendirileceği ahirette amellerimizin salih olması için niyetlerimizi hesaba çekiyor, ‘Bunu Allah için yapıyorum.’ diyor muyuz?

AMATÖR RUHLAR VE ŞÖHRET

“Sessiz ünsüz yaşa... Şöhreti sevme. Şöhreti sevmeyi de nefsinde duyurma. Sonra onu yükseltmiş olursun.”

Abdullah Bin Mübarek.

“Şöhret kalbi öldüren zehirli bir baldır. İnsanı insanlara abd ve köle yapar.” **Bediüzzaman**

İnsan yaratılışı gereği güzelliğin, zarafetin, sevmenin ve sevilmenin arayışında olan hatta bu duygularında ancak sonsuzlukla huzur bulan maddi ve manevi donanımıyla çok boyutlu bir varlık. Eşyanın zahir ve batın manasını öğrenme isteği gibi kendisine ait kabiliyetlerin bilinmesi isteğiyle de dolu olan insanın bu bilinme yolunda attığı adımlar bazen buzda yürümekten daha tehlikeli olabilmekte. “Evet, her güzellik görünmek ister ve marifet iltifata tabidir.” Fakat iltifatın beşeri buutlu olanını aşamayan insana, şöhret ne kadar faydalı ve vefalıdır. “Şöhret afettir” ve çoğu zaman şöhretin getirdikleri götürdüklerinden fazladır, dersek bir antitez olarak şu soru akla gelebilir:

İnsanlar şan şöhret olmasın diye hiçbir şey yapmadan, boş boş oturup, pesimist bir düşünceyle mi yaşamalı? Elbette ki hayır!

“İki günü müsavi olan ziyandadır.”

“İnsan için elbette sadece çalıştığıının karşılığı vardır.”

(Necm, 53/39)

Çalışmalı hem de çok çalışmalıyız; fakat aczini, varlığının gerçek mahiyetini idrakle, yaptığı işi amatör bir ruhla yaparak insanlığa faydalı olma düşüncesini bir an bile unutmamak şartıyla...

Şöhret insana, insanî vasıflarını unutturuyor; kendisini farklı -üstün- başkalarını küçük görme gibi duygu ve düşüncelere itiyorsa şöhretin afet olma özelliği ağır basmış, bu duygu o kişinin benliğini sarmış ve kişide psikolojik yıkıma başlamış demektir. Şöyle bir düşünürsek dünyamızdaki ilmî gelişmelerin, teknolojik buluşların hangisi tamamen bir şahsa veya bir millete verilebilir! Her ilmî buluş asırlar süren bir koşunun, bir çalışmanın ürünü değil midir? İnsanlığa ait maddi ve manevi sahadaki -felsefe, sanat vb... ilerlemeler bir bayrak yarışında olduğu gibi ortak gayretlerin, kolektif şuurun ürünüdür. Bu açıdan, kimse kendisini farklı görme psikolojisine girmemelidir. Sesi güzel olan bir sanatçı bu sese doğuştan sahip olmasaydı az veya çok; sadece çalışmalarıyla bir yere gelebilir miydi? Halkımız ne güzel sözler söyler: “Adamın sesi Allah vergisi” Evet insan için çalışmak da var; fakat bu vergiyi de kendisindeki kabiliyetleri vereni de hiçbir zaman unutmamalı. Necip Fazıl ne güzel ifade eder bu hakikati:

*“Ben o kutsi nefesin üflediği kamışım
Ses onun ben imzama atmışım atmamışım.”*

Yeri gelmişken vurgulayalım; şöhret sahibi her kişi şöhretin afetine maruz kalmayabilir. Başlı Ağrı Dağı gibi yücelerde olup da gönlü derinlerde olan, büyüdükçe tevazusu da büyüyen Hak dostlarının ayaklarına şöhret denizinin devasa dalgaları yetişemez. Onlar Yunus’un dediği gibi “Suyum alçaktan çekerim dönüp yüksekten dökerim.” sırrını yakalamış feraset sahipleridir. “Halk içinde Hak’la olma”, Hakkın rızasının âliliğini beşeri hiçbir teveccühe tercih etmeme onların asla taviz veremeyecekleri düsturlarındandır. Onlar bilinmenin değil bilmenin, her an irfanın, kurbiyetin peşinde koşarlar. Halkın teveccühü hiçbir zaman gayeleri olmaz. Rızasına erilecek olan halk değil Hak’tır. Gurbetteki gözyaşı insanının bu mevzudaki sözlerine kulak veriyoruz:

“Halkın şahsıma karşı teveccühünü, bir imtihan olarak değerlendiriyorum. Belki onlar yanılıyorlardır, belki içtihat hatası yapıyorlardır. Onlar bu mevzuda günaha girmezler; fakat ben bu hüsn-ü teveccühün verdiği makamlara dilbeste (âşik) olursam kendimi helak etmiş olurum.”

Bu muhakemenin ötesinde şöhret sahibi olan kişilerin, insanlar tarafından “Muhabbetin gözü kördür” düsturuyla, birlerinin nasıl bin yapıldığı ve zamanla nasıl insanüstü vasıflarla vasıflandırıldıkları malum. Şöhret rıza yolunun engellerinden. Mevla’nın verdiği kabiliyetleri, ruhun hassas melekelerini yok edip ölümü unutturup, dünya sevdasıyla insanı sarhoş edebilen bir şarap çoğu zaman.

*“Mevla’m kanat vermiş uçamıyorsun
Bu nefsin elinden kaçamıyorsun
Ruhsati dünyadan geçemiyorsun
Topraklar başına vay deli gönül”*

Şöhret sevdası ve benlik iddiası nefsin en büyük tuzaklarından...

“Bir gönülde iki sevda olmaz” sözü aslında beşerî aşktan ziyade tasavvufî literatüre ait bir sözdür. Hem insanların ilgisine hem Hakkın rızasına bir gönülde yer bulunur mu?

“Ben”, şeytanı ilahî huzurdan uzaklaştıran kelime...

Benlikten beslenen şöhret duygusu ruhun afetlerinden. Çünkü, şöhret benlik duygusunu besler ve kişiyle Rabbi arasına âdeta bir perde olur. Şöhret her sahada her yerde geçerlidir. Sanatla, edebiyatla, sporla sınırlı değildir. Manevi hizmetlerde kalbin şöhret afetiyle dolması ise diğerlerinden de tehlikelidir. Hizmette önde ücrette geri olmak şöhretten kaçmaksa her kişinin değil er kişilerin işidir:

*“O erler ki gönül fezasındalar
Toprakta sürünme ezasındalar*

*Yıldızlar tesbih tesbih çeker de
Namazda arka saf hizasındalar.” (NFK)*

İnsanlık adına yapılan çok büyük iyiliklerde bile şöhret afetinin bu iyilikleri gözden düşürme, rızadan uzaklaştırma ihtimali mevcut.

Hele Rabbanî bir yolun, ışığa sevdalı gönüllülerin şöhret afetiyle yaralı olmaları, kalplerin “BEN” merkezli atıyor olması, insanlık adına bir talihsizlik olmaz mı? Yüce Beyan

“Sizi de fiillerinizi de biz yarattık.” (Saffat, 37/96) derken “Ben yaptım, ben ettim, ben olmasam, bunları benim yaptığım bilinsin, ben söyleyim, ben böyleyim.” düşünce ve duygusu bir çeşit şirk değıldir de nedir!

Gerçek mümin, “İnsan nasıl yaratıldığına bir bakmaz mı!” (Tarık, 86/5) ilahî ikazını hayatının hiçbir anında unutmaz. Yunus Emre’imiz ne hoş söylemiş:

*“Kendi özün beğenenler asi olur.
Asi kullar Çalabın nesi olur!”*

Tarih; Romalı Katon gibi zaferden sonra köyünde çiftçilik yapan komutanları, Topkapı’dan şehre girerken atından yere inip secde ederek başına yerden aldığı toprakları saçan Fatihleri halen alkışlamakta. Evet, şöhret zalimeyse bu zulüm en çok ona kendini kaptıranları yaralamaktadır. Şöhretten kaçanlar ya da kaderin sevkiyle şöhret sahibi olup da kalbini bozmayan, hep derin muhasebe içinde olanlarsa:

*“Bulduğumu sende buldum,
Batıl şeylerden kurtuldum
Gelip kapında kul oldum
Rabb’im sana döndüm yüzüm*

*

*Dünyalar seninle cennet
Nimet senden kime minnet
Gel kuluna merhamet et
Rabb’im sana döndüm yüzüm” (MFG)*

sırrına erenlerdir.

BEN

Bediüzzaman: “Ben kendimi beğenmiyorum. Beni beğenenleri de beğenmiyorum.” der. Belki insan; yaratılışını, bunda ne kadar iradesi dahil olduğunu ciddi düşünse kendini beğenmez. En azından gurura, kibre kapılmaz. Kur’ân’ın ifadesiyle “Atılan bir sudan”, meniden yaratılan insan KUL olduğunu, yaratılmış olduğunu bilir. Bunu hayatının bütün anlarında hissetmese de kalbi ve zihni bu fikre inandığı sürece manevi huzur içinde olur. İstisnaları hariç bütün beşeri ihtirasların, kavgaların, psikolojik travmaların temelinde **BEN** vardır. Her şeyi en iyi bilen “Ben”. “**Ben olmasam!**” düşüncesi tasavvufî literatürde “Şirk-i hafi” olarak adlandırılır: Gizli şirk!

“Yum gözünü, kalbine her an yokluğu üfür!”

“Kendinden geçmek iman, kendinde olmak küfür.” (NFK)

Ben duygusu yüksek olan insanlardan fazla hazzedilmediğini, iş gereği bazı münasebetlerin hoşça tutulduğunu

göürsünüz. Bazen de ciddi tavırlar takınılır ve bu insanlardan uzak durulur. İnsanların bu kadar hazer ettiği, mesafeli yaklaştığı bir insanın acaba Hakk katındaki değeri nedir? Hele de bu insanlara Hakk dostları uzaksa, maddeten değil manen böyle bir uzaklık varsa...

İzmir Bornova'da, Hocaefendi'nin hutbelerden inerken Türkçe okuduğu âyet mealleri vardı. Bu müthiş âyet meallerinin o lahutî sesle binlerce insanın ruhunda derin izler bıraktığı muhakkak. Her dem kalben duymamız gereken âyetlerden birinde hitap cümlesi şöyle sesleniyordu bizlere: "Allah'ın kulları, En büyük paye Allah'ın kulları..." Cenab-ı Allah, bir insanı kulluğa kabul ediyor ve ondan razı oluyorsa, bundan büyük paye olabilir mi?

"Ve ululanıp insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde kendini beğenerek kibirle yürüme; şüphe yok ki Allah, ululanıp övünenlerin hiçbirini sevmez" (Lokman, 31/18)

*"Kendi özün beğenenler asi olur
Asi kullar Çalabın (Yaratanın) nesi olur!"*

Yunus Emre ne güzel söylersin...

YAŞAR TUNAGÜR HOCA

Muhterem Yaşar Tunagür Hocamızı ziyaretlerimizden birinde, Hocamız, Bediüzzaman ve muhterem Fethullah Gülen Hocaefendiyle ilgili anekdotlar anlatmıştı. Biz sohbet arasında kendisine Bediüzzaman'ı görüp görmediğini sorduğumuzda gördüğünü ve yıllarca kendisinden Arapça ve dinî ilimler tahsil ettiği Hüsrev Hoca'yla görüştüğünü söyledi. Daha önceden Yaşar Tunagür Hoca'nın bir televizyon programında anlattıklarıyla tanıdığım büyük âlimlerden Hüsrev Hoca'nın, Üstad hakkında ne düşündüğünü sorunca tebessüm etti ve şunları söyledi: "Hüsrev Hoca büyük bir âlimdi. Ömer Nasuhi Bilmen gibi nice hocalar onun ilmine saygı duyar, huzurunda edeple dururlardı. Bediüzzaman'la görüştüğümüzden sonra Hüsrev Hoca uzun uzun düşündü ve 'Vallahi bu zatın ilmine benim aklım sırım ermez. Bu zatın hali, ilmi öyle tahsille elde edilecek türden değil; vehbî bir hâli var'. dedi..."

Muhterem Yaşar Tunagür Hoca, gençlik yıllarında Türkiye'yle Irak arasında yapılan anlaşma gereği devlet ta-

rafından gönderildiği Bağdat'ta bulunduğu iki yıl içinde, oranın büyük âlimleriyle tanışır, onlarla ilmî mülahazalarda bulunur. Bunlardan biri de meşhur Tahir Şuşî'dir. Tahir Şuşî, söz Bediüzzaman'dan açılınca "İşaratül İcaz" adlı eserine olan hayranlığını dile getirir. Iraklı âlim, bu eseri tam beş kere elle yazıp çoğalttığını ve kendisi gibi Irak ulemasından olan arkadaşlarına hediye ettiğini söyler. Evet, cevahir kadrini cevherfüruşan olanlar bilirmiş...

Yaşar Tunagür Hoca ilmî vesilelerle hem Arap dünyasını hem Batı'yı tanımış; Fransızca'yı ve Arapçayı çok iyi bilen biri. İlmî yeterliliğiyle kendisine döneminde diyanet işleri başkanlığı teklif edilmiş ve diyanet işleri başkan yardımcılığı yapmış bir insan. Faruk Nafiz Çamlıbel ve Nihat Sami Banarlı, Kabataş Lisesi'nden edebiyat öğretmenliğini yapan şahsiyetler. Bütün bunların dışında, zamanın devlet ve siyaset adamlarını yakından tanıma fırsatı bulmuş, umur görmüş bir beyefendi. Bu kıymetli büyüğümüzün en büyük özelliği ise, çok iyi bir hatip olması. Balıkesir'de vaaz ederken diğer cami cemaatlerinin de isteğiyle bütün Balıkesir camilerinin hatta teknik imkânlar kullanılarak evlerden kadınların dinledikleri coşkun bir hatip. Yıllarca dine hizmet etmiş bu insan, Muhterem Fethullah Gülen Hocamızdan bahsederken şunu söyledi: "Ben Türkçeyi onun gibi kullanamam. Onun hitabeti Allah vergisi." Bu nezih insanın kendisinden yaşça küçük olan ve yıllarca kendisine destek olduğu bir insanı bu şekilde tanıtmaya ve tevazusu ona olan sevgimizi bir kat daha arttırdı. Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde "İnsanlar helak oldu, âlimler kaldı. Âlimler de helak oldu ancak ilmiyle amel edenler kaldı.

Onlar da helak oldu ancak muhlisler kaldı; muhlis olmaksızın çok zor bir iştir. Zorlu bir yoldur.” der. Haddim olmayarak, gözü yaşlı muhterem Yaşar Tunagür Hocamızın hayatında ve özellikle bu davranışında bu zor yolu aşan bir insanın halini gördük. Evet, tevazu sahiplerini ve hakperestleri, nefsinin bilenleri Rab de sever; kullarına da sevdirebilir.

DEMİR LEBLEBİ: SABIR

*“Sabrın sonu selamet,
Sabır hayra alamet.
Bela sana kahretsin,
Sen belaya selam et!”*

*“... Sabır incecik sırat,
Murat içinde murat
Sabır Hakka tevekkül
Sabır Hakka itimat” (NFK)*

Sabır, insanın imanı ile doğru orantılı bir hâl. İmanımız ne kadarsa sabrımız da o kadardır. Çünkü sabırda Hakkı bilme, ona güvenme, kaderin sahibine itimat düşüncesi vardır. Sabır, âdeta insanın Allah’a inancını, itimadını test eden bir ölçüdür. İnsan Allah’a kurbiyet kesbettikçe, onu tanıyıp sevdiğçe imtihanının zorlaşacağını bazı hadisler ve ehlullah haber veriyor. Böyle olunca hayatın zorluklarına karşı sabretmeyi bizi marifetullahta yükseklere çeken bir merdiven olarak düşünebiliriz. Bir müminin imanının te-

zahürüdür sıkıntılara zorluklara sabretmek. Sabırda dikkat etmemiz gereken; ilk şoku sabırla tevekkülle karşılamaktır. Yoksa sabır; bela ve sıkıntılarımızın tesiri geçtikten sonra “Ya sabır” dememiz değildir. Bu konuyu hayatı çile ve dert yudumlarken sabredip hep onun rızasını gözeten gurbetteki gözyaşı insanından dinleyelim: “Buhârî ve Müslim müttefikân şu hadisi naklederler: ‘Sabır ilk toslamada olandır.’”

Efendimiz, kabristanlarda cahiliyyeye ait bazı âdetlerin devam ettirildiğini görünce, müminleri kabristanlara gitmekten menetti. Fakat daha sonra bu yasağı kaldırdı ve: ‘Ben, sizi kabir ziyaretlerinden menetmişim. Bundan böyle kabirleri ziyaret edin!’ buyurarak, kabir ziyaretini teşvik etmişlerdi. Çünkü insanları tûl-i emelden kurtaracak en müessir nasihat, kabirlerde saklıdır. Zaten o mürüvvet âbidesi de, sık sık kabir ziyaretinde bulunur ve her hafta hiç olmazsa bir kere Uhud şehidlerini ziyaret ederdi. Kabir ziyaretlerinden birinde, bir kadının evladının kabri başında, feryad u figan edip ağladığını, üstünü başını yırtıp, uygunsuz sözler sarf etmekte olduğunu gördü.. gördü ve kadına yaklaşarak nasihat etmek istedi. Kadın Efendimiz’i tanımıyordu. “Git başımdan” dedi, “Sen benim başıma gelenleri bilmiyorsun!” Efendimiz de hiçbir şey söylemeden kadının yanından ayrıldı. Orada bulunanlar, kadına onun Allah Resûlü olduğunu söyleyince, kadın daha müt-hiş bir sarsıntı ile sarsıldı. Çünkü bilmeden Allah Resûlü’ne karşı saygısızlık etmişti. Koşarak Efendimiz’in hanesine geldi. Kapıyı vurmada içeriyeye girdi, Efendimiz’den özür diledi. Allah Resûlü de ona, cevab-ı hakîm olarak şunu söyledi: “Sabır, musibetin ilk şokunu yediğin zamandır.”

Evet, bela ve musibetlere sabır müminlerin vasfıdır. Fakat dikkat etmemiz gereken, musibetin ilk anlarında boş bulunup kaderi tenkit eden sözler söylememektir. Burası imtihan dünyasıdır ve dertler, sıkıntılar imtihanımızın sebepleridir. Belaya sabırdan öte, belayı da kahrı da lütfü de hoş görmek ise imanda zirveleşen insanların hâlidir. Onlar, her zorluğu İbrahim Tennurî gibi:

*“... Hoştur bana senden gelen
Ya hil’at ü yahut kefen
Ya taze gül yahut diken
Kahrın da hoş lutfun da hoş*

*Gelse celalinden cefa
Yahut cemalinden vefa
İkisi de cana safa
Kahrın da hoş lutfun da hoş*

*... Gerek ağlat gerek güldür
Gerek dirgür gerek öldür
Bu Aşık hem sana kuldur
Kahrın da hoş lutfun da hoş.”*

anlayışıyla karşılarlar. Bu insanlar sabrın zirvesinden rızaya ulaşan Hakkın hoşnutluğunu kazanan büyük insanlardır. Onlar ağızlarına aldıkları demir leblebileri iman ateşiyle un ufak eder, her dem ‘Kahrın da hoş lütfun da hoş.’ makamında dolaşırlar. Cenab-ı Hak yollarında eylesin...

BEN KARIŞMAM

“Kıssalarda önemli olan fasıl değil, asıldır.” deyip bir kıssa anlatalım: Fırtınaya tutulmuş bir gemide yapılacak her şey yapılmıştır. Dev dalgaların sağa sola savurduğu batmak üzere olan gemide artık sadece dua edilmektedir. Gemideki herkes yüksek sesle dua ederken bir kişi vardır ki; o ne dua etmekte ne de en küçük bir telaş göstermektedir. Bu sakin haliyle yolcuların dikkatini çeken şahsa yolculardan biri yaklaşır ve sert bir tonda “Sen niye dua etmiyorsun?” der. Adam gayet sakin bir şekilde “Ben karışmam.” diye cevap verir. Bu cevaba sinirlenen adam ”Ne demek istiyorsun sen, Allah’a inanmıyor musun?” deyince adam: ”İnanıyorum; fakat ben karışmam.” cevabını verir. Bir müddet sonra deniz durulur, dev dalgalar sakinleşir. Herkes bir sevinç ve coşku içinde nara atmakta, bağırıp çağırılmakta; kimileri de şükür duaları etmektedir. Oysa ‘Ben karışmam.’ diyen adam da ne bir sevinç belirtisi ne de dua hali vardır. Aynı adam bu kez daha bir sinirle, hışımla ya-

nına gelir “Demin dua etmiyordun peki, şimdi neden sevinmiyorsun?” deyince adam biraz önceki ruh sükûnetiyle “Ben karışmam.” der. Karşısındaki adam iyice sinirlenir; biraz hiddetle ve daha çok da merakla sorar ‘Nedir bu ben karışmam, ne demek istiyorsun?’ deyince adam sakın sakın anlatır. “Ben yıllar önce bir hapishanede cezamı çekmekteydim. Yattığımız hapishanenin ranzalarında çokça tahtakurusu vardı. Ben de bir gün can sıkıntısından olsa gerek, ‘Allah bu tahtakurularını niye yarattı?’ dedim. Demez olaydım. Birkaç gün sonra bir hastalığa; müthiş bir kaşıntıya yakalandım. Ne yaptıysam derdime derman olmuyordu. Kaşıntının şiddetinden sırtım hep yara olmuştu. Günler geçiyor; fakat hastalığım iyileşmiyordu. Hayli zaman sonra birkaç oda ileride yatmakta olan yaşlı bir mahkûm, bana bu hastalığın tek çaresi olduğunu söyledi. Tahtakurularını ezip yemek. Uzun süre direndiysem de başka çarem olmadığı için bunu yaptım ve iyileştim. İyileştim ve tahtakurularının niçin yaratıldıklarını bu şekilde öğrenmiş oldum. Ben Allah’ın işine bir kez karıştım, bana tahtakurusu yedirdi. İşte, o günden sonra her yarattığını gizli açık nice hikmetle yaratanın hiçbir işine karışmayacağına söz verdim!”

Evet, hayatta bazen istediklerimiz olmayınca, rüzgâr bizim istediğimiz yönden esmeyince böyle boş sözler söyleyebiliyoruz. Çoğu zaman da aradan zaman geçtikten sonra anlıyoruz ki; o hadisenin o şekilde gerçekleşmesi daha iyi olmuş. Biz acele ediyor; dar ufkumuzla, aceleciliğimizle hadiselerin önünü sonunu kestiremeden “Bu niye şöyle oldu; şu niye böyle oldu?” gibi boş sözler söylüyoruz. Bazen bir rüyamızın tabirinin yıllar sonra çıktığına şahit olduğumuz

gibi hadiselerin hikmetlerini yıllar sonra anlayabiliyor “Demek ki böylesi daha iyiymiş.” diyebiliyoruz. Aynı anda birileri yağmur için dua ederken birileri de pikniklerinin güzel geçmesi için yağmur yağmaması için dua ediyor. Her duayı dinleyen dualara icabet eden zat ise hikmetini işliyor. Yani bize sadece Erzurumlu İbrahim Hakkı (k.s.) gibi:

*“...Haktandır bütün işler,
Boştur gam u teşvişler,
Ol, hikmetini işler,
Mevlâ görelim neyler,
Neylerse, güzel eyler...
Hep işleri fâyıktır,
Birbirine lâyıktır,
Neylerse, muvafıktır,
Mevlâ görelim neyler,
Neylerse, güzel eyler...”*

Demek düşüyor. Evet, kadere rıza göstermeyenler kendi rızalarıyla kedere giriyorlar.

GÜZEL GÖREBİLMENİN ŞARTI

“Aziz yeni kardeşlerim ve eski mahpuslar,

Benim katî kanaatim gelmiş ki, buraya girmemizin inayet-i İlâhiye cihetinde bir ehemmiyetli sebebi, sizsiniz. Yani, Nurlar, tesellileriyle ve imanın hakikatleriyle sizi bu hapis musibetinin sıkıntılarında ve dünyevî çok zararlardan ve boşu boşuna gam ve hüznün ile giden hayatınızı faydasızlıktan bâd-ı hevâ zayi olmasından ve dünyanızın ağlaması gibi âhiretinizi ağlamaktan kurtarıp, tam bir teselli size vermektir.” (On üçüncü sözün ikinci makâmı)

Evet, Üstad, türlü sebepler bulunarak verilen mahkûmiyetinin, hapse girmesinin gerçek sebebini, buldukları şartlarda bunalan mahkûmlara iman dersi vermek ve onlara boş yere geçen hayatlarının hakiki gayesini göstermek şeklinde görüyor. “Güzel gören güzel düşünür, güzel düşünen hayatından lezzet alır.” sözü, böyle zamanlarda, zor günlerimizde bizim için bir çıkış yolu olabilir mi? Doğru; hadiselere güzel yönlerinden bakarsak en olumsuz şartlarda dahi bir güzellik görebilir, bir çıkış kapısı aralayabiliriz. Yaşadığımız

keder yüklü hadiselerde bile güzeli görebilelim; fakat niçin ve nasıl? İşte problem burada başlıyor; bize hayatın her karesinde başımıza gelen her hadisede farklı bir boyut olduğunu, kaderin ağlarının gerçek malzemesinin merhamet olduğunu hangi değerler gösterebilir? Hangi moral değerler, zindanları dahi huzur atmosferiyle doldurabilir?

İşte; bu noktada inançlarımız bizim yardımımıza koşar. Nizam köpüren şu varlık tesadüflerin oyuncağı değilse, insanın ve hayatın bir manası varsa; o zaman bu manayı çözmek varlığı var edenin gösterdiği, gönderdiği satırlar doğrultusunda hayatı okumak gerekir.

Kıymetli kardeşim Salih Şeref Duran Bey anlatmıştı: Seyrettiğim yabancı dizi filmin bir sahnesinde geçen diyalogda şu düşünce anlatılıyordu: Bir Protestan, odasındaki lamba patlayınca, hiç bir şey düşünmez ve 'Kahretsin!' deyip lambayı değiştirir. Aynı hadise, koyu bir katoliğin başından geçince ben ne yaptım da bu başıma geldi diye uzun süre düşünür. Lambayı bu muhasebenin sonunda tatar. İnsanoğlu farklı coğrafyaların farklı inançların rengini alsa da birçok değerinde ortak yönler olduğu muhakkak. Tahrif edilmiş, aslından uzaklaştırılmış bir inanca sahip olsalar da ehl-i kitapta; özellikle teslis dışında düşünen muvahhit olanlarında bazı hadiselerle bakış açılarının ortak olduğunu görebiliyoruz. Allah Resulü, ayağımıza batan bir dikenin veya ayağımızın yolda bir taşla takılmasının dahi bir sebeple gerçekleştiğini bildirmiyor mu? İmanın berrak dürbünüyle eşya ve hadiselerle bakanlar hayat kitabının en ince satırlarını dahi rahatlıkla okuyabilir; karanlıklarda bile ışığı görebilirler.

İKİNCİ FITRAT

“Her insan İslâm fitratıyla doğar.” İnsan yaratılışı itibarıyla hayırda ve şerde sınırsız duygu ve düşüncelere sahip bir varlık. Yerdeki karıncayı ezdiği zaman gözyaşı döken insan, yüz binlerle insanı bir tek bombayla katledebiliyor. Çevreden, ailesinden aldığı eğitimle ve kendi irade çekiciliğiyle ruhu şekillenen insan, hayatın hayatı olan dinle ikinci bir fitrat kazanabilir mi?

Her insan İslâm fitratı üzerine dünyaya geliyorsa ikinci fitrat nasıl kazanılır? Öncelikle, ‘Fitrat değişmez.’ denilirse şunu söyleyelim: Dinin emirleri, insanda var olan temiz düşünce ve duyguları ibadetlerle ve çeşitli fiillerle öne çıkararak her insanda var olan iyiliği ve güzelliği besler. Asıl olan temiz fitratı, din iyilikle yoğurur. İnsan İslâm fitratı üzerine yaratılsa da yaratılışında nefis ve şeytanın aldatmacaları da mevcuttur. İnsan fitratına en aşağı derecelerden ala-i illiyine kadar geniş bir yol vardır. İşte; dinin üstün ahlâkıyla yoğrulan insan asıl olan temiz fitratını muhafaza eder ve

onu meleklerle yarışır bir mevkie yüceltebilir.

İlk defa oruç tutan bir insan bu ibadetinde belki biraz zorlanır. Namaza ilk başladığında zorlanan; fakat daha sonra, “Namaz kılmadığım zaman ruhumda boşluklar oluyor, huzursuz oluyorum.” diyen, sonradan Müslüman olan bir gencin ifadeleri bu konuda binlerce hakikatten biridir. Yani insan ruhu, insan kalbi ancak Yaratanına ibadetle, Yarattıcısını anmakla tatmin oluyor; fakat bunda ısrarlı olursa nefsin desiseleriyle başa çıkarsa bu güzelliği yakalayabiliyor.

Fakir öğrencilerin barınacakları yurdun yapımı için yapılan maddi bir himmette ilk defa para veren bir tanıdık anlatmıştı: ”İlk defa böyle bir yardım yaptığım gece eve geldiğimde, şeytan kulağıma çok para verdiğimi söylüyor; ertesi gün bu miktarı yarıya düşürmemi telkin ediyordu. İşin doğrusu, iyi miktarda yardım vaadetmişim. Hatta o gece paranın miktarından olsa gerek kalbime ağrılar giriyordu. Sonraki yardımlardaysa bu işin manevi hazzına ermekten olsa gerek artık insanların hayrına işlerde bir himmetim olmazsa yani para vermesem, himmet etmesem rahatsız oluyordum.”

Evet, hayra meyyal fitratı hayra zorlamak lazım. İşlenmeyen demirin pas tutması mukadderdir. Fitrat başta nezih olsa da insan güzelliklere ruhunu kapatır, ben değişmem derse, egonun ve nefsin rehberliğini kabullenirse elbette hayra doğru yol alamaz. En kötü işlerin faili insanlarda dahi hayra ait meyillerin görülmesi, işlenen suçlardan pişmanlık duyulması insanın zamanla kirlenen, kirletilebilen temiz yaratılışına işaret eder. Ödüllü bir yabancı filmde ki; konusu gerçek hayattan alınmaydı, yani film bir insanın

belgeseliydi, yedi kişiyi öldüren bir kadının hayatı anlatılıyordu. Filmde, idama mahkûm edilen kadın, en yakın arkadaşına hayatta iyi kalabilmek için verdiği mücadeleyi gözyaşlarıyla anlatıyordu. Belki bizler de manevi cinayetlerimizle kalbimize ve ruhumuza zehirli hançerler saplıyor ve sonsuz âleme, Allah'ın rızasına ait çok şeyler kaybediyoruz. Nezih yaratılan fitratımızı zirveye ulaştırmak; ölmeden önce ölmek için nefse hayırlı işlerde ısrar etmek gerekir. İkinci bir fitrat kazanma “nefs-i emare”den kurtulmak demektir. Emareden kurtulmak içinse nefse sürekli ısrar etmek gerekiyor.

*“Güneşle bir tutsam girmez hizaya,
Dar bulur, sığmam der, dipsiz fezaya.
Kuyruk sallar, sonra hırlar ezaya,
Benim nefsim, benim nefsim ne köpek.”* (NFK)

YAZININ İHLÂSİ

Büyüklerin ifadesiyle: “Her fiilde Allah’ın (celle celâluhû) hoşnutluğu gözetilmeli.” O razı değilse, başkaları bizi övse de neye yarar. Belki de bizim amellerimize zararlı bir yol açar. Riyaya yol açan şöhret hedefli yazının da konuşmanın da Hakk katında bir değeri olmayacaktır. Zira ahirette ameller niyetlere göre tartılacak; inceden ince, hassas mı hassas bir mizan kurulacaktır. İşte bu inceliği bilen büyükler, yaptıkları işlerinde kılı kırk yarar, öyle davranırlar: Gözyaşı insanı muhterem M. F. Gülen Hoca Efendi’ye Esmâ ü l Hüsna’dan bazı isimleri açıklamasının ve bazı sûreleri tefsir etmesinin çok yararlı olacağını söylerler ve bu konuda ısrar ederler. Hoca Efendi ısrarları kabul etmez. Çünkü O’nun düşüncesinde manevi bir gerekçe, ruhta bir ihtiyaç ve istek olmadan sadece birtakım şahsî mülâhazalarla böyle ciddi işler yapılmaz. Buna benzer bir hadiseyi de Hoca Efendi, Kırık Mızrap’ta anlatır: “**Bir tanesi Tabîîn’in büyüklerinden Tavus bin**

Keysan'a gelip 'Bana dua eder misin?' deyince Tavus Hazretleri 'Gönlümde dua edebilecek haşyet hissetmiyorum.' cevabını veriyor.'

Hadiseyi anlatanın ifadesiyle biz buna ihlâsı gözetme, her işimizde zerre kadar da olsa Allah için olmayandan uzak durma diyebiliriz. Neyi niçin yapıyorum, yapıyoruz?

NEFSİNİ BİLMEK

İstanbul'un en güzel manzaralarından biri, Piyer Loti diye bilinen yerde olsa gerek. Bu güzel tepeye çıkarırken Eyüp Mezarlığı'nın içinden de geçip hem uhrevî hem dünyevî bir koridorda yolculuk yapabiliriz. Eyüp Mezarlığı, Osmanlı ve Cumhuriyet döneminin birçok aydınını ve manevi şahsiyetlerini barındıran münzevi bir mekân. Buraya ilk gidişimde ben de Bediüzzaman'ın talebelerinden, tanınmış şair ve yazarların mezarlarına kadar meşhur birçok insanın ismine rastlamıştım. Fakat beni derinden düşündüren ağır ağır ilerlediğimiz mezarlıkta birden rastladığım "Necip Fazıl" ismi olmuştu. Bu mezar taşının üzerinde sadece Şairler Sultanı'nın adı, doğum ve vefat tarihi vardı. "Şöyle bir şairdi; böyle yazardı." gibi bir ayrıntı yoktu. Sadece bir kul: Necip Fazıl. O an Necip Fazıl'a olan sevgim daha da artmıştı. Çünkü son gününde ne çelenginin ne top arabasının olmasını istemiş; sadece inanmış dört insan demişti. İnanç, insanı, gerçekten değiştiriyor. Bir dâhiyi,

dâhi egonun kulluğundan Hakkın kulluğuna ancak inanç götürabiliyor.

*“Ben o kutsi nefesin üflediği kamışım
Ses O’nun ben imzamı atmışım atmamışım.”* (NFK)

Biz bu maneviyat ve Mülk Sahibinin idrakiyle dolu sözleri söyleyen Necip Fazıl’ı Allah için seviyoruz. Yazdığı üç beş yazı, üç beş şiir sebebiyle insanlara üstten bakanlara, kendisine yeni kimlikler arayanlara, başka kimliklere bürünenlere Necip Fazıl’ı Eyüp’teki mezarlığında ziyareti tavsiye ediyoruz.

ALTIN DİŞ

İzmir 'de Bozyaka Yurdu yapılmaktadır. Bu çok büyük hayırlara vesile olan güzel yurt, manevi atmosferiyle zihinlerde, gönüllerde yer eden, tarihe şahitlik yapan bina yapılırken, büyük maddi sıkıntılar yaşanır. Yurdun temelini atacak para dahi bulunamamaktadır.

Yine fedakâr insanlara başvurulur. Birçoğu, maddi durumları zaten iyi olmayan, kendisi muhtacı himmet olan bu insanlar tarihe not düşecek bir gayretle bu parayı tedarik ederler. Merhum Cahit Erdoğan Ağabey'in eşi Ayşe Teyze; o zor günleri, zor şartları anlatırken yurdun yapılmasına yardımcı olan bayanların kollarındaki bilezikleri çıkarıp nasıl bu yurt için verdiklerini anlatır ve milletimizin yakın dönem tarihine altın harflerle geçecek bir hadiseyi vurgular. Kendileri ihtiyaç içindeyken kollardaki bilezikler çıkarılır. Yüzükler, küpeler bu hayırlı iş için feda edilir. Bunların içinde bilezik, yüzük, küpe gibi değerli eşyalardan hiçbirine sahip olmayan biri vardır; bu güzel hizmette benim de bir

katkım olsun diyen, bu hayırlı işten geri kalmak istemeyen, kendisi fakir fakat gönlü zengin insan, diŐindeki kaplama altını çıkarır ve yurt için verir. Evet, diŐindeki altını söktürüp Allah yoluna, milleti uğruna feda eden, değirmenin suyunu akıtan işte bu fedakâr insanlardır. Sanırım bugün İslâm için, Kur'ân hizmeti için bir şeyler yapanlar bu altın diş emsali hadiseleri her dem hatırlamalıdırlar. Kanuni'nin Süleymaniye'si yapılırken bir kâse yoğurduyla işe himmet eden kadın gibi... Kimlerin Allah katında hangi amelle neler kazandığını sadece O bilir. Hiç unutmayalım ki: *“İhlâslı bir amel, ihlâsız binlerle amele müreccahtır.”*

ŞÜKÜR

Biz insanlar, çoğu zaman sahibi olduğumuz nimetlerin kıymetini bilemiyor; şükür gerektiren hallerimizde bile bazen isyan kokan tavırlar sergileyebiliyoruz. Kur'ân: “Ne kadar az şükrediyorsunuz.” derken insanın bu yönünü haklı olarak vurgular...

25 Ekim 2005 tarihli Zaman gazetesinin Ramazan sayfasında bu konuyla ilgili Z. Göreç imzalı ilginç bir anekdot vardı: Üniversite yıllarında aynı evde kalan üç arkadaş, maddi imkânlar sebebiyle çoğu zaman aynı yemekleri yemektirler. Ramazan ayında oruçla iyice acıkan çoğu insanın şuuraltında daha nefis yemekler vardır. Bu üniversiteli gençlerimiz de o gün komşulardan iftarlık sofralar da gelmeyince, o gün mutfak işlerini yapacak olan arkadaşları alelacele mutfağa girer. İftar vakti geldiğinde sofrada bulunan arkadaşları gayr-ı ihtiyari arkadaşlarına “Yemekte ne var?” diye sorarlar. ”Makarna” cevabını alan arkadaşlarının ağzından “Yine mi makarna!” kelimeleri dökülür.

Aslında inançlı insanlardır; fakat ok yaydan çıkmış, böyle bir cümle söylemişlerdir. Makarna tenceresini açıp servis yapmak isteyen arkadaşları bir iki uğraşır, kapak açılmaz. Akşam ezanı okunalı on dakika olmuş; fakat uğraşılan kapak açılmamıştır. Hemen her gün gelen komşu yemeklerinden de tamamen ümit kesilmiş; ekmek ve suya talim edilmiştir. Şükretmesini bilmeyen insanlar, varlıkta da yoklukta da huzurun gerçek tadını bulamazlar. Her şey bir tarafa, imanla var oluşumuz her nimetin üstünde bir şükür hem de sonsuz şükür vesilesi değil mi? Abdülkadir Geylanî Hazretlerinden müritleri bir keramet göstermelerini isteyince Abdülkadir Geylanî oturduğu yerden kalkar birkaç adım atar ve yerine oturur...

Robot Asimo'nun yıllar süren çalışmalar sonucunda ancak engebesiz düzgün mekânlarda yürüyebildiğini düşünürsek yürümemizin bile bir keramet bir mucize olduğunu görürüz. Sahip olduğumuz nimetlerin kadrini biliyor ve şükrediyor muyuz?

HER ŞEY İMTİHAN

Dinar Canavarı diye anılan ve bir elin parmaklarından fazla cinayetin sanığı insanın gördüğü rüyalar hapse hane arkadaşlarının şahitliği ve şaşkınlığıyla ekseriyetle doğru çıkmaktadır. Anekdotu anlatan Abdullah Aymaz Ağabey, “Her insanda ilâhi hikmetten ve rahmetten izler bulunabilir; önemli olan nimeti vereni bilmek her fazileti Hak’tan bilmektir.” diye eklemiŐti. Yani Hak yolunun yolcuları her devirde olduğu gibi manevi ikramlarla da imtihan edilebilir. Bizler de sahih rüyalar görebilir, bazen hatta çok sık tevafuklar yaşayabiliriz. Maddi manevi farklı ikramlara mazhar olabiliriz. İşlerimiz hep yolunda giderken manen de güzel hadiselerle şahit olabiliriz. İşte kayma noktamız da burada başlar ve biz bu nimetleri bir hak ve bir liyakatin eseri olarak görür, Őükrü unuttur; “Nedendir bu inayet nimet, bende bir Şey yok keremdir bu inayet ve rahmet” demezsek bu nimetlerin kesildiğine şahit oluruz.

Bazı nimetleri, güzellikleri, başarıları kendimizden bildiğimiz zaman nimetin kesilmesi ve bizim kırılan enaniyeti-mizle diz çöküp: Aman Yarabbi“ deyişimiz ve kulluğu idrak edişimiz bir cebri ltuf olsa da bu hataya sıklıkla düşüp nime-tin kesilmesine sebep olmamamız gerekir. Acz, fakr, şefkat ve tefekkür yolunun yolcuları aczi unutmanın bir kfran, şirk-i hafi olduğunu bilirler. Aziz Mahmut Hüdayi gibi her nimeti ondan bilenler yeni yeni nimetlere mazhar olur ve onların her dem imanları tazelenir:

*“Olmayınca senden ata
Kul ne’ylesin ya Rabbena.
Daim işi sehvi hata
Kul ne’ylesin ya Rabbena.*

***

*Kim(i) gamda kim(i)rahattadır.
Âlem buna hayrettedir.
Hep kabza-i kudrettedir.
Kul ne’ylesin ya Rabbena.”*

TEVAZU

“Büyüklerde büyüklük makyasıdır (ölçüsü) küçüklük; küçüklerde küçüklük makyasıdır büyüklük.” (Bediüzzaman Said Nursi)

‘Bizans surlarından içeri girmek üzere olan genç padişah, Romanos Kapısı’na (Bugünkü Topkapı) geldiği zaman atından indi, yere eğildi ve secde etti. Secdeden başını kaldırdırca yerden aldığı bir avuç toprağı başından aşağı bıraktı.’ Evet, yabancı tarihçilerin ruhunun da fatihi olan Fatih’in Topkapı’dan girişini buna benzer cümlelerle anlatıyorlar. Tevazu Hakk’a kesintisiz irtibatta olmakla alâkalı bir davranıştır. Hakkın kibriyasını bilenler ululanmaz, kulluğunu bilir. Hadisin ifade ettiği gibi “Nefsini bilen Rabbini bilir.”

Beyazıd-ı Bistami Hazretlerine atfedilen bir anekdot vardır: Koca veli der ki: “Bazı şeylerin hakikatini ancak ahir ömrümde idrak ettim. Zannediyordum ki ben Allah’a (celle celâluhû) çok yakınım, anladım ki Allah bana (bize) çok yakın.

Yine zannediyordum ki Ben Allah'ı çok seviyorum; anladım ki hakikatte Allah kullarına çok şefkatli imiş.” Evet, her hayır her güzellik Allah'tan, her iyiliği Ondan bilen gurura kapılacak bir şey bulamaz. Bir insan Bediüzzaman'ın dediği gibi, kendisini ciddi beğense ve sevse başkalarını hakiki manada sevemez; sevse de onlardaki menfaatini beğenir, sever. Tevazuyla kulluktan büyük paye bilmeyenlerse her dem kendileriyle ve âlemle barışık insanlardır.

Tevazu merdiveni olmadan Hakk yolunun zirvelerine doğru yol almak mümkün değildir. Kendini hiç bilenlere hikmet ve rahmet kapıları açılır. Malum Aziz Mahmut Hüdayi Bursa kadı vekilliği yapmıştır. Mürşidi, onun sırtına ciğer sıyrıklarını yükletir ve Bursa sokaklarında ciğer sattırır, tâ ki nefsinde 'Ben şuyum, ben buyum.' duyguları kalmasın ve kalp âyinesinde Hakk'a kulluktan başka makam, ondan üstün bir sevgi olmasın.

Hakk yolunun yolcuları tevazuyla yola koyuldukları gibi yolun her menzilinde de ne oldum demeden zirvelere doğru kendilerini bilerek tevazuyla yol alabilirler. İmam Rab-bani: “Sağ tarafımdaki meleğin yirmi yıldır bir sevap yazdığını sanmıyorum.” derken Hakkın büyüklüğü karşısında kendini bilen insana yakışır bir portre çizer. Gerçek kula da yakışan budur.

Amerika'da tanınmış şahsiyetlerin yattığı büyük bir mezarlığın başında “Burada bir zamanlar biz olmasak dünyanın hali ne olur? diye düşünenler yatmaktadır.” yazısının yer aldığı büyükçe bir tabelanın var olduğu söylenir.

HİKMET BAKIŞI

İnsan inanca dair rükünleri iyi kavradığı, inançta derinleştiği sürece hayatı daha iyi idrak ediyor ve hayatın zorluklarına karşı daha donanımlı oluyor. İlahiyatçı bir arkadaşımın doktor olan bir arkadaşı vardı. Sıkça bu ailenin İslâm'ı yaşayışlarındaki samimiyetlerini anlatır, onlardan bahsederken her defasında gözlerinin içi gülerdi. Bir gün, öğlen yemeğinde üzgün olduğunu gördüğüm bu değerli arkadaşşıma, “Sizi üzgün görüyorum, bir problem mi var?” dediğimde, “Yok bir şey.” dedi; fakat anlatmaya başladı; “Size sıkça anlattığım doktor arkadaşım vardı. İşte onların özürü bir çocukları olmuş. Hem üzülüyorum hem de onun bu mevzuuyla ilgili söylediklerini düşünüyorum.” Yüzünü çevirdi. Ağlamaklı olmuştu, devam etti: “Arkadaş kendisinin görevi gereği özürü çocuklarla uğraştığını ve Cenab-ı Allah'ın bu çocukların ve hasta velilerinin durumunu daha iyi anlaması, onlarla daha yakından ilgilenmesi için kendisine böyle bir evlat

verdiğini söyledi.” Arkadaşım sustuğu zaman mevzuyu anlamıştım. İlahiyatçı arkadaşım onun duygularını doğru anladığımı belirten son cümlesini söyledi: “Acaba benim başıma böyle bir hadise gelseydi aynı teslimiyeti ve anlayışı gösterebilecek miydim?”

Belki birçoğumuzun bildiği bir cümledir; fakat gerçekten derin bir cümledir: “İman insanı insan eder, belki insanı sultan eder.”

Ankara’da Mili Eğitim’de din bilgisi öğretmeni olarak görev yapan, sosyal branşların çoğunda ciddi bir bilgi birikimine sahip olan bir tanıdığım vardı. O’nun anlattığı bir hadise, zorda kaldığım zamanlarda hadiselerle farklı bir açıdan bakmama vesile olur:

”Sabahleyin okula gitmek için yola çıktığımda biraz sonra moral bozucu bir hadiseyle karşılaştım. Konya yoluna yakın bir yerde bir belediye otobüsüyle iki otomobilin karıştığı kaza sebebiyle yol kapanmış, insanlar da kazanın olduğu yerde birikmeye başlamışlardı. Kazanın oluş şekli, belediye otobüsünün hatalı olduğunu gösteriyordu. Otobüs şoförü, morali bozuk bir şekilde olay yerine trafik polislerinin gelmesini bekliyordu. Yanına yaklaştım, geçmiş olsun dedikten sonra kaza hakkında konuştuk. Trafiği bekleme süresinde muhabbetimiz ilerlemişti. Şoförün Erzurumlu olduğunu öğrenmiştim. Ben de Erzurumluydum. Bu vesileyle kendisine:“ Sana bir dua yazıp vereyim, sabahları bunu okuyup yola çıkarsan iyi olur.” dedim. Birden “Gerekmez!” cevabın alınca şaşır-dım.” Biraz şaşkın “Neden?” dedim. Cevabı enteresandı: “Ben dün bir hata işledim. Bu kaza da onun cezası.

Allah'tan ölen yok. Şefkat tokadı yani..." Şoförün şefkat tokadı cümlesine yabancı değildim. Cevabımı almıştım. Cemil Meriç'in "Anadolu insanı âlim değilse de ariftir." sözü kulaklarımda okula doğru yürüdüm.

HUZUR BAKIŞI

1999'daki büyük Marmara depreminde kaybettiğimiz binlerce insanın arasında, hayatının baharında dünyaya elveda diyen tanıdık insanlar da vardı ve bu insanların yakınlarına baş sağlığı dilemek, onları teselli etmek gerçekten zor bir işti. Bunların içinde ilkokul yıllarından beri tanıdığım ve sonraki yıllarda da görüştüğümüz eski bir komşumuz vardı ki sesini duyduğumda ne söyleyeceğime bir türlü karar veremiyor, telefona her gidişimde ahizeyi kaldıramadan geri dönüyordum. İnançlı bir insan olduğunı biliyordum; fakat neticede yaşadığı, zahiri açıdan tam bir trajedydi. Birkaç saat önce gördüğü çocuklarından birini, yıllarca hayatı paylaştığı eşini, ömrünü kendilerine adamış cefakâr annesini ve o günlerde misafir olarak evlerinde bulunan kız kardeşini ve eniştesini kaybetmiş; enkaz altında, ölümün gölgesinde on üç saat kurtarılmayı beklemişti. Kadim komşumuzu aramaktan başka çarem yoktu. Telefonun her arama sesinde zihnim allak bullak oluyordu. Bu kadar büyük bir yıkımın ardından ona nasıl hitap ede-

cektim. Karşı taraf telefonu açtığında kendimi tanıttıktan sonra sadece, “Allah rahmet eylesin, başınız sağ olsun.” diyebilmişim. Karşıdaki ses her şeye rağmen mütevekkil bir tondaydı. Cümlelerinde şikâyetten eser yoktu...

En zor şartlar altında hayata gülümsememizi sağlayacak güç nedir? Pollyannacılığın çok ötesinde “Gazapta bile mecazî bir muhabbet vardır.” bakışını - en çirkinde bile güzeli görebilme tarzını - hangi fikir sağlayabilir? İnsan kâinatı var edeni ve var oluşun gayesini “Sonum yokluk olsa bu varlık niye? “ gibi ciddi soruların cevabını bulamadıkça bir deli sarkaç gibi ömür sermayesini fikir gelgitleriyle tamamlamaya mahkûm mudur?

Mesela bir bankada müfettişsiniz, maddi imkânlarınız yerinde, şöhretiniz var; fakat iç çalkantılarınız size “Kubur faresi hayat meselesiz gerçeksiz / Heykel destek üstünde benim ruhum desteksiz.” mısralarını söyletiyor. Tabii ki Necip Fazıl’ın bu mısralarını bilmesede de bu duyguları yaşayan, hayatı hakkında bu değerlendirmeleri yapan binlerle insan vardır. Pekiyi, ruhumuzu dengeleyen, onu “Mutmanne” seviyesine getiren, en çekilmez şartlarda bile hikmet bakışını, huzur bakışını sağlayan iç dinamiklerimiz nelerdir? Bu dinamikler olmadan yaşanmaz mı?

İnsan, yaratılma gayesine, yaratılmışlar içindeki ulviyetine, Hakk’ın katındaki kamet-i kıymetine layık işlerle ömür sürmezse de, hayatını güzelliklerle süslemek, bazı başarılarla taçlandırmak ister. Dünyayı gezmek, bilinmeyen ülkelere ulaşmak, zorlu dağ tırmanışları, lüks arabalar, başarılı bir sporcu veya iş adamı olma düşünceleri ve bunun gibi iç arayışları...

Hedefini bulamayan hayatlar, ruhun içte ve dışta bitmek bilmeyen huzur arayışlarıyla, iniş çıkışlarıyla sürer gider:

*“Ne hakikatte var, ne yalanlarda
Gözümü yumdukça gördüğüm nakış
Boşuna gezmişim, yok tabiatta,
İçimdeki kadar iniş ve çıkış.”* (NFK)

Ahsen-i takvim olma sırrına erenler en büyük payenin ve yaratılıştaki gayenin “Kulluk” olduğunu idrak eden ruhlar ıstırap yüklü iniş ve çıkışlardan kurtulur. Anadolu insanının dayanılması en zor hadiselerde ruhu örseleyici musibetlerde bile “Vardır bir hikmeti” tarzı bakışı içteki büyük irfanın, bilgeliğin dışa yansımasıdır. Anadolu insanı Cemil Meriç’in de belirttiği gibi “Âlim değilse de ârifdir.” Tembellik, pesimistlik değildir onun bakışı. “Olanda hayır vardır.” anlayışına erişmenin ve eşyanın hakikatine vukufiyetin kendi kametince tezahürleridir bunlar. Eşya ve hadiselere bunun dışındaki bakış açılarının, iç yolculuklarının sonunda gerçek saadetler, kalıcı hazlar yoktur. Ruh her dem: “Fâniyim, fâni olanı istemem, acizim aciz olanı istemem... İsterim fakat bir yar-i baki isterim.” der. O’nu bulanlar O’nun kulluğuna erenler “Kahrında hoş lütfun du hoş” sırrına erecek; hayata huzur, rahmet ve hikmet bakışıyla bakacaklardır. Baki olanı, ‘Evvel’ ve ‘Ahir’ olanı bulamayan insanınsa her arayışında her yolculuğunda mutlaka bir şeyler eksik kalacaktır:

*“An oluyor bir garip duyguya varıyorum
Ben bu sefil dünyada acep ne arıyorum?”* (NFK)

Gayesini idrak edemeyen, hedefini bilemeyen yolcu için her menzil bir meçhulden, sukut-u hayalden başka bir şey

olmayacaktır. İnsan bir yolcudur, yolcu gerçek menzilin neresi olduğunu ve yolculuğa niçin çıkarıldığını bilmezse, dünyayı gezse de dünya onun için bir yabancı olmaktan öteye geçmeyecek; her hadise içinde bir düğüm olacaktır:

“Arı bal yapar; fakat balı izah edemez” der şair. Oysa insan, başta kendi varlığı olmak üzere her şeyi sorgular; niçin ve nasılların dev dalgalı okyanusunda tüm eşyayı ve hadiseleri izah etmeye, akıl anahtarıyla ruhundaki kelepçeleri çözmeye çalışır:

*“Yön yön sarılmışım ne yana baksam;
Sarılan olur da saran olmaz mı?
Kim bu yüzü çizen sanatkâr ressam;
Geçip de aynaya, soran olmaz mı?”* (NFK)

Var oluşumuz ve varlık gayemiz hakkındaki inancımız hayatımızın şekillenmesinde, hadiseleri değerlendirmemizde, hayata tutunmamızda en önemli unsurlardandır. Birçok kişi en güzel şartlarda dahi zamanla hayata gam ve kasavet penceresinden bakmaya başlarken, akrebin kısıcında ve onulmayacak dertler içindeyken dahi cennetleri yaşayanların hayata bakışlarında elbette bir farklılık vardır. Yaratılış gayesine eren insan en kara tablolara dahi “Allah görelim neyler, neylerse güzel eyler.” mısraının ışığını yansıtacaktır.

Mevlana: “Padişahın biri, seni bir görevle bir ülkeye gönderse ve sen o işten başka bir iş yapmış olsan bile, o vazifeyi yerine getirmemişsen hiçbir şey yapmış sayılmazsın. Bunun gibi insan da bu dünyaya bir iş için gelmiştir. Desen ki: ‘Ben işi beceremiyorum; fakat başka çok iş gö-

rüyorum.’ Heyhat, sen başka iş için başka bir gaye için yaratılmış değildin. Bu tıpkı padişah hazinesine layık bir kılıcı alıp bayat et doğramaya benzer. Ya da altın bir çanak almışsın da içinde turp kaynatıyorsun. O halde kendini boşa harcama, zira Allah katında çok değerlisin.” der. Allah katında çok değerlisin; yani Yaratandan ötürü değerlisin. Evet, insan paha biçilemeyecek değerde müstesna bir varlıktır. Fakat Allah varsa varlığın bir anlamı vardır. Allah varsa ahiret vardır, ahiret varsa hayat yaşanmaya değer. Ahiret varsa hayatın da bir gayesi, bu gaye için yaratılan insanın da ağır bir mesuliyeti vardır:

*“Ben ki toz kanatlı bir kelebeğim
Minicik gövdeme yüklü Kafdağı
Bir zerreciğim ki Arş’a gebeyim
Dev sancılarımın budur kaynağı”* (NFK)

Varlığın Allah’ın isimlerinin bir tecellisi olduğunu, yaratılış gayemizin O’nu tanımak ve ibadet olduğunu idrak eden insan için farklı yoğunlukta da olsa her hadisede rahmet tayflarını görmek, merhamet esintilerini hissetmek mümkündür. Onu bilen için varlık altın oranlarla işlenmiş bir güzellikler manzumesi ve O’nu bulanlar için bütün bir tabiat “Hâmuş hâmuş ibadet eyleyen“ bir zikir meclisi olacaktır.

Hayata iman perspektifinden baktığımızda varlık bir anlam kazanıyor; hayatın gayesi ulvileşiyor. İmanla hayata bakınca insanlar birbirinin kurdu değil gerçek dostu oluyor. İncancımızın derinliği nispetinde eşya ve hadiselerin gerçek yüzünü görebiliyor; hadisattan dehşet aldığı za-

man, İbrahim Hakki gibi: ‘Mevla görelim neyler neylerse güzel eyler de, pencerelerden seyret içlerine girme’ sırrına erebiliyoruz. Bu sözün sahibi sözünün sırrına erdiğindendir ki insanların gadriyle uğradığı haksızlıklarda bile kaderin hikmet ve rahmet boyutunu görebiliyordu. ”Güzel gören güzel düşünür güzel düşünen hayatından lezzet alır.” diyen mütefekkir, hayatı ulvî bir gayeyle taçlandırdığı için söylediği sözü yaşıyor ve hapishanelerin küflü odalarında bile sonsuz merhametten ilahî izler bulabiliyordu. ”Seksen küsur senelik hayatımda dünya zevkleri namına bir şey bilmiyorum. Bütün ömrüm harp meydanlarında yahut memleket hapishanelerinde geçti. Çekmediğim cefa, görmediğim eza kalmadı.” diyen insan, imanının gereği herkese hakkını helal edip bu dünyadan ayrılacaktı. Evet, niyet adî bir nazarı ibadete çevirdiği gibi hayata bakışımız da hayatımızın gam ve kasavetle mi yoksa huzur ve sürurla mı geçeceğinde belirleyici unsur oluyor. Hayata bakışımız imanımızın derinliği nispetinde berraklaşıyor, imanımız nispetinde eşya ve hadiselerin hakikatine vukufiyetimiz artıyor, karanlıklardan ışığa doğru yol alıyoruz. Bu yolculukta da imanî sohbetler ve eserler gıdamız olmalı diyoruz...

MARİFETULLAH YOLLARINDAN: ELİF OKUMAK

İnsan olarak yaratılmamız Kudret-i Sonsuz'un bize en büyük keremi. İnsan, maddi ve manevi donanımıyla en üstün yaratılmış olma şerefinde. Mutlak bir benzerlik göstermese de Doğulusuyla Batılısıyla kametin farkındadır insanoğlu. Bediüzzaman, insanın ulviyetine işaret ederken. "İnsanın mahiyetine kudretten ehemmiyetli cihazat ve kâderden kıymetli programlar tevdi edilmiştir." der. Aleksandr Soljenitsin ise "Kanser Koşusu" adlı eserinde kâhramanlardan birinin diliyle insanın fizik yapısının mükemmelliğini hayran hayran anlatır.

Peki, bize bahşedilen bu mükemmel yapının ruh buutıyla yeterince ilgili miyiz?

*"Yüksel ki yerin bu yer değildir.
Dünyaya geliş hüner değildir."*

Her gün ruhumuzun teneffüsü için yeni yeni pencere-

ler açıyor, iç dünyamızı yeni ufuklarda seyahate çıkarabiliyor muyuz? İç dünyamızda seyahat insanın en önemli ihtiyaçlarından. Bazen bilerek bazen de farkında olmadan bu yolculuklara çıkar, yol arkadaşlarımızın ve uğradığımız menzillerin güzelliğine göre yeni yeni ufuklarla, yeni yeni his ve tefekkür demetleriyle geri döneriz. Sohbet meclisleri bu iç yolculuklarımızın en eski olanlarından. Allah Resûlü'nün sohbetleriyle yetişen sahabenin insanlık tarihindeki misyonunu düşündüğümüzde sohbet meclislerinin ehemmiyetini anlamış oluruz. Yakın tarihimize kadar önemini koruyan ve fonksiyonunu eda eden sohbet meclisleri, irfan meclisleri, bugün için nostaljik bir öge durumunda. Oysa kitaplarla yapılan yolculuklar hiçbir zaman eskimemekte, kitaplar sadık yol arkadaşları olma fonksiyonerliğini her daim eda etmektedir. Bu vefalı dostlardan istifade çok da kolay değildir. Sabır ister, ilgi bekler bizden kitaplar. Hep-sinden önemlisi de bazen ebru desenleriyle mazi kokan bazen de geleceği remzeden resimlerle donanmış kapaklarını, büyümlü sarı ve beyaz sayfalarını; hâsılı kitaplar, kendilerini sevmemizi bekler...

“İnsan düşüncedir” der bir mütefekkir. Kitap okumak, düşünmeyi geliştirme metotlarından biriye, kitap okudukça, insan olmanın sarp yolunu adım adım tırmanıyoruz demektir. Öyle bir nefeste, beş on adımda varılacak gibi değildir bu yolun zirvesi; belki zirveye tam erme de yoktur bu yolculukta. Bazen okuduğumuzu hazmetmek için durup kısa süre dinlenmemiz de gereklidir bu zorlu yolda. Bilgi heybesine özenle yerleştirmesek, acele eder toplar, toplar, üst üste yığarsak tefekkür demetlerini, ezi-

lebilir çiçeklerimiz. Gül derelim derken ellerimiz, ruhumuz kanamamalı bu yolculukta. Gecelerin karanlığı için nurlar olmalı, ışık olmalı elimizde. Mevlana gibi bir elimiz hakikatler hakikatine ulaşmadan, ruhumuz ve kalbimiz eşyanın hakikatine açılmadan; gül deriyoruz derken elimiz zehirli bir dikene değmemeli. En güzel kokan gülü bulmalı bu yolda, onu ayrı bir heybeye koymalı, daha doğrusu göğsümüzün üstüne tutturmalıyız ve sık sık onu koklamalıyız. Ruhumuza şifadır gül kokusu, teri gül kokunun kokusunun sindiği kitaplar rehberimiz olmalı bu çetin yolculukta...

Kitap okuma, bir iç yolculuğu olarak belki kıyamete kadar izini kaybettirmeyecek bir rehber olarak önümüzde duracaktır. Sıkça duyduğumuz bazı vecizelerde vurgulandığı gibi kitaplar, vefalı dostlarımızı, dostlarımızı, yol arkadaşlarımızı iyi seçmeliyiz. Sadece bilgi edinmek, diğer insanlara göre eşyanın görünen yüzüne daha çok vakıf olmak olmamalı yolculuğumuzun gayesi:

*“İlim ilim bilmektir
İlim kendin bilmektir
Sen kendin bilmezsin
Ya nice okumaktır.”*

“Kendini bilen Rabbini bilir.” hadisi bilginin, okumanın, ilmin de hedefini belirliyor. Bir ömrü kitap okuyarak geçirip, muhteşem sayfalara ve çok beliş bir üsluba sahip kâinat kitabının müellifini tanımadan, var edilişimizin gayesine ulaşmadan yapılan okumalara ne demeliyiz?

“Okumaktan mana ne
Kişi Hakkı bilmektir
Çün okudun bilmezsin
Ha bir kuru emektir.”

Kitaplarla yolculuğa çıkan insan, hayat yolculuğunun gayesini ve kendisini bu yolculuğa çıkararı tanımazsa, gerçekten bu say ve gayrete “kuru bir emek” denmez mi? Necip Fazıl’ın “İnsanoğlu kendi varından yoksun.” mısraı, okuması kuru bir emekle neticelenen talihsizler için de söylemiştir diyebiliriz.

O halde kitap okumak bir amaç değil araç olmalı. ”Allah’a yaklaşmak için okuyunuz.” diyor hüzünlü gurbetteki gözyaşı insanı. Yani bilgi ve bu bilginin marifete dönüşmesi okuma yolculuğunun hedefi. Esasen İslâm tarihine ve özellikle İslâmî dönem edebiyatımıza baktığımızda da bilginin marifet boyutunun ön plana çıkarıldığını, Atabetül Hakayık’tan, Kutadgu Bilig’e, Divan-ı Hikmet’ten Nabi’nin Hayriye’sine birçok eserimizde hedefin iyi, faydalı insan, bunun da ötesinde insanı kâmil olduğunu, bilginin başlı başına bir gaye olmadığını görürüz.

Bugün, bizler varlığımızın gayesi olan marifetullah yolunda kitaplardan ne kadar faydalanıyoruz? Arının bal için çıktığı binbir zahmetli yolculuğu gibi okuma yolculuklarına çıkıp kendimizi zorlayarak ilgi alanımız olmayan konularda bile az hikmet için çok himmette bulunabiliyor muyuz? Canlıların yaratılışlarındaki hikmetler üzerine bir eseri bulunan İslâm dünyasının güneşlerinden İmam Gazali: “Astronomi bilmeyen marifetullahta eksik kalır.” demiş. Elbette uzayla ilgili birkaç kitap okumakla astronomide derinleşmiş

olmayız; fakat faydalı şeyleri tamamen elde edemesek de onları tamamen terk de edemeyiz. Kitaplarla, tefekkür ukumuzda açılan farklı bir pencere bizi büyük hakikatlere götürebilir. Astronomi uzmanı olmasak da sadece dünyamıza en yakın yıldızların bize ne kadar uzaklıkta olduğunu öğrenmemiz dahi zihnimizi ve gönlümüzü yeni menzillere ulaştırabilir:

*“Yok mudur kuzum sende meçhule karşı bir saygı?
Dipsiz göklerden ürperiş ötelere bir kaygı”*

Sultanu’ş Şuara böyle derken “Bir Elif tahsil eden münezzehtir ilimden.” demiş bir başka mütefekkirimiz... ”Elif” okumak için ilimden de ziyade irfan lazım. İrfan Âemimin Sultanı da ümmiydi de; fakat “Elif” ten okumuştur. Elif, irfanından tatmak için çok okumamız gerekiyor. Hep okumak okumak dedik de haydi hadisenin diğer yüzüne de bakalım: Okumaktan uzak düşsek ya da okumazsak ne olur?

Okumadığımız günlerde, aylarda, yıllarda yolculuğumuz nereye? Ruh hangi yamaçlara seferde?

Müspetle iştilal etmeyen menfilik sahiline yanaşılıyor demektir. “İki günü müsavi olan zarardadır.” demiyor mu Allah Resûlü!

Kitap okumayanlar ilimden, gerçek irfandan uzak fertler ve toplumlar her gün aynı rüyayı görmeye mahkûmdurlar. Bu rüyanın zamanla kâbusa dönüşmesiye kuvvetle muhtemeldir. Okumayıp, düşünmeyip kendi aklının zenginliğini beğenenler: “Hücrelerinin genişliğiyle övünen mahkûmlara benzerler.”

Şair:

*“Yüksel, hünerinle kaani olma
İhsan-ı Huda’ya mani olma”*

derken bir boyutuyla da yeni okumaları, yeni idrakleri ruhun yeni yükselişlerini kastetmiştir diyebiliriz.

Evet, ruhumuzun kanatlarını yukarılara doğru açmak için bize tanınan çok az bir süremiz var. Vakit geçmeden “Bir ticaret yapamadım nakd-i ömür oldu heba” demeden kitapların dünyasında yolculuklara çıkmamız hem de sıkça çıkmamız gerekmektedir. Bu yolculuğa çıkmayanlara, dünyayı her gün aynı gözlükle seyredenlere ve dünyayı her gün aynı dar adesesinden görenlere şairimiz gibi:

*“Yüksel (oku) ki yerin bu yer değildir
Dünyaya geliş hüner değildir.”*

beytini hatırlatıyoruz.

GIYBET

Abdullah Aymaz Ağabey anlatmıştı. Hadise, Ege yöremizde yaşanıyor. Yıllarca kendisini alkole veren, ailevî sıkıntıları olan bir zat bir vesileyle Nurları tanır. Nurların okunduğu evlerdeki nezih hava onun da ruhunu temizler. Artık günler böyle geçmekte, eski alkolik her geçen gün nurlarda derinleşmektedir. Onun nazarında, buradaki insanlar melek keyfiyetli insanlardır. Bir gün nasıl olursa olur bu nur atmosferli hanede bir kişinin aleyhine birkaç cümle geçer. Alkolü bırakıp nurlarla hemdem olan insan şaşkındır. Böyle bir şeye inanamaz, “Olsa olsa beni imtihan ediyorlar. Bakalım hemen o da meseleye girecek, gıybet edecek mi diye deniyorlar.” düşüncesiyle kalkıp gider. Ertesi gün onlara içinden geçenleri anlatır, dinleyenler mahcuptur. Evet, gıybet dinimizde çok çirkin görülen amellerdendir. Üstad’ın, bazı meseleleri çözme adına da olsa başkaları hakkında konuşmaları dinlemediğini biliyoruz. Bu arada şunu da belirtmek de fayda var:

Gıybet etmemek gerektiği gibi, insanları da aşağılayıcı davranışlarla, ihlâssız, ego kokan amellerle insanları gıybet sevk etmemek, insanlar arasındaki ihlâsı bozmamak da gerekir.

AKSİYON

Hasta yatağındaki insan, Bediüzzaman'ın talebelerinden Said Özdemir'di. O ağır hasta, yatağında yatarken genç bir insan da onu ziyarete gelmiş; yorgun gözlerin açılmasını bekliyordu. Bir ara geç ziyaretçinin dudağında bir tebessüm belirdi. Bu yaşlı insanı yıllar önce hiç ummadığı bir yerde internetle ilgili bilgilendirme yapılan bir mahfilde görmüş; internetin ülkemizde pek de yaygın olmadığı bu yıllarda seksen yaşında bir ihtiyarı burada görünce hayli şaşırılmıştı. İnternetle ilgili tanıtımlar bitince elini öpmek için yanına gittiği bu yaşlı aksiyoner insan, gözlerinin içi parıldar bir halde "Azizim bu enternet çok güzel bir şeymiş; bu yolla iman hakikatlerini dünyanın her köşesindeki insana ulaştırabiliriz." demişti. O yaşı ilerlese de internetin iman hizmeti için nasıl kullanılacağını düşünüyor. Yaşlı bedeninden, Kur'an'ın nurlarıyla dolu zihninden yepyeni fikirler ışıyordu. Enternet... Tekrar tebessüm etti. Sonraki zamanlarda kendisinin yabancı dillere vakıf insanlarla

irtibatını bilen bu insan, kendisini her zaman aramış. İnternet vasıtasıyla ve kitaplar yoluyla Risale-i Nurların neşri için kendisinden yardım istemiş; o da elinden geldiğince bu güzel işe bu hayırlı işlere yardımcı olmaya çalışmıştı. Acaba son günlerde başka bir dilde çeviri için kendisinden bir şey istemiş miydi? Genç adam zihninde bunlarla meşgul olurken ameliyat sonrası yorgunluğu yaşayan yaşlı adam da yavaş yavaş gözlerini açıyordu. Gözlerini açıp etrafına şöyle bir bakan, ameliyatın acılarını yoğun şekilde hisseden Said Özdemir Bey, kendisine “Geçmiş olsun efendim!” diyen gence hiç unutamayacağı heyecan yüklü şu sözleri söyledi: ”Azizim risalelerin Japoncaya tercüme işi ne oldu.”

Bu mevzuda muhterem F. Gülen Hoca efendiye kulak veriyoruz: ”İnanan insan, içte alabildiğine derinleşirken bir taraftan da ‘dünyasomatik’ olmalı, insanlığın derdiyle dertlenmeli...”

*“Onlar ki, dudakları ölümsüzlük tasında;
İmzaları, mavera yurdunun haritasında...” (NFK)*

KALP HAYATI

Abdullah Aymaz Ağabey anlatmıştı: 1972 yılında Konya'da Nur talebelerinden Ahmet Güneş adlı bir ağabeyimizin annesi vefat etmişti. Biz de cenaze namazındaydık. Annesinin tabutunu taşıırken bir ara gözüm Mevlana Hazretlerinin (k.s.) türbesine takıldı. O an içimden, “Keşke Üstadımızın da böyle maruf bir türbesi olsaydı.” diye içimden bir iki kez geçti. Tam o sırada arkamdan gelmekte olan Mustafa Sungur Ağabey, eliyle omzuma hafifçe birkaç kez vurarak: “Abdullah kardeş, Abdullah kardeş. Üstad, ‘Mezarımın bilinmesini istemiyorum.’ demedi mi? Üstad, ‘Mezarımın bilinmesini istemiyorum.’ demedi mi?” dedi.

Muhterem ilahiyatçı Cemal Bey anlatmıştı: “Altunizada'de beşinci katta kalıp muhterem hocamızdan ders alırken bir ara hocamız Ebu Zer Hazretleriyle ilgili bir hadis üzerinde çok durmuştu. İşin doğrusu bu konuya neden bu kadar ehemmiyet verildiği zihnimi çokça meşgul ediyordu. Birkaç gün sonra, bir öğle yemeğinden sonra, elimde sofraya

beziyle tam hocamın önünden geçerken beni durdurdu. O gün birkaç sofraya kurulduğundan yemekte hocamla yüz yüze de gelmemiştik. Ayrıca o an zihnimde bu konu da yoktu. Fakat muhterem hocam, bana: ‘Cemal Hoca Ebu Zer’le ilgili bu hadis şu yönleriyle önemlidir.’ diye meseleyi tafsilatlı anlatıp zihnimdeki soruyu çözmüş oldu.”

M. Akşit anlatmıştı. Babam görevi gereği Kastamonu’ya gider. Görevi gereği bir süre kalacağı bu tarihî ve manevi boyutlu şehrimizde, Şaban-ı Veli (ks) gibi zatların türbelerini de ziyaret eder. Bir gün öğle namazından sonra hayatta olmayan insanların ruhlarına fatiha okurken, biraz sonra ziyaretine gideceği Mehmet Fevzi Efendi aklına gelir. M. Fevzi Efendi hayattadır, babam acaba hayatta olanlara da fatiha okunur mu diye tereddüt eder. Mehmet Fevzi Efendi’yi ziyaretinde odaya girdikten bir süre sonra, M. Fevzi Efendi, kendisi için Fatiha okumada tereddüt yaşayan babama şöyle seslenir:

“Kardeşim sen oku, fatihe ölüye de gider diriye de gider!”

Hayat tek boyutlu değil; bazen böyle sırlı hadiseler yaşar hayatın maddi boyutundan manevi boyutuna seyahat ettirilirdi. Allah’ın son elçisine verilen manevi ilimlerden ve hâllerden Hakkın sevdiği kullarının da kendilerine göre nasipleri vardır. Gözümüz ve gönlümüz bu nasipten ve nasiplilerden yana olmalıdır.

BENİM ADIM

Âlemlere Rahmet Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), bir hadislerinde:” Benim adım güneşin doğup battığı her yere ulaşacaktır.” buyuruyor. Bu, muhterem F. Gülen hocamızın ifadesiyle: ”İhbar-i gaybidir; fakat hadisın inşa-i talep yönü de vardır. Yani ortada yapılması gereken bir vazifeye bu gerçekleşecektir. Dün eğersiz atlara binip onun adını gidebildikleri her yere götüren şanlı sahabe bugün artık yok. Onlar gidebildikleri yere kadar at koşturdular; ulaştıkları her yere varlığın manasını açıklayan Yüce Beyanı götürdüler. Zaman geldi, at çatladı, süvari yoruldu. Bir devrin insanları vazifelerini hakkıyla eda ettiler. Hadisin inşa yönünü gerçekleştirmek için yol alanlara, insanı dünyaya bağlayan bağlardan kurtulmuşlara ne mutlu...

İnsanlığın her şeyden çok bu sevgi güneşine ihtiyacı var. Mevlana üslubuyla Yunus diliyle...”

ZÜLCENAHEYN

Görünen ve görünmeyen bütün âlemler bir olan Hz. Allah'ın isimlerinin tecelli aynası. Varlık onun. Mülkünde dilediği gibi tasarruf eden O (celle celâluhû). Sayıların ifadede aciz kalacağı makro ve mikro sistemler içindeki muhteşem uyum ve birlik O'ndan gelen vahdaniyet ve ehadiyet yansımaları. Yüce Yaratıcı, kâinat dediğimiz, fizik âlem dediğimiz geniş mülkünde istediği tecelliyi yarattığı gibi beşeri hadiseler de mührünü vuruyor. "Allah iman denlerin dostu ve yardımcısıdır; onları inkâr karanlıklarından kurtarıp hidayet nuruna kavuşturuyor." (Bakara, 2/257)

(Allah) "Ölüden diri çıkarır, diriden ölü çıkarır." (Rum, 30/19)

Bazı şaşkıncı hadiseler vardır; sahih rüyalar gibi, en umulmadık şekilde ve en imkânsız hallerde hakkın yerini bulması veya fizik ötesi diyebileceğimiz yardımlara mazhar olmamız gibi. "İşte kader bu!" dediğimiz, tesadüfle izahı mümkün olmayan tevafuklar gibi. Bütün bunlar inanan insanların imanını artırır. Hayata farklı boyutlardan bak-

mamıza vesile olur. Yirminci yüzyılın son çeyreğiyle yirmi birinci yüzyıl, bütün insanlığın gözleri önünde cereyan eden Cenab-ı Vacibü'l Vücutun harika hadiselerine şahitlik ediyor. Evet, “Harikalar asrındayız.” Ve içtimai sahnede harika hadiseler yaşanıyor, nasıl mı?

Söyler misiniz, kim derdi ki, modern Türkiye’de geleceğin içinden gelmiş mütevazı bir adam, sıralı eğitimden geçmediği halde, İslâm’ı vaiz kürsüsünde yorumlayışı, geniş bilgisi, etkileyici hitabeti ve samimiyetinden kimsenin şüphe etmediği göz yaşlarıyla bir cazibe merkezi haline gelecek ve bir gün manevi bir önder hüviyetinde, Katolik dünyasının aynı zamanda bir devlet başkanı olan ruhanî lideriyle görüşerek dinlerarası diyalog için zemin yoklayan milletlerarası bir aktör konumuna yükselecek! Bu inanılmaz bir durumdu ve sistem tarafından biçilen din adamı kalıbına hiç uymuyordu. Din adamı dediğin ya cami dışında itibarı bulunmayan, kara çember sakallı, “kara sesli”, kürsüye çıktı mı tükrük saça saça sadece cehennem azabı neşredip insanları dehşetle ürperten bir karikatür olmalıydı yahut Darwin nazariyesine daha fazla inanmış, kravatlı, “aydın” bir din görevlisi. Birincisi dövmek, ikincisi övmek için gerekliydi.

Nasıl oluyordu da, cami kürsülerinde uyuşuk cemaatlere cennetteki hurilerden ve cehennemdeki zebanilerden bahsetmesi gereken bir adam, cami dışında da toplumun her kesiminden insanları bir araya getirebiliyor ve onlara günahkâr olduklarından ve cehennemde cayır cayır yanacaklarından değil de, hoşgörüden, sevgiden, diyalogdan bahsedebiliyordu? Bu nasıl bir din adamıydı ki,

gazeteler onunla röportaj yapmak için yarışıyor ve yarış kazananların tirajı birden ikiye üçe katlanıyordu? Bu nasıl bir din adamıydı ki, insanlar onun bir işaretiyle bütün imkânlarını seferber ederek modern okullar açıyorlardı? Üstelik öğrencileri başarıdan başarıya koşan seçkin okullar! Bu nasıl bir din adamıydı ki, daha Sovyetler Birliği dağılmadan olacakları sezmiş, hayret verici bir zamanlamayla Orta Asya'yı işaret etmişti ve şimdi Sibirya'nın bile ücra köşelerine kadar uzanan bir okullar zinciriyle geleceğin seçkinlerini yetiştiriyordu. Yedi yüzyıl önce "Biz birleştirmek için geldik, ayırmak için değil." diyen Mevlana'nın ve "Gönüller yapmaya geldim." diyen Yunus'un diliyle konuşan bir din adamı; "Gelin, diyordu, istesek de istemesek de bir arada yaşamaya mecburuz, o halde birbirimizi anlamaya çalışalım..."⁵

Hemen belirtelim ki; her hadiseyi Mabud-u Mutlak olan, zatında ve icraatında şeriki olmayan Hazret-i Allah'ımızdan (celle celâluhû) bilenler olarak her güzelliği ve şahıslardaki fevkalâde tasarrufatı da yine mülkün hakiki Mutasarrıfı'na veriyoruz. Böyle olunca da rahatlıkla bu yazı bir methiye değil, sosyal bir gerçeğe bakıştır diyoruz.

Evet, cami kürsülerinden yüreklere dökülen merhamet yüklü bu ses muhterem Fethullah Gülen Hoca Efendi'dir. Bugün hakkında milletlerarası mahfillerde değerlendirmeler yapılan ve vesile olduğu icraatlar, insanlığın huzuru ve esenliği için çok önemli görülen *Hoca Efendi kimdir?*

Hoca Efendi'nin çocuk yaşlarda anne ve babası vesilesiyle ruhuna işlenen, insanlığa rahmet Hazreti Mu-

⁵ Beşir Ayvazoğlu (Aksiyon dergisi, sayı: 168, yıl: 1998).

hammed (sallallâhu aleyhi ve sellem) ve sahabe sevgisi hayatının bütün merhalelerinde belirleyici unsur ve hareket noktası olacaktır. O, bir peygamber (sallallâhu aleyhi ve sellem) âşığıdır. Muhtereme validesinin anlatışıyla, yedi sekiz yaşlarındayken geceleri yatağından sık sık “Lebbeyk ya Resûlullah” diyerek uyanmaktadır. Bu tek hadise bile onun çocukluk yıllarının ruh portresini çok iyi yansıtır. Çocuk yaşlardan itibaren dinî ilimleri, zahiri ilimleri öğrenir. Aynı zamanda Erzurum’un manevi simalarından Alvar İmamı Muhammed Lütfi (Efe) Hazretleri’nin çevresinde zaman zaman içe ait, tasavvufa ait bir atmosfer soluklar. Doğum yeri olan ve çocukluk döneminin geçtiği Erzurum’dan sonra vazifesi vesilesiyle Edirne’den İzmir’e uzanan bir çizgide kürsüden gönüllere hitap eder. O’nu ilk keşfeden Muhterem Yaşar Tunagür Hocadır. Dinî ilimlere vukufiyetinin yanında yaşayışı, beyefendiliğiyle ve üstün hitabetiyle hemen herkesin dikkatini çeker. Diyanette önemli vazifelerde bulunan ve kendisi de coşkun bir hatip olan Yaşar Tunagür Hoca vesilesiyle kader iman hizmeti yollarını daha da genişletir ve Bornova’daki kürsüsünden asrın manevi hastalıklarına sebep soruların cevapları verilir. Birçok insan, özellikle üniversiteli gençler zihinlerini akrebin kısılcasına alan imanî mevzulardaki şüphelerini kürsüde yer alan kutuya bırakır. Hoca Efendi’nin çağı kuşatan cevaplarıyla zihinler ve gönüller arınır. Hoca Efendi, Doğu’ya vukufiyetinin yanında Batı’yı da bilir. Özellikle gençlerin imanî konulardaki şüphelerinin fen bilimlerinden geldiğini bildiği için bu konularda da donanımlıdır. Onun bu konulardaki okumaları ve bilgisi sadece dine şüpheyi bakan veya

dini reddeden soruları cevaplamak için değildir. Hayata bakışında ve dini algılayışında, bir insanın marifetullah deryasında yol almasında fen bilimleri onun için önemli bir unsurdur.

Kendi ifadesiyle: *“Eğer nesillerin dimağlarını yaşadıkları devrin fenleriyle gönüllerini de ötelere gelen esintilerle donatarak, ruhlarında birer fener hâline getireceğimiz tarih menşuruyla, onları geleceğe baktırabilirsek, inanın bu uğurda sarf ettiğimiz şeylerin en küçük parçası dahi heder olmayacaktır.”*

Bir başka ifadeyle de onun düşünce dünyasında “Vicdanın ziyası din ilimleriyle aklın nuru fenlerin birlikteliği” vazgeçilmezdir. Bu, asla dinde olmayan, sonradan ortaya konan bir bakış açısı da değildir. İslâm’ın özellikle sekizinci ve on ikinci asırlar arasındaki zaman dilimi fen bilimleri sahasındaki altın sayfalarla doludur. Bununla birlikte, İslâm dünyasında uzun asırlardır fen bilimleri gereken konumuna erişmemiştir. Bir din âlimi olarak Hoca Efendi, farklı olan bu konuyu hayatına taşıması ve bu sahadaki okumalarıyla bir örnektir. Hoca Efendi fen bilimlerinin, inananların dünyasında gereken yeri almasında ciddi tahşidatta bulunmuş, örnek ve teşvikçi olmuştur. Bu açıdan, o da dinî ilimlerin yanında fen bilimlerine verdiği değerle maruf hemşerisi Erzurumlu İbrahim Hakkı hazretleri gibi “Zülcenaheyn” sıfatını hak etmektedir.

Samimiyeti: Hoca Efendi’nin hayatı bir samimiyet tablosudur. İbadetinde ve sevgisinde samimiyeti, teva-zuu onu sevdiren en önemli unsurlardandır. “Kibir bele

bağlanmış taş gibidir, onunla ne yüzülür ne de uçulur.” diyen Efe Hazretleri gibi tam bir tevazu âbidesi insanlardan ve sahabe hayatından aldığı derslerle her güzelliği Rahman’dan bilen bir düşüncenin ve hâl’in sahibidir. Bu hâl, insanların onu sevmelerindeki en önemli sebeplerdendir:

“... Ancak başarıyı açıklamak için bu da yeterli değil. Galiba büyümlü kelime şu: Samimiyet! İnancında, sevgisinde, iddialarında, tevazuunda, yaşama tarzında samimiyet. Kendisiyle karşı karşıya gelindiğinde derhal fark edilen bu deruni samimiyet, başka bir şahsiyette tezahür ettiği takdirde insanı rahatsız edebilecek aşırı tevazuu şahsiyetinin ayırıcı hususiyeti haline getiriyor. Gerçekten tevazu herkese yakışmaz, “Ben kibrin ikiz kardeşiyim!” diye âdeta bas bas bağırır. Fakat Hoca Efendi’ye son derece yakışıyor; yadırgamıyor ve başka türlü davranamayacağını, çünkü yaşama tarzının tevazu üzerine kurulu olduğunu biliyorsunuz.”⁶

Hoca Efendi’nin tevazusu Hakka yakınlığıyla ilgilidir. O’nun (celle celâluhû) büyüklüğü idrak edildikçe insan benliği Allah’ta fenaya doğru yol almaktadır. Hoca Efendi’nin tevazusu işte bu seyr-i süluk denen manevi yolculukla ilgilidir. İzmir’e geldiği yıl Cahit Erdoğan Ağabey ilk vaazına teyple gelmediği Hoca Efendi’nin vaazına mest olur, diğer vaazlarını kasete çekmek ister; fakat Hoca Efendi bunu reddedecektir. Cahit Erdoğan Ağabeyse bu işi bir hayır ve hizmet olarak görür ve vaazları gizlice kaydeder.

⁶ Beşir Ayvazoğlu (Aksiyon dergisi, sayı: 168, yıl: 1998.)

Birçok insanın ulaşmak istediği şöhret, onun için bir şey ifade etmez. O'nun hedefi sofiyane ifadesiyle "Huş her dem"i yaşamaktır. Yani alınan tek bir nefeste dahi Allah'tan gafil olmamaktır. Kendisiyle ilgili yazılıp çizilenler bile O'nu mukaddes hedefinden alıkoymaz, şöhret kalbini meşgul etmez: *"Bazı insanlar, eğer bir yerde fakire ait bir yazı görmüşlerse hemen o gazete, dergi ya da internet bizzat ilgilendiğim kanaatine varıyorlar. Hatta e-mail adresimi istediklerini ve yazışma talebinde bulduklarını arkadaşlarımdan duyuyorum. Hâlbuki ben bazı dostlardan gelen mektupları dahi okuyamıyor, bir iki satırla da olsa cevap veremiyorum. İnternetle de hiç ama hiç meşgul olmuyorum."*⁷

O, kalbin zümrüt tepeleriyle, Allah ve Resûlü'nün sevgisiyle meşguldür. Rıza'dan öte bir gaye bilmeyen böyle maneviyat insanları için önemli olan tek mesele Allah'la (celle celâluhû) irtibattır. Tasavvufî ifadesiyle "Halvet der encümen"i yaşamak yani "Halk içinde Hakk'la beraber olmaktır." Rıza-yı ilahînin en kestirme yollarından biri de ihlâs ve samimiyettir. Bir yönüyle, yaşadığını söylemek, söylediğini yaşamaktır. Bir hitabet ustası olan Hoca Efendi, anlattığı hususları yaşamada son derece hassastır. İstirahat için uzanışının, uykuya yatışının dahi Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) sünnetine uyması konusunda son derece duyarlıdır. Evet, nafîle namazlarında bile en ufak bir sıra dışılık olduğunda *"O ay dilimi tutar, namaz demem"* diyen bir insandır O. Amellerimizde samimiyetin çok önemli olduğu sadedinde şu örneği verir: *"Bir tanesi Tabî'nin büyüklerinden*

⁷ M. Fethullah Gülen, *Kırk Testi* 207, 208, 209.

*Tavus bin Keysan'a gelip 'Bana dua eder misin?' deyince Tavus Hazretleri "Gönlümde dua edebilecek haşyet hissetmiyorum."*⁸

Hoca Efendi'nin Zülcenaheyn oluşu, sadece dinî ilimlerle fen ilimlerini mezcetmesinde değildir. Onun tevazusundan ve hizmet anlayışından kaynaklanan deruni, iç boyutu da ayrıca ele alınması gereken bir konudur. Malum, Aziz Mahmut Hüdai Hazretleri'nin eline padişah abdest suyu dökmekte, padişahın annesi ise havluyla beklemektedir. Bir ara heyecanını yenemeyen Valide Sultan: "Efendim bize bir keramet gösterseniz." der. Hüdai Hazretleri tebbessüm eder: "Padişah elime su döküyor, validesi elinde havluyla bekliyor; bundan öte keramet mi olur?" cevabını verir. Biz de muhterem hocamızın affına sığınarak şunu söylüyoruz: İnsanlığın ve İslâm'ın hayrına bu kadar hizmetlere vesile olan bir insana: "Manevi yönü nasıldır, iç dünyası zengin midir, manevi ikramlara mazhar mıdır?" gözüyle bakmak olsa olsa saf dillik olur. Bu konulara, özellikle maneviyatına ait meselelerin anlatımına çok değil, hiç sıcak bakmadığını bildiğim için çok hassas olduğu mevzuyu bu şekilde geçiyoruz. Fakat O'nun "Kalbin Zümrüt Tepeleri" adlı on beş yılı aşkın zamandır yazdığı tasavvufî boyutlu çalışması O'nu bu yönüyle tanımak isteyenler için bir kaynak ve önemli bir fırsattır. O'nu yakından tanıyan ehl-i ilmin bu dört ciltte tamamlanacak eseri tanıtımları da tarihî bir görev olsa gerek...

Bazı insanların himmeti, sevgisi, milletiyle hatta insanlıkla da sınırlı değildir. Onların sevgisi canlı cansız bütün

⁸ M. Fethullah Gülen, *Kırk Testi*, 207, 208, 209.

bir varlığı kuşatır. Hoca Efendi “Rahmetim gazabımı geçti.” diyen Zat-ı Zülcelal’in merhametinin, sevgisinin bütün gönüllere de duyulmasını ister. Yaratan’dan ötürü yaratılana duyduğu sevgi, Merhameti Sonsuz’u, gönüllere duyurma isteğiyle mezcolunca Mevlana gibi bütün insanlığa hoşgörü ve sevgiyle açılmak gerekecektir. Çünkü sevgi paylaşmaktır. Âşık herkese maşukunu anlatacaktır. Allah Resûlu “Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyiniz. Zira Allah’ın rahmetinden kâfir olanların dışında kimse ümidini kesmez.” (Zümer, 39/53) âyeti indiği zaman “Bugüne kadar ömrümde hiçbir şeye bu âyetin nüzülü kadar sevinmedim.” der. Hoca Efendi’nin hareket tarzında merhamet en önemli unsurlardandır. O, Mevlana düşüncesiyle, Yunus bakışıyla çağa seslenir. Medenilere hitabın, insanlara bir şeyler anlatmanın yolunun ilimden, sevgiden, iknadan geçtiğini bilir. Bu meyanda merhum Cem Karaca’nın Hoca Efendi için söylediği “Gözlerine rahatça bakabiliyorsunuz Hocaefendi’nin. Bu şunu anlatıyor benim için, içinde hiçbir gıllu gış ve sizinle ilgili hiçbir art niyet yok.” demesi düşündürücüdür; “Sevgiyle bakarsanız sevgi görürsünüz. Siz yerdekilere merhamet edin ki göktekiler de size merhamet etsin.” hadisi ne güzel bir ölçüdür. Bugün Hoca Efendi’nin yapmaya çalıştığı diyalog; aslında İslâm tarihinde hiç görülmemiş bir olay, bir bidat değildir. Yakın zamanda bile Hak dostlarından, ilim adamlarından yabancılarla diyalog içinde olan, kendi değerlerini onlara anlatan onlarca büyük gelip geçmiştir bu âlemden. Merhum Muzaffer Özak Hoca, Prof. Hamidullah Hoca, Muhterem Şefik Can Hoca bu isimlerden bazılarıdır. Sevgi ve bilgi çağın dilidir.

Mevlana bugün Batı'da en çok okunan Müslüman sufidir. Bu açıdan hadiseye bakıldığında Hoca Efendi'nin yapmak istediği çalışmanın İslâmî bir geleneğin, dinin özünde olan bir tarzın yeniden çağa uygun argümanlarla ortaya konmasından başka bir şey olmadığı görülür:

“Hocaefendi İslâm'ın hiç şüphesiz yerli bir yorumunu temsil ediyor; yerli, fakat yerel değil! Bu yorum, içinde, İslâm'ın özündeki cihanşümullük iddiasıyla İç Asya'dan kopup Anadolu'ya gelen ve İslâm'ı birkaç asır içinde Tuna boylarına ulaştıran Horasan erlerinin dinamizmini ve teşkilatçılık dehasını barındırıyor. Açıkçası, Hocaefendi, üç kıta üzerinde, asırlarca, farklı dinlerden, mezheplerden ve farklı milletlerden toplulukları bir arada yaşatan, cami, kilise ve sinagoga yan yana faaliyet gösterme zemini hazırlamış bir tecrübenin içinden gelmektedir; birkaç asırdır küllenmiş olsa da...”⁹

Hoca Efendi'nin belki Adetullah'a da ters bir durum diyebileceğimiz dünyada herkesin aynı inancı paylaşması gibi bir beklenti içinde olduğunu sanmak herhalde yanlış olur. Diyalogla amaçlanan, birbirine ön yargılı insanların tanışarak, görüşerek daha huzurlu bir dünyaya adım atmaları diyebiliriz. Bugün sathi bakışlarla diyalog çalışmalarına bakanlar, Hacı Bayram Camii'nin yanındaki Roma Mabedi'ni yıkıp yerle bir etmeyen, camiyle bir Roma Mabedi'nin yan yana bulunmasında beis görmeyen bir geleekten geldiğimizi, kendisine, inancına güvenen bir milletin mirasçıları olduğumuzu bilmeyen insanlardır. Diyalogun meyveleri de ortadayken hayatını Allah'a (celle celâluhû)

⁹ Beşir Ayvazoğlu (Aksiyon dergisi, sayı: 168, yıl: 1998).

ve Resûlü'ne adayan insana veya insanlara dil uzatmak, Hakk katında nasıl bir ameldir acaba?

Evet, “İnsan gider, adı kalır, iyi kötü gönüllerde tadı kalır.” derler. Zaman, inşallah milletimiz için, insanlık için sevgi ve huzur fidanlarını ekenlerin semerelerini görmemize şahitlik eder. Yine devran sevenlerin gurbette olan sevdikleriyle hasret gidereceği bir arşiyeye gelir diye temenni ediyor; milletimizin ve insanlığın huzuru için Rahman ve Rahim olana duada olalım diyoruz.

SEVGİ KULUBESİNİN IŞIĞI

Erzurum’da başlayan ilim ve insanları Sonsuz Nur’a davet hayatını Edirne’de, Kırklareli’nde ve İzmir’de sürdürür Hoca efendi. Aslında İzmir’den daha ziyade mütevazı bir Anadolu kasabasında vazife yapmak istese de kader İzmir demiştir. Kestanepazarı Kur’an Kursu; Ali Rıza Güven Bey, Mustafa Birlik Bey gibi nezih, inançlı Anadolu insanların kurduğu daha çok imam hatiplere öğrenci yetiştiren sıcak bir yuvadır. Yaşar Tunagür Hoca’dan sonra İzmir’e gelen “genç hoca” lâkaplı gözyaşı insanı, kendisini genç nesillerin hizmetine adar. Sık sık yurda gelip çocuklarla ilgilenen Ali Rıza Güven Bey, ve kursun mütevelli heyetinin diğer vazifelileri her gelişlerinde, gece yarılarında bile uyumayan, ayakta bir insan bulurlar karşılarında. Bu şahıs, onların “Genç Hoca” dedikleri muhterem Fethullah Gülen’dir. Ali Rıza Bey her gelişinde öğrencilerin başında gördüğü bu insana, “Artık benim sık sık gelmeme gerek yok.” diyecek ve Anadolu’dan gelen temiz ruhlu öğrencileri bu genç

gözyaşı insanına teslim edecektir. Gözyaşı insanı, kul hakkı konusunda son derece hassastır. Öğrencilerin yemeğinden yemez. Onların odalarına ait sergilerde dahi namaz kılmaz, kendi seccadesinde Hakkın huzurunda durur. Çok okuyan, şahsî hayatına çok dikkat eden ve misafiri eksik olmayan bu hassas ruhlu insana kursun ileri gelenleri bir tahta kulübe yaptırırlar. Artık mütevazı bir tahta kulübede kalacak, manevi hayatının ve ilminin ışığını bu küçük tahta kulübede ziyadeleştirecektir. O yılların şahidi Ali Rıza Güven Bey uzun boyludur, tahta kulübeciğe girdiği zaman başı tavana değmektedir. Bu madden küçük manen büyük kulübenin çoğu gece sabahlara kadar ışığı sönmez. İnce ruhlu insan, gözyaşı insanı içerde ya kitap okumakta ya namaz kılmakta ya da Kur'an okumakta, dua dua nesillerin imanı için Ferd ve Ehad olan azamet sahibi Yaratıcı'ya yalvarmaktadır. O günleri, o günleri yaşamış bir Kestanepazarı öğrencisi olan Halil Mezik Beyden dinleyelim: "Ben 1965 de Kestane Pazarı'na geldim. 66 yazında da Hoca efendi geldi. Çok genç olmasına rağmen kendisinde 60-70'lik büyük zatların vakar, ciddiyet ve heybeti vardı. Kendisinde saygı uyandırıyordu.

Kestane Pazarı Camii'nin imamı İbrahim Efendi bana 'Bu yeni Hoca'da ben bir şeyler seziyorum. Ben onun hakkında tavsiye mektubu da aldım.' dedi. Bu mektubu Yaşar Hoca, İbrahim Hocaya göndermiş. Hoca hem o mektuptaki ifadelerden hem de Hocaefendi'nin takvasından elde ettiği malumatla Hocaefendi'deki cevheri fark etmiş olacak ki yavaş yavaş bize tavsiyelerde bulunarak bizi Hocaefendi'ye yaklaştırmaya çalışırdı. Tabii çocuk olduğumuz için pek de

meselenin ehemmiyetini anlayamadık. Pek aldırış etmedik. Ancak bir müddet sonra, Tehzib-i ahlâk derslerini Hocaefendi vermeye başlayınca o zaman Hocaefendi'yi sevmeye, ona ilgi duymaya başladık. Hocaefendi çeşitli meseleleri anlatırdı. Bunları takdim ederken ağırlık merkezi olarak sahabenin hayatını ele alır; misalleri onlardan verirdi. Onları anlatırken kendinden geçer ve ağırlardı, öğrenciler de ağırlardı. Kısa zamanda Hocaefendi hem talebelere hem dernek mütevellisine kendini kabul ettirdi. Hatta Kestane Pazarı'na ondan evvel gelen kendisinden çok daha yaşlı olan diğer hocalar bile O'na saygı duymaya başladılar. “

O, insanlığa, vatanına hayırlı bir insan yetiştirmeyi her tür makama tercih ruhuyla bu kulübede sabır soluklamakta yarının altın nesli için gözyaşı ve alın teri dökmektedir. Yine bu gözyaşı insanını o günlerin şahitlerinden Muharrem Kalyoncu Ağabeyimizden dinleyelim:

“1966 yılının 7. ayında Hocaefendi Kestane Pazarı'na geldi. Hocaefendi her yönüyle o güne kadar tanıdığımız vaiz ve hatiplerden çok farklıydı. Hem dış görünüş hem de konuşma tarzı itibariyle. Meselâ, Kestanepazarı'nda vaaza çıkacağı zamandı. Herkes heyecanla O'nun kürsüye çıkmasını bekliyordu. Biz her zamanki gibi duvarda asılı olan Yaşar Hoca'nın cübbesini alacak ve öyle kürsüye çıkacak zannediyoruz. Fakat Hocaefendi bahçedeki küçük kulübesinden kendi cübbesiyle beyazlar içinde çıktı. Cemaat, onu görünce çok heyecanlandı. Herkes ayağa kalktı. Bizler heyecandan hazırladığımız teypleri bile çalıştıramadık. O günden sonra her cuma sabahının erken saatlerinden itibaren onu dinlemek için camiye gelir olduk.”

O yılların şahidi Muharrem Bey, Halil Bey gibi nice insanların ifadesiyle bu kulübenin ışığı sabahlara kadar yazar; içerde inleyen bir gönlün ah u eni, gözyaşları seccadeleri ıslatan adanmış bir ruhun ağlamaları inlemeleri vardır karanlık gecelerde. Sabahlara kadar duaya yönelen elle-re şahitlik eden bu ışık, daha sonra bir nur hüzmesi gibi Anadolu'dan dünyanın dört bucağına, insanların kalbine ışıyacaktır. Bornova'da, kürsüden gönüllere bu kulübenin ışığı yansıyacaktır. *Kulübenin ışığı Kur'an'dır, sünnet-i seniyyedir, insanlığı kuşatan ilahî rahmet buutlu insanlık sevgisidir.*

Bu sevgi insanını dünkü şahitlerinden sonra yakın zamanda kendisini ziyaret eden değerli bir insandan, kıymetli bir kalemden Ümit Meriç Hanımefendiden dinleyelim:

“Orada Bir İnsan Yaşıyor

Orada bir insan yaşıyor. Bir insan, sizin gibi benim gibi, orta boylu terbiyeli mütevazı mükrim...

Orada bir insan yaşıyor. Yazdıklarını hiç yazmamış gibi, hutbelerini hiç söylememiş gibi, yaptığı hayırları hiç bilmiyormuş gibi...

Orada bir insan yaşıyor. Derin gözlerinde bir bebeğin safiyeti. Her şeyi yeni görür gibi...

Orada bir insan yaşıyor. Âdem'in (aleyhisselâm) cennetteki safiyeti, iffeti...

Orada bir insan yaşıyor. Genlerini ecdadından Allah'ın (celle celâluhü) sevgilisinin (sallallahu aleyhi ve sellem) damarlarından almış...

... Orada bir insan yaşıyor, gökyüzündeki yıldızlar kadar yalnız. Orada bir insan yaşıyor, sizi bizi kendisini sevmeyenleri ve sevenleri seven. Orada bir insan yaşıyor beyninde hepimizi taşıyan...”

Evet, himmeti milleti hatta bütün bir insanlık olan, beyinde milletin ve bütün bir insanlığın derdini taşır ve göz yaşları milleti ve insanlık için dökülür. Birileri gözlerini kapayıp gündüzü gece yapmaya çalışsa da, insanlık sevginin tercüme gerektirmeyen dilini anlıyor; çağımızın Mevlanalarının dua ve gayretleriyle Sonsuz Nur’un ışığı dünyanın dört bir köşesine sevgiyle yansıyor.

İLM-İ LEDÜN

Allah'ın rahmet olarak âlemleri şereflendirdiği, insanlığa kıyamete kadar rehberlik yapacak olan insanların seçilmiş (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmiydi. Yani okuması yazması yoktu. Fakat o Elif okumuş Elif'i de Zat-ı Zülcelalin zatından (celle celâluhû) öğrenmişti. Süleyman Çelebi merhum, mevlidinin “ Bu gelen” tekrarlı bölümünün bir yerinde Efendimiz için (sallallahu aleyhi ve sellem) “Bu gelen ilm-i ledün sultanıdır.” der. Hakikatte de âlemlere rahmet, Hakkın rahle-i tedrisinden ilim öğrenmiş ilimler üstü bir basiret ve firastle ve hitabetle insanlığa muallim –i ekber olmuştur. Evet, O iç zenginliğini tamamen ötelere alıyordu. Peygamberlerde ve asfiyada ve Allahın dilediği veli kullarında zuhur eden ledün ilmini Yunus Emre'mizin: “Medreseler müderrisi okumadılar bu dersi. “cümlesi belki biraz izah ediyor. Yunus'un şiirleri de ilmi ledünden bir sızıntı, bir reşhadır, denilebilir. Aslında ilm-i ledün deryasının damlaları diyebileceğimiz ilhamları Allah'ın birçok kulunda görebiliyoruz. Hatta, o bu ilham-

ları hikmeti, rahmaniyeti gereği bazen hiç ummayacağımız insanlarda bile tezahür ettirebiliyor. Halkımızın “Söyleyene değil, söyletene bak” dediği hikmetli sözlerin bir kısmında da Hak’tan ilhamların olduğunu söyleyebiliriz. Hikmetli sözlerde, insanları müspet yönde etkileyen ruhlara nüfuz eden sözlerde bir ötelere buudu olduğu muhakkak.. Necip Fazıl merhumun:

*“Ben o kutsi nefesin üflediği kamışım
Ses onun ben imzamı atmışım atmamışım.”*

sözleri bu ilhamların sahibini göstermesi açısından edebî bir itiraftır diyebiliriz.

Arif Çağan Bey dindar ve beyefendi bir insan. O, malını Allah yoluna verebilmenin en güzel örneklerinden. Muhterem Fethullah Gülen Hocaefendiyi tanımadan önce de dindar bir insan olan, ilk kampların malî yönünü karşılayan, Hoca efendinin ifadesiyle ‘Bu tirindaz (maddi manevi temiz) insan’, Sarı Hoca’nın muhabbetiyle doludur. Hizmeti tanıdıktan sonra tamamen kendisini bu vatan sevdalılarının yoluna adanmak istemekte; fakat hocasını üzmemek, ondan ayrılmak korkusu bu tam adanmayı engellemektedir. Hocaefendinin Edremit’te vaaz için geldiği bir gün Sarı Hoca da Edremit’tedir. Bunu fırsat bilen Arif Çağan Bey, hocasını vaaza davet eder. Birlikte Hocaefendiyi dinlerler. Vaaz bitince Sarı Hoca Arif Çağan Beye: - tabir Sarı Hoca’nın olduğu için rahat kullanıyorum- : “Kardeşim, bu zat Allah’ın (celle celâluhû) hoparlörü olmuş. İlm-i ledünden konuşuyor. Sen bu zatla yoluna devam et .” der...

HAKKA İTİMAT

Arif Çağan Ağabey anlatıyor: “Yetmişli yıllarda Hoca-efendiyle, ondan ders gören öğrencilerin bulunduğu yere motorlu kayıkla gidiyorduk. Öğrencilere kasalarla yaz sebze-lerinden götürüyordum. Yola çıktığımız motor denize güvenle açılacak bir araç değildi. O yıllar zor yıllardı, camilerin gençlere hasret olduğu yıllardı. Hoca efendi gibi gayretli insanlar Hakkın gönüllerde mâkes bulması için uğraşüyor, her tür zorluğa selam ediyorlardı. Her zaman ümitli olmanın zor olduğu zamanlar zor yıllardı. Bir ara her an batma tehlikesiyle baş başa olduğumuz motordaki gözyaşı insanına baktım ve: ‘Hocam siz de beş on öğrenci için kendinizi çok yoruyorsunuz.’ dedim. Bir süre düşünüp şöyle dedi. ‘Arif Bey ilerde göreceksiniz, çok iyi olacak.’ Bu çok iyi olma hâli, bugün dünyanın her köşesinde bir sevgi güneşi olarak ışıltıyor.”

*“Sabırla pişer koruk
Yerle bir olur doruk
Sabır, sabır ve sabır
İşte Kur’an’da buyruk” (NFK)*

ON İKİYE BİR KALA

Milletlerarası üstün zekâlılar topluluğuna üye arkadaşımın anlattıklarıyla bugünkü ruh hâli arasında bir irtibat kuramamanın şaşkınlığını yaşıyordum. Arkadaşımın anlattıkları karşısında çok şaşırılmış, konuşması bittiğinde şaşkın ve biraz da mahcup söylediklerinin gerçek olup olmadığını sormuştum:

“Dokuz yaşında ‘*deha*’ olmadığını anladığım zaman üç gün yemek yememiş ve gözlerim kan çanağına dönünceye kadar ağlamıştım.” diyordu arkadaşım. Yakın çevresince sürekli ilgi ve iltifatlarla büyütülen bu insan ‘*deha*’ olduğu telkinleriyle büyümüş, dokuz yaşında okulda kendisinden daha başarılı biriyle tanıştığında, çevresinin ve özellikle öğretmeninin ilgisi o arkadaşına yönelince küçük yaşta büyük bir hayal kırıklığı; çocuk da olsa bir ruhî yıkım yaşamıştı...

Anlatılan bir çocukluk hatırası olsa da ciddi meselelerin kapısını aralıyor: “İnsan nasıl bir varlık, gerçekten bir meç-

hul mü? Onu benliğinin prangalarından kurtarıp Ahsen-i takvim sırrına götüren yol nedir?” gibi zorlu soruların cevabını düşündürüyordu...

“İnsan olmasaydı kâinat olmazdı.”

sözü insanın ulviyetini, canlılar içindeki farklılığını vurguluyor.

*“İman insanı insan eder,
belki insanı sultan eder.”*

sözüyse bu üstünlüğün hangi değerlerle gerçekleşeceğini yol haritasını çiziyor. Üstün vasıflara sahip insanın imtihanını da, kendisine verilen üstünlükler nispetinde zor mu zorlu geçiyor. İhtirasları, beğenilme, farklı olma, şöhret gibi duyguları, yaratılış gayesinin önünde olunca bakışları tamamen dış dünyaya çevriliyor ve “kalu bela” sözünü pek hatırlayamıyor insanoğlu. Bu ruh haliyle de ihtiraslarının ateşinde yaktığı cevherini tükettikçe tüketiyor.

“Kalabalık da olsa sevilmeyen caddede yalnızsın”

sözünü tasdik edercesine 21. yüzyıl caddesini bütün imkânlarla rağmen pek sevemiyor insanoğlu. Hayatımız, âdeta bu söze şahitlik ediyor; siyah cam gözleriyle insana tepeden bakan yüksek binaların, kalabalıkların, iş görüşmelerinin, korna seslerinin arasında huzurun sesini ararken huzur bulmak, huzur vereni bulmak bir yana daha da yalnızlaşıyoruz.

Medyanın meşhur ettiği “**Ata**” adlı gencin hazin ölümü ve cenazesine gelenlerin onun dışındaki her şeye ve herkese olan ilgisi, en kötüsü de bu ibretlik sahneden ib-

ret almayan insanlar, bu kalabalıklardaki yalnızlığın belgesidir âdeta:

*“Bütün insanlığı dövsen havanda,
Zerre zerre herkes yine yalnız
Boşlukta yol alan uçsuz kervanda
Her şey tek başına, dağ, taş ve yıldız.”* (NFK)

“İnsanın insan olmaktan başka gayesi yoktur.”

sözünden bir hayli uzaklaşan günümüz insanına, insan gibi insan olmaktan önce, “başarılı insan” olma, başarının üstünde bir değer tanımama, para kazanma, üstün olma, şöhret gibi değerler hedef gösteriliyor. Bu zor ve yanlış hedefin her basamağını kendisine yabancılaşarak çıkıyor insanoğlu. *Zatına hoşça bakma, varlığı var edenden dolayı sevme düşüncesinden uzaklaşan insan, hayatı bir arena; diğer insanları da rakip gladyatörler gibi görüyor.* Yaşadığı stres dolu yoğun hayatın yükünü hafifletmek içinse önüne çareler sunuluyor:

Kişisel gelişim kitaplarındaki huzur reçeteleri, sportif faaliyetler, ruhu dinlendiren, insanı stresten uzaklaştırdığına inanılan bazı meditasyonlar...

Pekiye, ekseriyetle Batı kaynaklı bu eserler, bir kısmı Uzakdoğu ve Hint kökenli bu yöntemler varlığın en şereflişine aradığı huzur yolunu gösterebiliyor mu? Pek azının ruhun varlığını kabul ettiği bu düşünce sistemleri, gerçek manada onun iç dünyasını doyuracak değerlerle insanın karşısına çıkabiliyor mu?

Okuyucuya, insanları, hayatı sevmelerini öğütleyen, bazen mutluluğu içimizde aramamızı tavsiye eden bu öğre-

tiler insanı bir bütün olarak ele alıp onun ruhunu kanatan sorularına cevap verebiliyor mu?

İnsanlara: “*İyilik yapın, güne güzel başlayın, insanları sevmeye çalışın, kendinizle barışık olun...*” gibi tavsiyelerde bulunan öğretiler ve bazı milletlerarası menfaat örgütlerince finanse edilen çarpık inanışlar hayata, ölüme ve sonrasına dair gerçek bilgileri sunup aslî vazifemizi gösterip, ruhun dinamiklerini ve latifelerini hangi kılavuzla huzur sahillerine ulaştıracaktır?

*“Varlık niçin, yokluk nasıl, yaşamak ne, topyekûn?
Akli yele salverip çıldırmadan geçilmez.*

*Kayalık boğazlarda yön arayan bir gemi
Usta kaptan kılavuza varılmadan geçilmez.”* (NFK)

Yoksa bu usta kaptan kılavuzdan (sallallâhu aleyhi ve sellem) nasipsiz öğretiler, bu ciddi soruların cevaplarından uzak, fikir ve his dünyamızı gerçek anlamda tatmin edemeyecek, kalıcı olmayan çarecikler mi üretiyor?

Son dinle şereflenmeden önce “**Nirvana**” ya ulaşma yolunda olan Yusuf İslâm: “Denizde bacaklarıma kramp girdiğinde, ölümle yüz yüze geldiğim çaresizlik anlarımda insanın Tanrı olamayacağını da anladım!” cümlesiyle insana kulluk payesinin dışında payeler, unvanlar arayan düşünce sistemlerinin boşluğunu itiraf ediyordu. Var oluşumuz ve ölümden sonramız için yeterli olmayan cevaplar sunan düşünce sistemlerinin birkaç güzel öğüt ve bedenî yorgunluğumuzu alan egzersizlerle ruhumuzu tatmin etmesi, eşyanın ve hadiselerin hakikatini göstermesi mümkün mü?

*“Nesin sen nesin hakikat olsan da çekil!
Yetiş körlük yetiş takma gözde cam!
Otursun yerine bende her şekil;
Vatanım sevgilim dostum ve hocam!”* (NFK)

Evet, cansız, takma göze takılan camla eşya ve hadiselerin gerçek yüzünü nasıl görebilir ve ne derece idrak edebilir insanoğlu? Hakikate ulaştırmayan öğretiler, ruhu sonsuzla, maverayla irtibatlandırmayan düşünceler hangi hakikatlere pencere açabilir?

İnsanoğlu, zaman ne kadar ilerlerse ilerlesin; teknik gelişmeler hayatı ne kadar değiştirirse değiştirsin, iç dünyasının arayışlarından, maveranın bestesinden kopuk bir dünya kuramıyor. Fıtratın sesi, yaratılıştan gelen ses, zamanları aşır her zaman asıl yurdunu soruyor:

*“Sırtımı uykuda dürtüyor bir el;
Fırla yatağından koşar adım gel!
O bir minicik zar kabuğunu del!
Seni çağırın var ta maveradan!”* (NFK)

Maveradan habersiz kalan, var oluş gayesini idrak edemeyen insan, en olumlu görünen şartlarda bile depresyonlar, ruhî çöküşler yaşayabiliyor. Gazeteler uzun süre psikolojik tedavi gören şöhretlerin, alkol ve uyuşturucu tedavisi gören, varlığın sembolü kendi varından yoksun insanların haberleriyle doluyor. Madalyonun bir yüzü böyle olsa da, 2000’i aştığımız günümüzde de insanoğlu maddenin bütün kesafetine rağmen maveranın sesini arıyor. Vicdanının sesine kulak veriyor.

Bugün sathî bakışlarla dahi olsa Batı’ya göz gezdirdi-

ğimizde milyon dolarlar harcanarak yapılan dinî ve metafizik konulu filmleri, insanların inanç arayışlarını görüyoruz. Bu çileli fikir seyahatleri, Martin Lings'te ve Yusuf İslâm'da olduğu gibi çoğu defa, *araya araya Âlemlere Rahmet'in silinmez izini bularak sona eriyor, o izde huzur buluyor.*

Kur'ân, Hz. İbrahim'i (aleyhisselâm) anlatırken bir boyutuyla da insan ruhunu anlatıyor. İnsan her devirde var edeni ve varlığının gayesini arıyor. İngiliz Müslüman Martin Lings, *"on birinci saat"* sembolüyle insanlığa zamanının azaldığını, özüne dönmesinin, kulluğa dönmesinin aciliyetini anlatıyordu.

Birçok filozofun ifade ettiği gibi Lings'e göre de 21. asır ya mistik bir asır olacaktır ya da insanlığın sonu. Bu sembol 21. asra bir uyarı olmakla beraber, fert olarak da hepimizi yakından ilgilendiriyor. Çünkü her insan ilerleyen zamanla ömür sermayesinin son saatine doğru yol alıyor. Belki bizim saatimiz de, 'on ikiye bir var' diyor. İnsanlık, kendisini en güzel ve en üstün mahiyette yaratan Yaratan'ından uzak düşmenin kendisine nelere mal olduğunun her geçen gün biraz daha farkına varıyor. Ve insanlar *"şaşkınlık batağında usta kılavuzlar"* arıyor. İnsanlık sevgiyi, hoşgörüyü, huzuru arıyor. Haberleşme teknolojisinin gerçekten bir köy kadar küçülttüğü dünyamızda, Hakkı temsil eden karasevdalılar sayesinde on ikiye bir kalsa da insanlığın, aradığı sevgi, inanç ve hoşgörü ışığını bulacağı ümidini taşıyoruz.

SOLMAYAN GÜL

Ey Medine’de yatan zülf-i siyah. Ey varlık peteğinin balı. Ey peygamberler şâhı.

Ey insanların sultanı. Ey ay yüzlü, ey hak sözlü. Ey zaman ihtiyarladıkça gençleşen hakikat mâhı

Seni nasıl anarsak analım dil seni anlatmada kusurlu, gönül yaralı.

Ey kâinattan nuru çıksa gitse; kâinatın divane olacağı insan. Asırlar var ki senin nurundan, cüdâ, ışığından uzağız. Kendi ihmallerimizle senden uzak düştük. Senden uzaklarda yalan yanlış izler sürdük. Peşlerine düştüğümüz kervancı başlarının sözleri hep boş çıktı, hayal çıktı. Hiçbir yol bizi huzur beldelerine ulaştırmadı. Işığından uzaklaştıkça fert olarak kendimize, millet olarak birbirimize bigâne düştük. Senden uzak rehberlerin yolunda insan kendi için bir meçhul oldu. Karanlığı aydınlatan yalancı ışıklar ebedi sabah zannedildi. Yalancı ışıkların parıltısıyla yıllar geldi geçti. Her ışığın zevaliyle ümitlerimiz kayboldu; gündüzle-

rimiz gece oldu. Birkaç asırdır insanlığın kaderi hep “ Mad-
denin bağrında bir ömr-ü heder” oldu.

Nurundan uzaklaşan insanoğlu kendi varından yoksun-
du. İslâm dünyası ise yeryüzünde en yüksek ve gür seda
olmaktan uzaktı. Senin adına çöller aşan şanlı millet de ar-
tık yorgundu, yoksuldu.

Şairler:

*“Yıllar var ki ya Muhammed aylar bize hep muharrem oldu.
Akşam ne güneşli bir geceydi eyvah o da leyl-i matem oldu.”*

diyor ve inliyordu.

Müjdeler vardı yaşlı gönüllerde; müjdeler teselliydi. Du-
alar umuttu.”Şark’tan bir nur zuhur edecek.” deniyordu.
Milleti can evinden vuran, birbirinden koparan köklerin-
den savuran imansızlık salgını; ilimden fenden geliyordu.
Ve Şark dağlarından bir gün bir ses duyuldu “Vicdanın zi-
yası ulum-u diniye, aklın nuru ulumu fenniyedir. Her ikisi-
nin imtizacıyla hakikat tecelli eder... Her fen Allah’ı anlatan
bir lisandır.” diyordu bu ses. Hastalık şedidse de tabib de
hazıktı. Gecenin karanlıklarına iman ve çile insanları ümit
ekiyordu. “Evet ümitvar olunuz şu istikbal inkılabatı içinde
en yüksek ve gür seda Kur’anın sedası olacaktır.” sözü der-
mansız gönüllere derman oluyordu. Artık sabahları ümit
güneşiyle geliyor ve yolun şairi de:

*“Yol onun varlık onun gerisi hep angarya
Yüz üstü çok süründün ayağa kalk Sakarya”*

diye ümitle sesleniyordu.

Sakarya Yağmur’unu, karanlıkta yol arayanlar nuru-

nu bulmuştu. Çatlamış topraklar çiçek açmaya durmuştu. Rüzgâr artık Muhammedî esiyordu. Minarelerden ezan-ı Muhammedî şehbal açıyordu. Etraf yavaş yavaş gül kokmaya başlamıştı. “Milletimin imanını selamette görürsem” inlemeleri, “Vicdanlar sakat çıkmadan ya Muhammed yarına / İyiliklerle güzelliklerle gel Âdemoğullarına” duaları ötelere kabul görmüştü. Şark’tan zuhur eden nur, Garp’tan da ışıyordu. İzmir’in dağları Ege’nin bahçeleri bağları, Muhammedî kokuyordu. Alınları secde iziyle parlayan gençler, Allah’ın (celle celâluhû) adının anıldığı evler karanlığı nura çeviriyordu. Güllerin sultanı, Ay yüzlü, adı güzel kendi güzel MUHAMMED adının anıldığı bu yerleri ziyaret ediyordu. Bahçıvan gözyaşlarıyla gülleri suluyor; Anadolu her geçen gün daha da bir Hz. Muhammed kokuyordu...

Şimdi Yunus mizaçlı, Mevlana gönüllü insanlar “Biz kimseye hor bakmayız.” diyerek yetmiş iki milleti kardeş bilen insanlar, ‘garip’ insanlar yollardalar. İbrahim Reşit edasıyla evlerinden çıkıyorlar. Yolları kâh Afrika’ya kâh Asya’ya kâh Amerika’ya uğruyor. Ve her kıtada Rahman’ın kullarına selam gidiyor, muhabbet gidiyor, gül gidiyor.

DİLERİZ

Son yazımız dua olsun:

Dileriz, seni anlasın dünyanın bütün renkleri. İsminin sıcaklığı güneş gibi yaksın kalpleri.

Yaşlı dünyanın kimsesiz çocukları bile rahmet doğan pencerelerde, güneşlere vesile üç hecelik adını ansınlar:

*“Mu-ham-med- diye, Mus-ta-fa(m) diye
Hak’tan âleme en büyük ata diye.
Adın anılsın en ücra dağ köylerinde bile.”*

Hatta dileriz, Galip’in mısralarını ezberlesin dünyanın bütün sarı ve esmer çocukları:

*“Sen Ahmed-i Mahmud-u Muhammed’sin efendim
Hak’tan bize emr-i müeyyedsin efendim”*

Dileriz, zengin ve asil gençler, Musab’ı canlandırınsınlar yalnız düşlerinde.

Kan deliyken damarda, malda, cemalde ve şöhrette zir-

veye ermiş Musab'ı düşlesinler yalnızca. Demirci Habbab'ın demirden daha sert kalplerin içinden, huzuruna uçurduğu soylu Musab, huzurunda senin nasıl erimişti.

Sanki:

“Benim efendim, ben sana bendim

Bir üfledin de yıkıldı bendim.” (NFK)

Musab bu hakikati derinden duymuş, Allah'a giden en hızlı ve en nurlu yolu bulmuştu. Avlara giden Musab, anlamıştı, avcı olmadığını. Hayat ve ötesinin gerçek mahiyetini görmüştü peygamberin kerim ve nur simasında. Kelimeler çok değilse de zahirde, batında çok şey konuşulmuştu. İman ve rahmet yoğrulmuştu ruhlarda. Kelimeler sustuğunda, emrolunduğu gibi dosdoğru olanın hâlleri konuşuyordu. İçi dışa akseden sima konuşuyordu:

“O yüz ki her hattı tevhit kaleminden bir satır.

O yüz ki göz değince Allah'ı (c.c.) hatırlatır.” (NFK)

Hakikati manasını buluyordu.

Musab, yetmiş kadar insanı getirirken Allah'ın en sevdiğinin huzuruna, (sallallahu aleyhi ve sellem) ballar balını bulduğundan kovarı yağma etmişti. Üstü başı perişandı. Ve sizin dilinizden:

“Musab neydi ne oldu!” sözleri dökülecekti. İman değişmekti. Varlıktan yokluğa, varlıktan tek ve gerçek “Var”a.

Dileriz, herkese sine açıp senin besteni söylemek isteyenlerin gülen çehreleri, sevgi dolu gözleri yaşlarla dolmasın. Yalçın kayalıklarda, yanık çöllerde gözyaşlarıyla sulanan güllerin çürümesin, aman solmasın.

Musablar Musablığın gönülden değişmek, gönüllere erişmek ve benliği rızaya satmak olduğunu unutmasın. Dileriz, Rabbin keremiyle açan güllerin solmasın.

Gönlümüzde Rabbin rızasından zengin rıza olmasın
Dileriz, herkes anlasın hakikatini kitabının.

Bizim için farkı olmadığını Mesih'in, Davud'un Musa'nın
(aleyhisselâm).

Anaların en nezihlerindendir Hz. Meryem (r.a.) gönlünde
Müslümanların.

Dileriz anlaşılırız, “İman ettik kitaplara ve peygamberlere”
” sözümüzde.

Bu ilahi söz, yoludur kardeşliğin insanlığın.

Dileriz, insanlar, kulları olduğunu anlasın tek Yaradan'ın.

Ve tevhit hakikati doldursun gönlünü dünyanın.

Dileriz, huzur olsun barış olsun bir tek yolu insanın.